

Expert group meetings

No.	Date	Agenda for expert group meeting	Next action/results
1.	03.09.2015.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Experts introduce others with their experience with WBL; 2. Introduction with project aims, activities and experts work tasks; 3. Introduction with results of WBL research 	<p>Next action: Each expert has to prepare proposals for problems identified in WBL research</p> <p>Results: presentation about WBL research results, presentation about project</p>
2.	10.09.2015.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Agreement of definition of WBL 2. Discussion about student workload and working time 3. Discussion about rights and duties of student and work place 4. Discussion about WBL documentation, individual study plan and curriculum establishment 	<p>Next action: experts will discuss about agreement for WBL implementation, teachers pricing in WBL, teachers integration in WBL company, teachers rights, size and establishment of the WBL groups in school</p> <p>Results: Summary of proposals for problems identified in WBL research, basis of agreement for WBL implementation</p>
3.	17.09.2015.	<ol style="list-style-type: none"> 1. First draft of proposals for Cabinet Regulations of WBL, 2. Agreement for WBL implementation, 3. Information about round table discussions and tasks for experts 	<p>Next action: experts prepare presentations for round table discussions</p> <p>Results: improved agreement for WBL implementation</p>
4.	24.09.2015.	<ol style="list-style-type: none"> 1. RACI analyses for role and tasks of stakeholders in implementation of WBL 2. Discussion about length of WBL at company about (second draft of proposals for Cabinet Regulations of WBL), 3. Discussion about which types of programs can be implemented in WBL form 	<p>Next action: to start work on methodological guidelines for WBL implementation</p> <p>Results: Final RACI analyses for role and tasks of stakeholders in implementation of WBL</p>
5.	01.10.2015.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Financial support in WBL 2. Discussions about pedagogical requirements of in-company trainer (Third draft of proposals for Cabinet Regulations of WBL), 3. Work on common expert report on proposals for legislation of WBL 	<p>Next action: to make comments common expert report on proposals for legislation of WBL</p> <p>Results: information note about financial support in WBL</p>
6.	08.10.2015.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Work on common expert report on proposals for legislation of WBL 	<p>Next action: send proposals to all 3 documents</p>

		<p>2. Work on agreement for WBL implementation,</p> <p>3. Work on Third draft of proposals for Cabinet Regulations of WBL</p>	<p>Results: Final version of common expert report on proposals for legislation of WBL, improved an agreement for WBL implementation, improved draft of proposals for Cabinet Regulations of WBL</p>
7.	15.10.2015.	<p>1. Work on proposals for Cabinet Regulations of WBL,</p> <p>2. Information about round table discussions and tasks for experts</p>	<p>Next action: to provide impact evaluation for Cabinet Regulations of WBL, work on methodological guidelines for WBL implementation</p> <p>Results: improved draft of proposals for Cabinet Regulations of WBL (prepared for round table discussions)</p>
8.	29.10.2015.	<p>1. Discussion about Agreement for WBL implementation</p>	<p>Next action: to make report about WBL place and connection to crafts</p> <p>Results: Final Agreement for WBL implementation</p>
9.	06.11.2015.	<p>1. Discussion about stakeholders comments and proposals of draft of proposals for Cabinet Regulations of WBL,</p>	<p>Next action: to submit proposals for Cabinet Regulations of WBL and comments of draft of proposals for Cabinet Regulations of WBL to Ministry of Education and Science</p> <p>Results: Final version on comments and draft of proposals for Cabinet Regulations of WBL submitted to Steering Committee of Ministry of Education and Science</p>
10.	17.11.2015.	<p>1. Discussion about Report about WBL place and connection to crafts,</p> <p>2. Agreement on topics and places of discussions and tasks for experts</p>	<p>Next action: present proposals for Cabinet Regulations of WBL in Vocational education and employment tripartite sub-council, prepare report of necessary financial conditions for WBL, get comments of Crafts Chamber about Report about WBL place and connection to crafts</p> <p>Results: draft Report about WBL place and connection to crafts</p>
11.	01.12.2015.	<p>1. Discussions on report of necessary financial conditions for WBL</p>	<p>Next action: prepare presentations for round table discussions, improve on report of necessary financial conditions for WBL</p> <p>Results: Final report of necessary financial conditions for WBL which needs to be submitted to Steering Committee of Ministry of Education and Science</p>

12.	15.12.2015.	1. Information from round table discussion about of necessary financial conditions for WBL, 2. Report about WBL place and connection to crafts	Next action: prepare presentations for round table discussions, improve on report of necessary financial conditions for WBL Results: Final Report about WBL place and connection to crafts, Draft of presentation about differences between WBL and internships
13.	11.02.2016.	1. Discussion about methodological guidelines for WBL implementation, 2. Discussions about regional seminars on WBL and participation of experts in them	Results: Final methodological guidelines for WBL implementation, Final Presentation about differences between the WBL and internships for regional seminars

Prepared by R.Porniece, LDDK

Rīgā, 17.02.2016., Nr.6-7.4-3

Izglītības un zinātnes ministrijai

Par projekta „Nacionālās iestādes mācekļībai: Darba vidē balstītas mācīšanās ieviešana Latvijā, Lietuvā un Igaunijā,” Nr.557236-EPP-1-LV-EPKA3-APPREN, ietvaros izveidotās Ekspertu grupas nodevumiem

Izglītības un zinātnes ministrijas (turpmāk – IZM) projekta „Nacionālās iestādes mācekļībai: Darba vidē balstītas mācīšanās ieviešana Latvijā, Lietuvā un Igaunijā”, granta līgums Nr.557236-EPP-1-LV-EPKA3-APPREN (turpmāk – projekts), ietvaros saskaņā ar projekta Vadības komitejas 2015.gada 28.augusta sēdes lēmumu tika izveidota Ekspertu darba grupa (turpmāk – Ekspertu darba grupa), kurā tika iekļauti šādi eksperti: Anita Depkovska, Sarmīte Valaine, Jolanta Vjakse, Ruta Porniece, Alvis Vagulis un Inga Šikova (turpmāk – eksperti). LDDK Izglītības un nodarbinātības ekspertei Anitai Līcei tika uzdots vadīt Ekspertu darba grupas darbu.

Ekspertu darba grupas darba uzdevums tika izstrādāts saskaņā ar 2015.gada 3.septembra Ekspertu grupas tikšanās laikā veikto ekspertu atbildību sadalījumu un saskaņā ar projekta Vadības komitejas 2015.gada 28.augusta un 4.septembra sēžu lēmumiem, un ir iekļauts LDDK līgumā ar katru ekspertu, kas ir noslēgts par eksperta pakalpojumu sniegšanu uz laika periodu no 03.09.2015. – 28.02.2016. Ekspertu darba grupas uzdevums pievienots 1.pielikumā pie šīs vēstules.

Papildus Ekspertu darba grupas uzdevumam, eksperti ir izstrādājuši vēl divus nodevumus, kas papildina ekspertu grupas ieguldījumu darba vidē balstītu mācību regulējuma izstrādē: Darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas vadlīnijas (6.pielikums) un prakšu un darba vidē balstītu mācību salīdzinājumu (7.pielikums).

Uz 2016.gada 17.februāri Ekspertu darba grupa ir iesniegusi visus rakstiskos nodevumus, izņemot ziņojumu par priekšlikumu darba vidē balstītu mācību ieviešanas finansējuma modelim ESF ietvaros, pie kura izstrādes vēl notiek darbs.

Aicinu IZM organizēt projekta Vadības komitejas tikšanos, kurā tiktu izskatīti sagatavotie un iesniegtie Ekspertu grupas rakstiski nodevumi, lai nodrošinātu LDDK un ekspertu savstarpējo saistību slēgšanu līdz 2015.februāra beigām.

Pielikumā: **1.pielikums.** Ekspertu darba grupas uzdevumi – uz 2 lp.

2.pielikums. Priekšlikumi risinājumiem darba vidē balstītu mācību tiesiskajā regulējumā (atbilstoši Ekspertu darba grupas 2.uzdevumam) – uz 32 lp.

3.pielikums. Priekšlikums darba vidē balstītu mācību organizēšanas kārtībai (priekšlikums MK noteikumiem – uz 4 lp.,

priekšlikums anotācijai – uz 11 lp.)

4.pielikums. Iesaistīto pušu lomu un pienākumu analīze – uz 1 lp.

5.pielikums. Priekšlikumi par mācekļības vietu Latvijas izglītības sistēmā – uz 4 lp.

6.pielikums. Darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas vadlīnijas – uz 10 lp.

7.pielikums. Prakšu un darba vidē balstītu mācību salīdzinājums – uz 15 slaidiem.

Ar cieņu,

Ģenerāldirektore

L.Meņģelsone

Līce, 67225162

Eksperta darba grupas uzdevumi

1. Piedalīties **Ekspertu darba grupas tikšanās** un **piecās diskusijās** par darba vidē balstītu mācību aspektiem. Ekspertu darba grupas tikšanās un diskusiju grafiks tiks saskaņots pirmajā Ekspertu darba grupas tikšanās laikā un kļūs par neatņemamu Līguma sastāvdaļu.
2. Esošo materiālu, normatīvā regulējuma un līdzšinējās darba vidē balstītu mācību pieredzes (pētījumu) **analīzes veikšana, priekšlikumu sagatavošana par pētījumā** “Darba vidē balstītu mācību īstenošana profesionālās izglītības attīstībai Latvijā” **identificētajām problēmām** darba vidē balstītu mācību tiesiskajā regulējumā saskaņā ar šādām atbildībām:
 - 2.1. *Vienota DVB mācību definīcija - **Ruta Porniece, Sarmīte Valaine***
 - 2.2. *Terminoloģija un definīcija izglītojamam un prakses vadītājam, kurš iesaistās DVB mācībās – **Ruta Porniece, Sarmīte Valaine***
 - 2.3. *Prasības pasniedzējiem ražošanas uzņēmumos – **Alvis Vagulis***
 - 2.4. *Mācību procesa dokumentācija – **Sarmīte Valaine***
 - 2.5. *Mācību programmas izveidošana – **Sarmīte Valaine***
 - 2.6. *DVB mācību nodrošināšanai nepieciešamie papildu finanšu resursi, finansējuma avoti un piešķiršana kārtība (no PII) – **Inga Šikova***
 - 2.7. *Prasības mācību videi uzņēmumā – **Alvis Vagulis, Inga Šikova***
 - 2.8. *Vienota likme un kārtība atlīdzības veikšanai DVB mācību audzēkņiem – **Jolanta Vjakse***
 - 2.9. *Finansiālā sloga mazināšana darba devējam – **Jolanta Vjakse***
 - 2.10. *Kritēriji audzēkņa dalībai DVB mācībās, ko noteiktu darba devēji – **Alvis Vagulis, Inga Šikova***
 - 2.11. *Audzēkņu novērtēšanu DVB sistēmā – **Alvis Vagulis, Inga Šikova***
 - 2.12. *Audzēkņu slodze un darba laiks – **Ruta Porniece, Inga Šikova***
 - 2.13. *Līgums par DVB īstenošanu (paraugs) – **Anīta Depkovska***
3. **Izstrādāt priekšlikumus darba vidē balstītu mācību organizēšanas kārtībai**, tostarp iesaistīto pušu lomu un pienākumu analīzes veikšanā, atbilstoši Ekspertu darba grupas pirmajā tikšanās laikā saskaņotajiem Eksperta Darba uzdevumiem, kas kļūs par neatņemamu Līguma sastāvdaļu.
4. Piedalīties **priekšlikumu izstrādē par māceklības vietu Latvijas izglītības sistēmā**.

5. Piedalīties **cit**u pienākumu veikšanā **kompetences ietvaros** saskaņā ar ekspertu darba grupas mērķi - darba vidē balstītu mācību organizēšanas kārtības izstrādi un ieviešanu, piemēram, Ministru kabineta noteikumu "Darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību" saskaņošanas procesā, Izglītības un zinātnes ministrijas rīkotajos reģionālajos semināros par darba vidē balstītām mācībām, diskusiju un semināru materiālu sagatavošanā, priekšlikumu sniegšanā kārtības, kādā tiek izveidotas un darbojas nozaru ekspertu padomes, izstrādei, ciktāl tas attiecas uz darba vidē balstītām mācībām.

Papildu pienākumi konkrētiem ekspertiem:

6. Pildīt ekspertu grupas **vadītāja vietnieka** pienākumus (Sarmīte Valaine).
7. Pildīt ekspertu komisijas **sekretāra** pienākumus (Ruta Porniece).
8. Sagatavot iesaistīto pušu **lomu un pienākumu analīzi** (RACI) (Sarmīte Valaine).
9. Sagatavot darba vidē balstītu mācību **ieviešanas finansējuma modeļa ESF ietvaros** priekšlikumu (Jolanta Vjakse).
10. **Sagatavot gala priekšlikumu darba vidē balstītu mācību organizēšanas kārtībai** (Anita Depkovska).
11. Sagatavot priekšlikumus par **mācekļības vietu** Latvijas izglītības sistēmā (Ruta Porniece un Sarmīte Valaine).

Erasmus+

Projekts „NACIONĀLĀS IESTĀDES MĀCEKLĪBAI: DARBA VIDĒ BALSTĪTAS
MĀCĪŠANĀS IEVIEŠANA LATVIJĀ, LIETUVĀ UN IGAUNIJĀ” (WBL-Balt)

2.pielikums

Prickšlikumi risinājumiem darba vidē balstītu mācību tiesiskajā regulējumā

Rīga, 2015

Satura rādītājs

Ievads	3
1. DVB definīcija un cita saistītā terminoloģija.....	4
1.1. DVB mācību definīcija.....	4
1.2. Cita saistītā terminoloģija.....	4
2. DVB mācību programmas izveide un īstenošana	5
2.1. Mācību programmas izveidošana.....	5
2.2. Modulāro programmu pielietojums DVB mācību īstenošanā.....	9
2.3. Mācību procesa dokumentācija.....	11
2.4. Līgums par darba vidē balstītu mācību nodrošināšanu	11
2.5. Pedagoģu slodze DVB mācību laikā.....	16
3. Ar audzēkņu dalību DVB mācībās saistītie jautājumi	19
3.1. Audzēkņu atlase dalībai DVB mācībās.....	19
3.2. Audzēkņu slodze un darba laiks.....	22
3.3. Audzēkņu novērtēšanu DVB sistēmā.....	23
4. Ar uzņēmuma dalību DVB mācībās saistītie jautājumi.....	24
4.1. Prasības mācību videi uzņēmumā	24
4.2. Prasības pasniedzējiem ražošanas uzņēmumos.....	26
5. DVB mācību finansēšanas nosacījumi.....	28
5.1. DVB mācību nodrošināšanai nepieciešamie papildu finanšu resursi, finansējuma avoti un piešķiršanas kārtība.....	28
5.2. Finansiālā sloga mazināšanas iespējas darba devējam.....	30
6. Pārejas perioda nepieciešamība	32

Ievads

Latvijas Republikas Saeima 2015.gada 23.aprīlī pieņēma likumu “Grozījumi Profesionālās izglītības likumā”, kas stājas spēkā š.g. 15.maijā.

Profesionālās izglītības likumā ir ietverts regulējums par būtiskiem jautājumiem profesionālās izglītības satura reformas uzsākšanai un īstenošanai, kas tika paredzēta 2009.gadā, apstiprinot koncepciju “Profesionālās izglītības pievilcības paaugstināšana un sociālo partneru līdzdalība profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā”.

Atbilstoši likumā paredzētajam regulējumam ir nepieciešams izdot vairākus jaunus Ministru kabineta (turpmāk – MK) noteikumus, tai skaitā, MK noteikumus par darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību. Profesionālās izglītības likuma pārejas noteikumu 21.punkts uzliek par pienākumu MK tos izdot līdz 2015.gada 30.novembrim.

Izglītības un zinātnes ministrija sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, kā arī ar Igaunijas un Lietuvas sadarbības partneriem laika posmā no 2014.gada 1.decembra līdz 2016.gada 30.novembrim īsteno Erasmus+ programmas projektu „Nacionālās iestādes mācekļbāi: Darba vidē balstītas mācīšanās ieviešana Latvijā, Lietuvā un Igaunijā” (*National Authorities for Apprenticeships: Implementing Work Based Learning in Latvia, Lithuania and Estonia*) (WBL-Balt)), Nr.557236-EPP-1-LV-EPKA3-APPREN, kura mērķis ir veicināt nacionālās profesionālās izglītības reformas Baltijā, veicinot darba vidē balstītu (DVB) mācību attīstību.

Projekta ietvaros 2015.gadā tika veikts pētījums “Darba vidē balstītu mācību īstenošana profesionālās izglītības attīstībai Latvijā”, apzinot problēmas un iespējas DVM mācību īstenošanai. Balstoties uz esošo normatīvo regulējumu un līdzšinējo DVB mācību pieredzi (pētījumu) 2015.gada septembrī tika izveidota ekspertu darba grupa, kuru galvenais uzdevums ir izstrādāt ziņojumu “Priekšlikumi risinājumiem darba vidē balstītu mācību tiesiskajā regulējumā”, identificējot un aprakstot nosacījumus, kas ir nepieciešami DVB mācību organizēšanā un īstenošanā.

Ekspertu darba grupa: Sarmīte Valaine, Valsts izglītības satura centrs, Ruta Porniece, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Jolanta Vjakse, Latvijas Darba devēju konfederācija, Alvis Vagulis, HansaMatrix, Inga Šikova, Rīgas Valsts tehnikums, Anita Depkovska, Izglītības un zinātnes ministrija. Ekspertu darba grupu vadīja Anita Līce, Latvijas Darba devēju konfederācija.

1. DVB definīcija un cita saistītā terminoloģija

1.1. DVB mācību definīcija

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Darba vidē balstītas mācības - profesionālās izglītības ieguves forma, saskaņā ar kuru izglītības programmas profesionālā satura teoriju un praksi (turpmāk – profesionālais saturs) pārmijus apgūst izglītības iestādē un uzņēmumā.

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Šā gada 15.maijā stājās spēkā grozījumi Profesionālās izglītības likumā 28.panta pirmajā daļā nosakot, ka viena no profesionālās izglītības ieguves formām ir DVB mācības. Profesionālās izglītības likuma 7.pantā ir noteikts, ka Ministru kabinets nosaka darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību. Tomēr ar augstākminētajiem grozījumiem Profesionālās izglītības likumā netika iekļauta DVB mācību definīcija.

Vairākos pētījumos tika izmantota sekojoša definīcija: „DVB mācības- pieeja, kad ir noslēgts trīspusējs līgums starp profesionālās izglītības iestādi, profesionālās izglītības iestādes audzēkni un uzņēmumu par DVB mācību īstenošanu un profesionālās izglītības iestādes audzēknis praktiskās iemaņas un zinības galvenokārt - vairāk kā 50% apmērā - apgūst reālā darba vidē uzņēmumā, un tikai nelielu laiku daļu pavada profesionālās izglītības iestādē, apgūstot teorētiskās zināšanas.” Tomēr visas DVB programmas nav iespējams īstenot 50% reālā darba vidē uzņēmumā.

1.2. Cita saistītā terminoloģija

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Darba vidē balstītu mācību dalībnieks – attiecīgas izglītības iestādes izglītojamais, kurš īsteno individuālo plānu atbilstoši līgumam;

Darba vidē balstītu mācību vadītājs uzņēmumā – uzņēmuma vadītāja norīkots atbilstošas nozares uzņēmuma darbinieks, kurš nodrošina dalībniekam individuālā plāna īstenošanu; apstiprina dalībnieka ierakstus darba vidē balstītu mācību dienasgrāmatā; veic dalībnieka novērtējumu, kuru apstiprina uzņēmuma vadītājs;

Darba vidē balstītu mācību vadītājs izglītības iestādē – izglītības iestādes vadītāja norīkots izglītības iestādes pedagoģisks darbinieks, kurš nodrošina dalībniekam darba vidē balstītu mācību norisi atbilstoši individuālajam plānam un līgumam; sniedz metodiska un organizatoriska rakstura atbalstu darba vidē balstītu mācību vadītājam uzņēmumā;

Priekšlikumi Vadlīnijām:

-

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Bieži vien tiek lietots termins - DVB mācībās iesaistītie audzēkņi. Laikā, kad izglītojamais atrodas mācību praksē, saskaņā ar Profesionālās izglītības likumu izglītojamais ir praktikants (praktikants — izglītojamais, kas saskaņā ar attiecīgās profesionālās izglītības programmas praktiskās daļas apguvi atrodas mācību praksē iestādē, pie komersanta vai biedrībā). Izglītojamais, kurš ir iesaistīts DVB mācībās, nav praktikants, jo DVB mācību audzēknis var uzņēmumā atrasties ne tikai prakses laikā un apgūt ne tikai praktisko daļu, bet arī teorētisko daļu, piemēram, profesionālos mācību priekšmetus. Ir jāvienojas par viegli lietojamu un atšķirīgu terminu izglītojamam, kurš iesaistās DVB mācībās.

Saskaņā ar 2012.gada 20.novembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.785 „Mācību prakses organizācijas un izglītojamo apdrošināšanas kārtība”, prakses vieta nodrošina prakses vadītāju – atbilstošajā profesijā strādājošu prakses vietas pārstāvi, kurš uzrauga kvalifikācijas prakses norisi, apstiprina praktikanta ierakstus prakses dienasgrāmatā vai prakses pārskatu un sagatavo praktikanta raksturojumu. Saistībā ar DVB mācību īstenošanu tiek lietoti jēdzieni: prakses vadītājs vai darbaudzinātājs. Ir jāvienojas par konkrētu terminu.

Ņemot vērā, ka DVB mācību pieeja paredz profesionālo priekšmetu (teorijas) īstenošanu reālā darba vidē, tad nepieciešama pedagogu –prakses vadītāja izglītības iestādē iesaiste izglītības procesa nodrošināšanā uzņēmumā, tādēļ pilnveidota darba vidē balstītu mācību vadītāja izglītības iestādē definīcija.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

-

2. DVB mācību programmas izveide un īstenošana

2.1. Mācību programmas izveidošana

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Darba vidē balstītu mācību plāns – pamatojoties uz izglītības programmu, izglītības iestādes izstrādāts izglītības programmas profesionālā satura un apjoma apgūšanas plāns, kuru izglītības iestāde piesaka ierakstīšanai akreditēto izglītības programmu reģistrā;

Darba vidē balstītu mācību individuālais plāns – pamatojoties uz mācību plānu, izglītības iestādes izstrādāts un ar uzņēmumu saskaņots konkrētam izglītības iestādes izglītojamajam paredzēts individuālais plāns, kuru dalībnieks īsteno atbilstoši šiem noteikumiem un līgumam;

Darba vidē balstītas mācības šo noteikumu ietvaros organizē un īsteno atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātām darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas vadlīnijām, tajā skaitā par:

- 1) mācību plāna un individuāla plāna saturu un apjomu;
- 2) dalībnieka noslodzi, īstenojot individuālo plānu;
- 3) darba vidē balstītām mācībām nepieciešamajiem materiālajiem līdzekļiem;
- 4) dalībnieka vērtēšanas pamatprincipiem un kārtību individuālā plāna apguvei;
- 5) prasībām uzņēmumam dalībai darba vidē balstītās mācībās;
- 6) darba vidē balstītu mācību vadītāja uzņēmumā pedagogiskā minimuma saturu un apjomu;
- 7) mācību dienasgrāmatas saturu, formu un aizpildīšanas kārtību;
- 8) līguma saturu, tā noslēgšanas un grozījumu veikšanas kārtību;
- 9) nosacījumus dalībnieka apdrošināšanai pret nelaimes gadījumiem individuālā plāna īstenošanā un dalībnieka civiltiesisko apdrošināšanu;
- 10) izglītības iestādi, darba vidē balstītu mācību vadītāju izglītības iestādē, uzņēmumu, darba vidē balstītu mācību vadītāju uzņēmumā, dalībnieku vai tā likumisko pārstāvi, ja dalībnieks ir nepilngadīga persona.

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Izglītības programmām ir piemērojamas visas likumā noteiktās īstenošanas formas, tai skaitā arī – darba vidē balstītas mācības.

Visām izglītības programmām ir piemērojamas DVB mācības līdz 70%, izņemot profesionālās vidējās izglītības programmas (ar iepriekš iegūtu pamatizglītību).

Izglītojamajam dodoties uz uzņēmumu nepieciešams DVB individuālais plāns.

Nepieciešams pārstrukturizēt profesionālo saturu īstenošanai DVB.

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

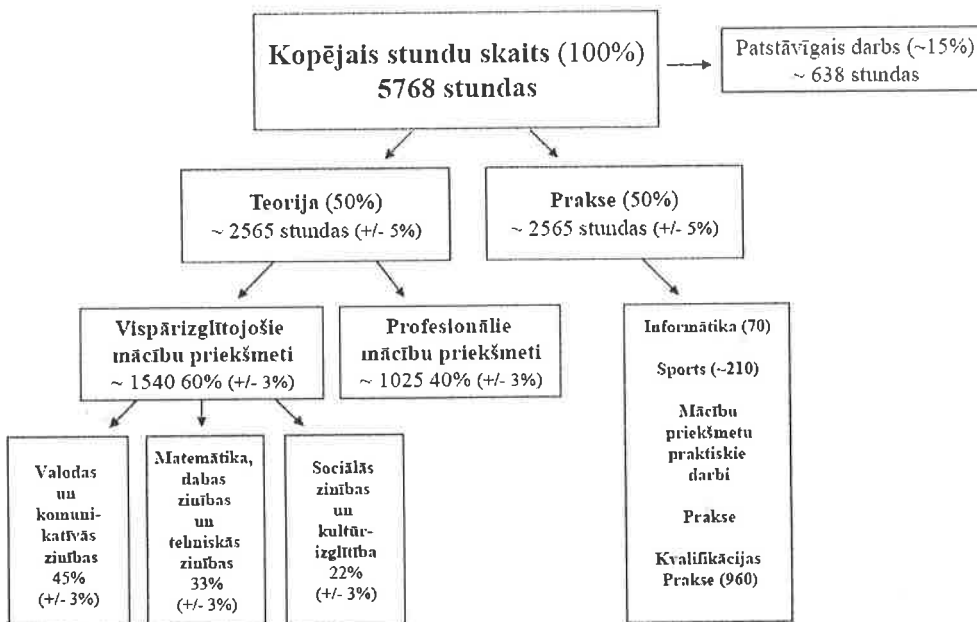
Profesionālās izglītības programmu struktūru nosaka Ministru kabineta 2000.gada 27.jūnija noteikumi Nr.211 "Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu", kuros profesionālās vidējās un arodizglītības programmas ir sekojošas sadaļas (ar iepriekš iegūtu pamatizglītību) (skat. attēlu xx):

1. Vispārīzglītojošo mācību priekšmetu teorija, praktiskie darbi un laboratorijas darbi;
 2. Profesionālo mācību priekšmetu teorijas, praktiskie darbi un laboratorijas darbi;
 3. Praktiskās mācības (prakse);
-

4. Patstāvīgais darbs;
5. Kvalifikācijas prakse.

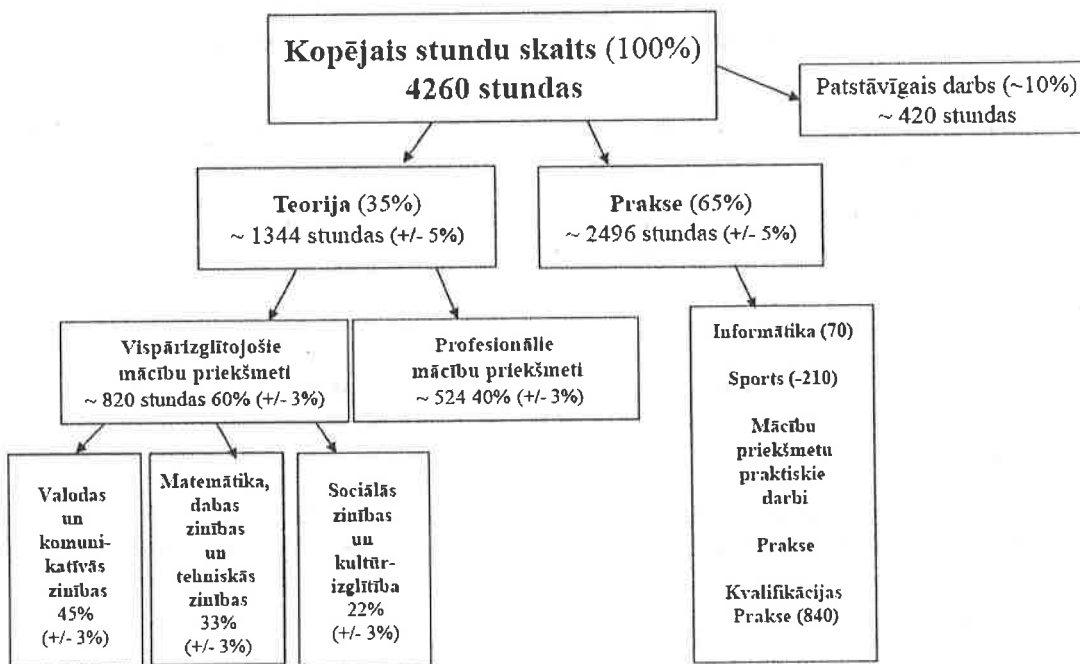
1.attēls

**Profesionālās vidējās izglītības programmas struktūra
(pēc pamatzglītības 4-gadīgās)**

2.attēls

**Arodizglītības programmas struktūra
(pēc pamatzglītības 3-gadīgās)**

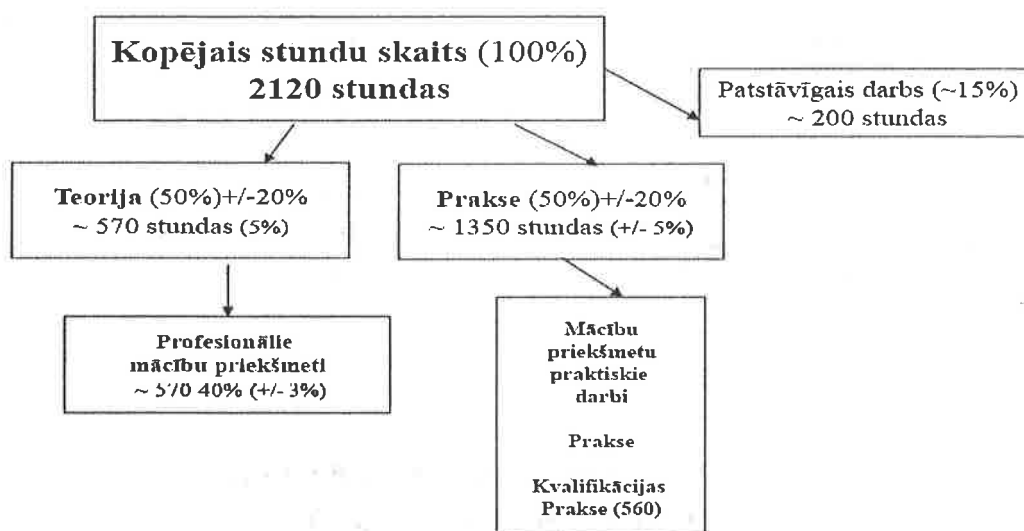

Savukārt arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības programmās (ar iepriekš iegūtu vidējo izglītību) ietver sekojošu dalījumu (skat. attēlu x):

- Profesionālo mācību priekšmetu teorijas, praktiskie darbi un laboratorijas darbi;
- Praktiskās mācības (prakse);
- Patstāvīgais darbs;
- Kvalifikācijas prakse.

3.attēls

Profesionālās vidējās izglītības programmas (pēc vidējās izglītības 1,5 gadīgās)

Izglītības programmu struktūra nosaka teorijas un prakses sadalījumu:

1. Profesionālajās vidējās izglītības programmās (ar iepriekš iegūtu pamatizglītību) - teorijas un prakses sadalījums izglītības programmā 50%/ 50%, ar pieļaujamo atkāpi 5 %;
2. Profesionālajās vidējās izglītības programmās (ar iepriekš iegūtu vidējo izglītību) - teorijas un prakses sadalījums izglītības programmā 50%/ 50%, ar pieļaujamo atkāpi 5 % un piebilde, ka teorijas kontaktstundu skaitu iespējams samazināt līdz 30%;
3. Arodizglītības programma (ar iepriekš iegūtu pamatizglītību) - teorijas un prakses sadalījums izglītības programmā 35%/ 65%, ar pieļaujamo atkāpi 5 %;
4. Arodizglītības programmas (ar iepriekš iegūtu vidējo izglītību vai ar pamatizglītību no 17 gadu vecuma) – Teorijas un prakses sadalījums izglītības programmā – teorijas un prakses sadalījums izglītības programmā 35%/ 65%, ar pieļaujamo atkāpi 5 %;

5. Profesionālās tālākizglītības programmās teorijas un prakses sadalījums izglītības programmās, atkarībā no apgūstamās profesionālās kvalifikācijas līmeņa, ir piemērojams identiski.

Secinājumi un priekšlikumi:

- Izglītības programmām ir piemērojamas visas likumā noteiktās īstenošanas formas, tai skaitā arī – darba vidē balstītas mācības.
- Visām izglītības programmām ir piemērojamas DVB mācības līdz 70%, izņemot profesionālās vidējās izglītības programmas (ar iepriekš iegūtu pamatizglītību).
- Izglītojamajam dodoties uz uzņēmumu nepieciešams DVB individuālais plāns.
- Nepieciešams pārstrukturizēt profesionālo saturu īstenošanai DVB.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

Veikt precizējumus Izglītības un zinātnes ministrijas 2010.gada 11.oktobra iekšējā kārtībā Nr.22 "Profesionālās izglītības programmu izstrādes kārtība", ieviešot īstenošanas veidu Darba vidē balstītas mācības.

2.2. Modulāro programmu pielietojums DVB mācību īstenošanā

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

MK noteikumos lietot - izglītības programmas profesionālā satura teoriju un praksi (turpmāk – profesionālais saturs).

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Profesionālās izglītības satura reforma ir uzsākta, īstenojot Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.1.1.1.apakšaktivitātes "Nozaru kvalifikāciju sistēmas izveide un profesionālās izglītības pārstrukturizācija" projektu (turpmāk – Projekts), kuras ietvaros ir izstrādātas modulārās profesionālās izglītības programmas 56 profesionālajām kvalifikācijām¹.

Ieviešot izglītības programmu modulāro principu, būtiski tiks samazināts laiks, kas nepieciešams, lai ātri un pēc pieprasījuma reaģētu uz darba tirgus prasībām. Profesionālās izglītības programmas modulis ir profesionālās kvalifikācijas satura sastāvdaļa, kura pamatā ir mācīšanās (sasniegamo) rezultātu grupa, kas sastāv no novērtējuma un pierādāma kompetenču, tai skaitā zināšanu un prasmju kopuma. Moduli var piemērot vienai vai vairākām profesionālajām kvalifikācijām modulārajā izglītības programmā vai īstenot atsevišķi profesionālo kompetenču pilnveidei.

¹ Pieejams: <http://visc.gov.lv/profizglitiba/programmas.shtml>

Moduļa apguves rezultātā pēc sasniedzamo rezultātu novērtēšanas var iegūt kredītpunktus izteiktu profesionālo kvalifikāciju vai profesionālās kvalifikācijas daļu.

Veidojot modulārās izglītības programmas, kur atsevišķu profesionālo kompetenču apguvi nodrošina modulis vai moduļu kopa, ir iespējams turpināt izglītību jaunas profesionālās kvalifikācijas iegūšanai. Šāda elastīga jaunas profesijas apguve nodrošinās piemērotāku satura apguvi arī DVB mācībās.

Izstrādājot modulārās profesionālās izglītības programmas, ir iespējams nodrošināt iespēju iegūt kādu vienkāršāku, zemāka līmeņa kvalifikāciju, attiecīgi kārtojot atbilstošu kvalifikācijas pārbaudījumu, kā arī iestrādāt un apgūt mūžizglītības kompetences. Tas nodrošinātu, ka jaunieši ir ieguvuši kādu konkrētu kvalifikāciju arī tādā gadījumā, ja neapgūst programmu pilnībā un nevar saņemt dokumentu par vidējo profesionālo izglītību un attiecīgi samazinātos to jauniešu skaits, kas ir agrīni pametuši izglītības sistēmu. Papildu tam ieviešot modulārās profesionālās izglītības programmas un nodrošinot izstrādāto modulāro profesionālās izglītības programmu ieviešanu profesionālās pamatizglītības, profesionālās vidējās izglītības, arodizglītības, profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides izglītības programmas apgūvē. Pieaugušajiem tiks paplašinātas iespējas un piedāvājums kvalitatīvas un viņu profesionālās darbības un individuālajām vajadzībām atbilstošas profesionālās izglītības ieguvē.

Eiropas Savienība ir izstrādājusi Eiropas mūžizglītības pamatkompetenču ietvarstruktūru (The European framework for key competences for lifelong learning), kurā ir nodefinētas galvenās prasmes (saziņa dzimtajā valodā, saziņa svešvalodās, matemātiskās prasmes un pamatprasmes dabaszinībās un tehnoloģijās, digitālā prasme, mācīšanās mācīties, sociālās un pilsoniskās prasmes, pašiniciatīva un uzņēmējdarbība, kultūras izpratne un izpaušme). Tās ir nepieciešamas cilvēka personiskajai izaugsmei, sociālajai iekļaušanās, pilsoniskajai aktivitātei un nodarbinātībai zināšanu sabiedrībā.

Pašreizējā sistēma veicina cilvēku vēlmi iegūt arvien augstāku profesionālo kvalifikāciju, kas ne vienmēr sniedz tās prasmes, kas ir nepieciešamas pielāgošanās darba tirgum. Jauniešiem un arī pieaugušajiem visbiežāk trūkst tādu prasmju, kā, piemēram, spēja strādāt ātri, informācijas organizēšanas un analizēšanas spējas, lēmumu pieņemšanas spējas, krīzes situāciju risināšanas spējas, risku analīze un atbilstošu risinājumu pieņemšanas spējas. Lai novērstu šādu situāciju būtu nepieciešams apgūt "nākotnes prasmes" kā arī apmācību formām ir jābūt elastīgākām, piemēram, izmantojot projektu formas mācību, mācīšanās no pieredzes (piemēram, organizējot darba vidē balstītas mācības u.c.). Spēja piemēroties izmaiņām darba tirgū kļūst svarīgāka nekā kādas konkrētas prasmes apguve, īpaša uzmanība veidojot uz sasniedzamo rezultātu balstītu profesionālās izglītības programmas struktūru ar modulāro pieeju, tiek pievērsta mūžizglītības kompetenču moduļiem.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

-

2.3. *Mācību procesa dokumentācija*

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Darba vidē balstītu mācību dokumenti ir:

- 1) mācību plāns;
- 2) individuālais plāns;
- 3) mācību dienasgrāmata;
- 4) līgums;
- 5) līgums par dalībnieka apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem individuālā plāna īstenošanā;
- 6) dalībnieka civiltiesiskā apdrošināšanas līgums.

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Ir nepieciešams papildināt vai precizēt pašreizējo normatīvo regulējumu, ieviešot atsevišķu dokumentu- DVB dienasgrāmatu;

Nav nepieciešams papildināt vai precizēt pašreizējo normatīvo regulējumu;

Nepieciešams izstrādāt DVB mācību organizēšanas un īstenošanas vadlīnijas, tai skaitā arī tipveida apmācības nodrošināšanas līgumu, DVB individuālo plānu u.c.;

Papildināt izglītības iestādes lietu nomenklatūru ar papildus dokumentiem, kuros nepieciešams dokumentēt mācību procesa organizāciju DVB.

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Atbilstoši Ministru kabineta 2007.gada 6.marta noteikumiem Nr.165 "Noteikumi par profesionālās izglītības iestāžu pedagoģiskā procesa un eksaminācijas centru profesionālās kvalifikācijas ieguves organizēšanai obligāti nepieciešamo dokumentāciju" ir 30 obligātie dokumenti, tikai trīs no tiem ir tieši saistīti ar darba vidē balstītu mācību ieviešanu – profesionālās izglītības programmas, stundu (nodarbību) saraksti, mācību nodarbību uzskaites žurnāls, līgums par profesionālās izglītības iestādes izglītojamā mācību praksi.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

2.4. *Līgums par darba vidē balstītu mācību nodrošināšanu*

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Līgums – darba vidē balstītu mācību nodrošināšanas līgums, kas noslēgts starp izglītības iestādi, uzņēmumu un dalībnieku vai tā likumisko pārstāvi, ja dalībnieks ir nepilngadīga persona.

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Līgums par Profesionālās izglītības iestādes izglītojamā darba vidē balstītu mācību nodrošināšanu

Vieta,

Datums

Nr. xxxxxxxx

PII, izglītības iestādes reģistrācijas Nr. xxxxxxxxxx (turpmāk tekstā – Skola), tās direktora Vārds Uzvārds personā, kurš darbojas uz Skolas nolikuma pamata un

SIA „xxxxxxx”, reģistrācijas. Nr. xxxxxxxxxx (turpmāk – Uzņēmums), ko uz statūtu pamata pārstāv tās vadītājs vārds uzvārds personā, un

Skolas izglītojamais vārds uzvārds personas kods xxxxxx-xxxxx (turpmāk tekstā – Audzēknis), kopā saukti – Līdzēji, noslēdz šāda veida vienošanos (turpmāk tekstā – Līgums) :

I.Līguma priekšmets

1.1. Līdzēji vienojas par Audzēkņa darba vidē balstītu mācību nodrošināšanu Uzņēmumā SIA „xxxxxxx” adresē: Vieta, xxxxxx iela xxxxx, (Profesijas standarts PSxxxxx) no **Datums līdz Datumam** saskaņā ar Līguma noteikumiem un Līdzējiem noteiktajām tiesībām un pienākumiem.

II. Līdzēju pienākumi un tiesības

2.1.Skola apņemas:

2.1.1. Izstrādāt darba vidē balstītu mācību (turpmāk – mācības) dalībnieka individuālo plānu (turpmāk - individuālo plānu) (pielikums Nr.1) sadarbībā ar Uzņēmumu.

2.1.2. Izvērtēt uzņēmuma un mācību vadītāja atbilstību individuālā plāna īstenošanai.

2.1.3. Iepazīstināt audzēkni ar mācību norises gaitu, individuālo plānu, uzņēmumu un audzēkņa tiesībām un pienākumiem individuālā plāna īstenošanas laikā.

2.1.4. Nodrošināt Audzēkņa sākotnējo teorētisko profesionālo sagatavotību, iepazīstināt Audzēkni ar vispārējiem darba aizsardzības noteikumiem (darba tiesību, darba drošības, sanitāri higiēnisko, ugunsdrošības un elektrodrošības) un iekšējās darba kārtības noteikumiem.

2.1.5. Pirms mācību sākuma izsniegt Audzēknim darba vidē balstītu mācību dienasgrāmatu (turpmāk – mācību dienasgrāmata) un instruēt Audzēkni par tās aizpildīšanas kārtību un nosacījumiem.

2.1.6. Pirms mācību sākuma nozīmēt pedagogu – mācību vadītāju izglītības iestādē, kurš (-a) koordinē un kontrolē mācību norisi saskaņā ar Skolas rīkojumu, par pieņemto lēmumu informēt Audzēkni un Uzņēmumu.

2.1.7. Pārraudzīt Audzēkņa individuālā plāna īstenošanu atbilstoši Skolas īstenotās profesionālās izglītības programmas darba vidē balstītu mācību plānam un Uzņēmumā īstenoto mācību specifikai.

2.1.8. Nodrošināt mācību vadītājam uzņēmumā metodisko un organizatorisku atbalstu Audzēkņa mācību individuālā plāna īstenošanai.

2.1.9. Sadarbībā ar darba vidē balstītu mācību vadītāju uzņēmumā, kuru nozīmējis Uzņēmums, vērtēt Audzēkņa darbību mācību laikā.

2.1.10. Pieņemt no Audzēkņa darba vidē balstītu mācību dienasgrāmatu kā individuālā plāna īstenošanu apliecināšu dokumentu, kas ir saskaņots ar Uzņēmumu un mācību vadītāju izglītības iestādē.

2.1.11. Aizpildīt izglītības iestādes mācību uzskaites žurnālu, pamatojoties uz Audzēkņa novērtējumu par individuālā plāna profesionālā satura teorijas un prakses apguvi.

2.1.12. Mācību laikā regulāri, bet ne retāk kā 1 (vienu) reizi mēnesī rakstiskā formā iesniegt atskaiti Uzņēmumam par Audzēkņa sekmēm un citiem ar Audzēkni saistītiem būtiskiem apstākļiem, kas var ietekmēt mācību norisi atbilstoši Līgumā noteiktajām prasībām.

2.1.13. Nodrošināt, ka audzēknis ir apdrošināts pret nelaiemes gadījumiem individuālā plāna īstenošanas laikā, atbilstoši tiesiskajiem aktiem.

2.1.14. Nodrošināt audzēkņa civiltiesisko apdrošināšanu individuālā plāna īstenošanas laikā, atbilstoši tiesiskajiem aktiem.

2.1.15. Ja mācību vietā tiek konstatēti Audzēkņa veselību vai dzīvību apdraudoši apstākļi, Skolai ir pienākums atsaukt Audzēkni no mācībām līdz minēto apstākļu novēršanai, paziņojot par to Uzņēmumam. Šādā gadījumā pēc Līdzēju rakstiskas vienošanās var mainīt mācību vietu.

2.2. Uzņēmums apņemas:

2.2.1. Pirms mācību sākuma, vienojoties ar Skolu, apstiprināt mācību individuālo plānu un sasniedzamos rezultātus atbilstoši Skolas licencētajai izglītības programmai.

2.2.2. Iepazīstināt Audzēkni ar mācību norisi uzņēmumā.

2.2.2. Līguma 1.punktā norādītajā termiņā nodrošināt Audzēknim mācības atbilstoši mācību individuālajam plānam.

2.2.7. Ja nozares normatīvie akti to nosaka, pirms mācību sākuma pārliecināties par Audzēkņa veselības stāvokļa atbilstību mācību laikā paredzēto darbu veikšanai, pieprasot Audzēknim uzrādīt medicīnisko izziņu, ja nozares normatīvie akti to nosaka. Gadījumā, ja Audzēknim šādas medicīniskās izziņas nav, mācības tiek uzsāktas pēc tam, kad Audzēknis iesniedzis Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem atbilstoši izdotu medicīnisko izziņu.

2.2.3. Pirms mācību sākuma norīkot mācību vadītāju uzņēmumā Audzēkņa mācībām. Mācību vadītājs uzņēmumā vada Audzēkņa darbu un konsultē Audzēkni atbilstoši mācību individuālajā plānā noteiktajiem uzdevumiem, norādot rīkojumā mācību vadītāja uzņēmumā vārdu, uzvārdu, kontaktinformāciju. Rīkojuma saturu darīt zināmu Skolai un Audzēknim.

2.2.6. Instruēt Audzēkni par Uzņēmuma iekšējās darba kārtības noteikumiem, nodrošināt Audzēkņa instruktāžu darba aizsardzības jautājumos, tajā skaitā ievadinstruktāžu un instruktāžu, instruēt par darba higiēnas prasībām, sanitāri higiēniskajām normām, ugunsdrošības noteikumiem un elektrodrošības noteikumiem.

2.2.5. Nodrošināt Audzēknim mācības atbilstoši izglītības programmai, profesijas standartam, darba aizsardzības normām atbilstošu darba vietu un darba apģērbu, izsniegt atbilstošu inventāru un materiālus darba veikšanai, kā arī mācību literatūru darba veikšanai nepieciešamo prasmju apguvei.

2.2.7. Nodrošināt Audzēkņa uzraudzību, līdz Audzēknis apgūst droša darba metodes un paņēmienus.

2.2.8. Uzskaitīt Audzēkņa padarīto darbu, novērtēt to, darīt zināmu vērtējumu Skolai. Veikt atbilstošus ierakstus Audzēkņa mācību dienasgrāmatā un iesniegt izglītības iestādei ar uzņēmuma vadītāju saskaņotu Audzēkņa novērtējumu par mācību satura apguvi.

2.2.9. Audzēknim uzdot tādu darbu veikšanu, kas atbilst viņa fiziskajām, intelektuālajām spējām un kas nepieciešami mācību individuālajā plānā noteikto mērķu sasniegšanai, Skolas attiecīgās profesionālās izglītības programmas prasībām un nekādā veidā neapdraud Audzēkņa veselību un drošību.

2.2.10. Informēt Skolas norādīto mācību vadītāju, ja Audzēknis neveic mācību individuālajā plānā paredzēto uzdevumu izpildi, neievēro Uzņēmuma iekšējās darba kārtības noteikumus un darba drošības noteikumus un/vai citas izvirzītās prasības, kā arī nekavējoties informēt par nelaimes gadījumiem, kuros iesaistīts Audzēknis un kas notikuši viņa mācību vietā. Ja nepieciešams, nepielaist Audzēkni pie tālākām mācībām un par to paziņot Skolai.

2.3. Audzēknis apņemas:

2.3.1. Iepazīties ar mācību dokumentiem un izpildīt tajos noteiktās prasības izglītības programmas apguvei atbilstoši individuālajam plānam.

2.3.2. Veikt mācību individuālajā plānā noteiktos uzdevumus, aizpildīt mācību dienasgrāmatu un līdz noteiktajam laikam iesniegt to Skolā.

2.3.3. Ievērot Uzņēmuma iekšējos darba kārtības noteikumus, veikt darbu kvalitatīvi un Uzņēmuma noteiktajos termiņos; ievērot mācību vadītāja uzņēmumā norādījumus, darba aizsardzības prasības, saudzīgi izturēties pret darba vietas inventāru, neizpaust komerciālus noslēpumus.

2.3.4. Uzņemties materiālu atbildību par Uzņēmuma izsniegtā inventāra bojājumiem, ja inventāra bojājumi radušies Audzēknim rīkojoties apzināti, to izmantojot darba uzdevumam neparedzētiem mērķiem, neievērojot Uzņēmuma iepriekš noteiktos inventāra izmantošanas noteikumus.

2.3.5. Veikt obligātās veselības pārbaudes, ja to nosaka nozares normatīvie akti.

2.3.6. Atbilstoši Skolas un Uzņēmuma norādījumiem kārtot paredzētos mācību individuālajā plānā noteiktos pārbaudījumus.

2.3.7. Par neierašanos Uzņēmumā mācību individuālā plānā apguvei un neierašanās iemesliem nekavējoties paziņot Uzņēmumam un Skolai.

2.3.8. Par Līguma saistību neievērošanu no Uzņēmuma puses informēt Skolu.

2.4. Audzēknim ir tiesības atteikties no mācību laikā uzdoto darbu veikšanas, ja darba apstākļi rada draudus personīgajai vai apkārtējo cilvēku veselībai un dzīvībai, par to nekavējoties paziņojot Uzņēmumam un Skolai.

III. Papildu nosacījumi

3.1. Katrs no Līdzējiem ir atbildīgs par šī Līguma nosacījumu izpildi un Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā atlīdzina zaudējumus, kas radušies kādam no pārējiem Līdzējiem, ja netiek izpildītas Līgumā paredzētās saistības.

3.2. Līdzēji mācību laikā var vienoties par savstarpējiem norēķiniem, noslēdzot par to atsevišķu vienošanos, kurā paredz samaksas veidu, nosacījumus, apmēru un kārtību.

3.3. Līgums stājas spēkā ar tā parakstīšanas brīdi un ir spēkā līdz Līdzēju saistību pilnīgai saistību izpildei.

3.4 Līgums var tikt izbeigts šādos gadījumos un kārtībā:

3.4.1. Līdzējiem rakstiski par to vienojoties;

3.4.2. Uzņēmumam vienpusēji, paziņojot par to Skolai un Audzēknim, ja Audzēknis atkārtoti neievēro Uzņēmuma vadības vai mācību vadītāja uzņēmumā norādījumus un/vai iekšējās darba kārtības, darba drošības, ugunsdrošības vai elektrodrošības prasības, vai citas Līgumā noteiktās saistības;

3.4.3. Skola vienpusēji, ja Uzņēmums nepilda Līgumā noteiktās saistības;

3.4.4. Ja Audzēknis vienpusēji izbeidz līgumu ar Skolu par attiecīgās izglītības programmas apguvi un/vai izglītības programmas maiņu vai noformē studiju pārtraukumu/akadēmisko atvaļinājumu.

3.4.5. Uzņēmumam vienpusēji, paziņojot par to Skolai un Audzēknim, ja Audzēknis nav sekmīgi nokārtojis mācību individuālajā plānā paredzētos pārbaudījumus. Līdzējiem vienojoties, Līguma termiņš var tikt pagarināts.

3.4.6. Ja kāda no Pusēm vēlas pārtraukt Līgumu tā nosacījumu neievērošanas gadījumā, tad pārkāpumam jābūt fiksētam rakstiski, un par vienpusēju Līguma laušanu pārējie Līdzēji jābrīdina rakstiski vismaz 5 (piecas) darba dienas iepriekš. Līguma pārtraukuma gadījumā līdzējiem ir pilnībā jāizpilda visas saistības, kas radušās līdz Līguma pārtraukumam. Līgumslēdzējs, kura pārkāpuma dēļ Līgums tiek laužts, sedz pārējiem Līdzējiem nodarītos tiešos zaudējumus pilnā apmērā.

3.4.7. Visus strīdus par līgumsaistībām Līdzēji risina pārrunu ceļā. Ja Puses nevar vienoties pārrunu ceļā, tad strīdi tiek risināti tiesā Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

3.4.8. Visi Līgumā izdarītie grozījumi ir spēkā tikai tādā gadījumā, ja tie iesniegti rakstiski un apstiprināti ar visu Līdzēju parakstiem.

3.4.9. Līgums sastādīts 3 (trīs) eksemplāros. Viens eksemplārs Skolai, otrs – Uzņēmumam, trešais – Audzēknim. Visiem Līguma eksemplāriem ir vienāds juridisks spēks.

IV. Pušu rekvizīti

SKOLA

Adrese: Rīga, xxxxxxxx iela xxxxxxxx,
Reģistrācijas Nr. xxxxxxxxxx
PVN reģistrācijas Nr. LVxxxxxxxxxxxxxx
Banka: _____
Kods: _____
Konta Nr. _____

Paraksts _____

201__ .gada __. _____

UZŅĒMUMS

SIA „xxxxxxxxxx”
Adrese: Rīga, xxxxxxxx iela xxxxxxxx,
Reģistrācijas Nr. xxxxxxxxxx
PVN reģistrācijas Nr. LVxxxxxxxxxxxxxx
Banka: _____
Kods: _____
Konta Nr. _____

Paraksts _____

201__ .gada __. _____

AUDZĒKNIS

Vārds, uzvārds xxxxx xxxxxxx
Personas kods: xxxxxxx-xxxxx

Tālrunis+371 _____

Paraksts _____

201__ .gada __. _____

Nepilngadīgā audzēkņa likumiskais pārstāvis

Vārds, uzvārds xxxxx xxxxxxx
Personas kods: xxxxxxx-xxxxx

Tālrunis+371 _____

Paraksts _____

201__ .gada __. _____

2.5. Pedagogu slodze DVB mācību laikā

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Priekšlikumi Vadlīnijām:

DVB pieejas īstenošanā tarifcēšanas metodika būtu atbalstāma pie izglītojamo skaita grupā 6 audzēkņi ar mērķi nodrošināt pedagoga līdzdalību izglītojamā izglītošanas procesa nodrošināšanai darba vidē uzņēmumā un iesaistīšanos DVB iesaistīto audzēkņu vērtēšanas procesā. DVB kā simbioze - tehnoloģiskā rakstura DVB procesu nodrošina uzņēmums, pedagoģiskā rakstura jautājumus var nodrošināt skolas pedagogs - vērtēšanas procesa kvalitatīvos rādītājus, apmeklējuma uzskaiti, mācību programmas apguves izpildi un reģistrēšanu mācību uzskaites žurnālā u.c. Pedagoga DVB darba stundas precīzi jāuzskaita. Tas ir izmērāms rādītājs un tehniski samērā

viegli nodrošināms. Ja DVB grupā būs vairāk par 6 audzēkņiem, skolotājs nevarēs nodrošināt regulāru klātesamību objektā.

Būtu risināms jautājums par ceļa izdevumu segšanu pedagogam un, līdzīgi izglītojamam, apdrošināšanu – civiltiesisko apdrošināšanu un apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, jo pedagogs iekļautos darba vidē.

Jānosaka DVB pieejas % vai koeficients, lai noteiktu tarififikācijas algoritms.

Prakses vadītājam uzņēmumā par darbu ar izglītojamo, t.i., zināšanu nodošanu, praktikanta prasmju un iemaņu pilnveidi reālajā darba vidē darbaudzinātāja vadībā, būtu jāsaņem atlīdzība. Būtu pareizi, ja tas būtu iestrādāts MK 655

DVB mācību programmu reģistra izveide

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Pedagogu apmaksājamo stundu tarifificēšanas metodika atrunāta 11.10.2010. IZM iekšējo noteikumu Nr.22 „Profesionālās izglītības programmu izstrādes kārtība” 9.pielikumā:

Teorijas kontaktstundas tarifificē pilnā apjomā;

Kvalifikācijas prakses vadīšanai tiek tarifificēta 0,5 stundas nedēļā katram izglītojamajam;

Praktisko un laboratorijas darbu profesionālajos mācību priekšmetos, kā arī praktisko mācību tarifificējamo kontaktstundu skaitu nosaka, ievērojot izglītojamo skaitu grupā:

Pie izglītojamo skaita, kas ir lielāks par 16, tarifificēto stundu skaitu aprēķina:

$$T = 2 \times T_p \times N/25, \text{ kur}$$

T – tarifificēto stundu skaits,

T_p – prakt. un laboratorijas darbu profesionālajos mācību priekšmetos un praktisko mācību kontaktstundu skaits saskaņā ar izglītības programmu,

N – izglītojamo skaits grupā (ja izglītojamo skaits pārsniedz 25, nosakot tarifificējamo st.skaitu, $N=25$, bet, ja izglītojamo skaits ir mazāks par 25, nosakot tarifificējamo stundu skaitu, izmanto faktisko izglītojamo skaitu.

Izglītojamo grupas dalījumu apakšgrupās nosaka izglītības iestāde, nepārsniedzot pieļaujamo apmaksājamo stundu skaitu un ievērojot izglītības iestādes attiecīgajam gadam atalgojumam apstiprināto līdzekļu apmēru.

Pie izglītojamo skaita 16 un mazāk tarifificēto stundu skaitu aprēķina:

$$T = T_p.$$

No minētās aprēķina metodikas, secināms, ka audzēkņu dalījums grupās, nezaudējot tarifificējamās stundas, ir audzēkņu grupas skaitam 25 – 30. Tas nozīmē, ka šobrīd praktisko mācību grupā ir 12-15 audzēkņi. Šāds audzēkņu skaits vienam pedagogam praktisko iemaņu demonstrēšanai un prasmju apguvei izglītojamiem ir liels un var radīt riskus pilnvērtīgai procesa apguves kvalitātes un kontroles nodrošināšanai, tostarp pedagogs nevar atļauties individuālo pieeju katram

izglītojamam. **Pedagogi kā optimālu ir minējuši audzēkņu skaita dalījumu apakšgrupās – 6 izglītojamie**, kas pedagogam nodrošinātu iespēju sadalīt uzmanību, individualizēt mācību darbu un nodrošināt kvalitatīvu tehnoloģiskā procesa apguvi visiem izglītojamiem, kā arī veikt katra apguves posma kontroli.

Problēmas:

Lai nodrošinātu iespēju izglītojamiem ne mazāk par 50% DVB pieejā iekļauties reālajā darba vidē, liels profesionālā cikla mācību priekšmetu teorijas stundu skaits jānovirza darba vidē.

Teorijas stundas tiek tarifētas kā kontaktstundas saskaņā ar izglītības programmas mācību plānu visai grupai. Tas nozīmē – nepastāv dalījums apakšgrupās. Skolotājs vienlaicīgi nevar īstenot IP klasisko pieeju un pārraudzīt DVB.

Nevar noteikt konstantu DVB % no kopējā stundu sadalījuma pa gadiem. Darba vidē % stundu sadalījums pa kursiem būs mainīgs ar pieaugošu intensitāti no 1. uz 4.kursu.

kurss	I		II		III		IV	
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
semestris								
Stundu skaits	576	864	576	828	576	828	560	960
DVB	10 %	10 %	10 %	30 %	35 %	40 %	80 %	100 %
Riski				CE		CE	E	Praks es pārsk ats
DVB formas	Uzņēmumu apmeklējums DD skolas darbnīcās	DD skolas darbnīcās P	T-Pr	T-Pr P	T-Pr P	T-Pr P	T-Pr	KP

DVB pieeju IP īstenošanā nevar noteikt kā pastāvīgu un negrozāmu – izglītojamiem jābūt iespējai mainīt DVB uz klasisko IP īstenošanas pieeju un otrādi. Tas nozīmē, ka pastāv DVB pieejas % aprēķina problemātika.

Kamēr DVB pieejas % vai koeficients nebūs skaidrs, būs neskaidrs tarifēšanas algoritms.

DVB pieejas uzsākšanai jānosaka atskaites robežas – piem., semestra sākums un beigas, moduļa sākums un beigas.

Nosakot mazāku audzēkņu skaitu prakt.mācību apakšgrupās, vairākkārtīgi var pieaugt tarifējamo stundu skaits prakt.mācību atmaksai. Bet mācību kvalitāte noteikti pieaugs!!!

11.10.2010. IZM iekš.not. Nr.22 „Profesionālās izglītības programmu izstrādes kārtība” 9.pielikumā atrunāta apmaksājamo stundu tarificēšanas metodika (1.3.1. p-ts), tostarp arī praktisko mācību kontaktstundu skaita noteikšana. Prakses kontroles stundu aprēķinā skolas ievēro attiecīgajam gadam atalgojumam apstiprināto līdzekļu apmēru un praktizē tradicionālo PI pieeju - ja audzēknis atrodas praksē uzņēmumā, pedagogam-prakses vadītājam par prakses pārraudzīšanu tarificē 1 stundu nedēļā par katru audzēkni. Tas veido nelielu līdzekļu ietaupījumu, ko var novirzīt atalgojumam, piemēram, skolotājam-prakses vadītājam, kas īsteno DVB pieeju. Skola no šī fonda uzņēmuma darbaudzinātājam maksāt nevar.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

DVB mācību programmu reģistra izveide

3. Ar audzēkņu dalību DVB mācībās saistītie jautājumi

3.1. Audzēkņu atlasei DVB mācībās

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

-

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Kritērijus mācekļu dalībai DVB mācībās nosaka skola sadarbībā ar darba devēju
Uzņēmumam būtu jāveic normāla darba intervija ar potenciālo DVB mācību dalībnieku

Tikšanās ar audzēkņiem un stāsts par uzņēmumu skolā – uzņēmuma vadība organizē kopā ar skolu

Skola pārlicina audzēkņus ka DBV ir labi un progresīvi

Skola sagatavo N – pusējo līgumu un noorganizē parakstīšanu

Ideālā gadījumā uzņēmumam vajadzētu saprast vismaz audzēkņu personības profilu un spēju apgūt jaunas lietas, bet uzņēmums nav kompetents bērnu potenciāla novērtēšanā

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Uzņēmumā eksistē darbinieku atlases un darbā pieņemšanas kārtība, kas būtu jāattiecina arī uz DVB audzēkņiem. Darbinieku gadījumā tas ir sludinājums, darba intervija, konkurss, darbinieka spēju, iemaņu praktiskais novērtējums, pieņemšana darbā 3 mēnešu pārbaudes laiks un tad beztermiņa vai termiņa darba attiecības. Uzņēmums ir ieinteresēts pieņemt darbiniekus, kas atbilst uzņēmuma definētajām prasībām gan profesionāli gan personiski. Ja darbinieks ir bez nepieciešamās profesionālās pieredzes, tad svarīgas ir personīgas īpašības pēc kurām personāla speciālisti mēģina paredzēt vai attiecīgais kandidāts pēc iespējas īsākā laikā un efektīvi apgūs jauno profesiju.

No otras puses no mācību iestādes vairumā gadījumu ņem visus kuri ir bijuši spējīgi atnest dokumentus it īpaši ja uz specialitāti nav konkurss. Papildus tam pēc 9 klases

samērā lielai daļai nav ne mazākā priekšstata, vai arī labākajā gadījumā visai attāls priekšstats par to ko viņi gribētu darīt pēc skolas. Ja pajautāsi pirmajiem kursiem kāpēc viņi ir šajā mācību iestādē tad godīga atbilde bieži var būt arī „vecāki lika”. Kas droši vien nav ne labi ne slikti no izglītības viedokļa, bet kas galīgi neiet kopā ar uzņēmumu plāniem un mērķiem.

Mēs šo risinājam pieņemot DVB praksē uzreiz 10 praktikantus bez īpašas atlases un konkursa un cerot ka no visiem 3 – 4 izaugs par labiem un kvalificētiem darbiniekiem. Patiesībā arī uzņēmuma personāla speciālisti nav trenēti novērtēt bērnu potenciālu. Savukārt tie kas nāk pēc vidusskolas ir jau ar savu redzējumu, plāniem un mērķiem. Ar lielākajiem pēc vidusskolas audzēkņiem jau uzņēmumam ir vieglāk.

Vēl ja pieņem DVB lielāku grupu pēc devītās klases, piemēram, 10 audzēkņus tad parādās disciplīnas jautājumi ar kuriem pieaugušo sabiedrībā nav jāsaskaras – skraidīšana, skaļa uzvedība, darba laika neievērošana.

Visi profesionālās izglītības iestādē uzņemtie izglītojamie ir tiesīgi piedalīties darba vidē balstītas izglītības procesā. Audzēkņu atlase darba vidē balstītām mācībām un kritēriju noformulēšana būs konkrēta uzņēmuma kompetence, kas ietvers audzēkņa personības raksturojumu un izpratni par apgūstamās profesijas profesionālajām kompetencēm:

1. Vecuma cenzs (pilngadīgs/ nav pilngadīgs)
2. Socializācijas prasmes
3. Komunikācijas prasmes
4. Psiholoģiskā noturība
5. Individuālā darba prasmes
6. Ieinteresētība darba un mācību procesā/ motivācija.

Intervijas jautājumu loks, kas norāda uz izglītojamam izvirzītiem atlases kritērijiem kā DVB dalībniekam:

1. DVB dalībnieks ievēros iepriekš saskaņoto DVB mācību individuālo plānu;
 2. Piekritīs uzņēmuma vispārīgiem noteikumiem un citiem noteikumiem, par kuriem vārētu būt vienošanās;
 3. Ievēros darba grafikus;
 4. Respektēs drošības noteikumus un prasības;
 5. Lietos tehnisko terminoloģiju;
 6. Iekļausies darba komandā;
 7. Kvalitatīvi un atbilstošā termiņā veiks visus darba procesus un piešķirtos uzdevumus;
 8. Pieņems vispārpieņemto kārtību (ētiku);
 9. Rūpēsies par personisko higiēnu un izskatu;
 10. Objektīvi un izmantojot kritisko domāšanu novērtēs savu darbu;
 11. izrādīs iniciatīvu problēmu risināšanā;
 12. Ievēros noteikumus uzticēto iekārtu un aprīkojuma izmantošanā.
-

Manā redzējumā šis ir jautājums kur uzņēmēja un skolas intereses ir vērstas dažādos virzienos. Uzņēmējam noteicošais ir nākotnes darbinieka gatavība kvalitatīvi strādāt darbu apgūtajā specialitātē. Skola, protams, arī grib nodrošināt kvalitāti, bet realitātē skola sastopas ar audzēkņu trūkumu kas draud ar finansējuma samazināšanu. Šī sistēma spiež nolaist pieņemšanas latīņu dažreiz pa pārāk zemu galvenais fokusējoties uz skaitu. Mēs saprotam, ka DVB koncepts ir vērsts uz kvalitatīvu darbaspēka veidošanu atbilstoši uzņēmēja vajadzībām, bet esošā skolu finansēšanas sistēma DVB zināmā mērā bremsēs

Domāju, ka tehniski īstenojama būtu arī pedagoga iesaiste uzņēmumā īstermiņā (vismaz sākumposmā jeb adaptācijas periodā) – audzēkņu disciplīnas kontrolei, papildus skaidrojumam tehnoloģiskajam risinājumam, vērtēšanas sist.skaidrojumam.

Lojalitātes programma – pēc mācībām absolvents iekļaujas uzņēmuma darbā. Var būt noteikts periods.

Atkarībā no tā, kad uzsāk DVB pieeju – vai tikko iestājoties PI programmā vai 2., 3., 4.kursā –audzēknim būtu kārtojams teorēt.zināšanu un praktisko iemaņu tests.

Pirms uzsāk DVB, audzēknim jāiepazīstas ar uzņēmumu un prakses vadītāju.

1. Tagad – atbilstoši mācību grafikam skolotājs – prakses vadītājs uzrunā darba devējus par audzēkņu norīkošanu praksē uz noteiktu laiku (atkarīgs no prakses ilguma – 4 -24 nedēļas). Pēc savstarpējas vienošanās par prakses programmas īstenošanas iespējām notiek līguma slēgšana un audzēknis uzsāk praksi. Izglītojamiem ir būtisks jautājums par iespēju saņemt atalgojumu prakses laikā un pēc pieredzes zinām, ka praktikants prakses vietas izvēlē dod priekšroku tiem uzņēmumiem, kas piedāvā atalgojuma iespējas. Jau iepriekš paredzam, ka mūsu audzēkņus interesēs atalgojuma jautājums prakses laikā, tāpēc vienmēr lūdzam mūs kā izglītības iestādi painformēt par šo jautājumu jau pirms prakses līgumu slēgšanas.
2. Audzēkņiem ir iespēja pašiem atrast prakses darba vietu, piemēram, tuvāk dzīves vietai vai pēc ieteikuma, vai ļoti pragmatiski – pie DD, kas piedāvā atalgojumu. Obligāts nosacījums – prakses programmas satura pilnvērtīga apguve. Pirms izglītojamais dodas praksē, skolā ir apgūtas priekšzināšanas un pirmās praktiskā darba iemaņas.
3. Pastāv risks – ne vienmēr nelielā uzņēmumā vai pie individuālā komersanta prakses programmas saturu var apgūt pilnā apjomā, faktiski pildītais darbs neatbilst ierakstam prakšu dienasgrāmatā.
4. PII ir sadarbības līgumi ar uzņēmumiem. Lielos uzņēmumos prakses vietu nodrošināšana notiek personālvadības sektora līmenī, kas ir ļoti ērti un dokumentāli korekti skolai. Veidojas labas sadarbības un savstarpējas ieinteresētības izgl.programmas īstenošanas tradīcijas. Arī DD līdzdalība kvalifikācijas piešķiršanas procesā – prakses pārskatu aizstāvēšana, līdzdalība kvalifikācijas eksāmenu komisijas darbā.
5. DD var ieteikt veikt grozījumus programmas saturā atbilstoši tehnoloģiju attīstībai un uzņēmuma vajadzībām īstermiņā. Piemēram, padziļināt zin., iem. Un prasmju apguvi klientu apkalpošanas speciālistam ar kādu noteiktu ievirzi

- darbam informācijas centrā lielveikalā, arhīvā vai autocentrā. Visur būs sava specifika, kas ir iestrādājama māc. Saturā.
6. DVB pieejai jābūt pieejamai ikvienam izglītojamam, kas uz to ir izrādījis interesi. Ja DVB pieejai izglītojamais nav gatavs, to savstarpēji nosaka PII un DD, izglītojamam būtu jāvar atgriezties tradicionālajā izglītības procesā.
 7. DVB pieeja nav pastāvīgs lielums, jādarbojas rotācijas principam – neatbilst atrunātajiem kritērijiem (piem., nevar laicīgi nokārtot pārbaudes darbu vai nespēja iekļauties uzņēmuma prasībām atbilstošā grafikā), jāatgriežas tradīcijā. Izgl.sistēmā ar skolas kontroles mehānismu. Un otrādi – DVB pieeju jāvar uzsākt ne tikai mācību gada sākumā. Skolai zināmā mērā ir jāuzņemas atbildību par procesa nepārtrauktību.
 8. Mobilitātes iespēju izmantošana izgl.procesā – ne tikai ERASMUS+ ietvaros, bet arī savstarpēji teritoriālajām struktūrvienībām.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

-

3.2. Audzēkņu slodze un darba laiks

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

-

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Nejaukt mācību stundas ar darba laika stundām!

Atrunāt maksimālo slodzi MK noteikumos.

Ja šo slodzi pārsniedz – darba līguma slēgšana ir OBLIGĀTA.

- Jautājumu par maksimālo slodzi - iekļaut arī DVB parauglīgumā.
- $0,75 \times 36 = 27\text{h}$ slodze nedēļā
- **$0,75 \times 40 = 30\text{h}$ nedēļā**

Runājot par audzēkņu mācību slodzi, noteikti jāskata arī jautājums par starpbrīžiem, kas arī izmērāms laika izteiksmē. Darba vidē balstītas mācības ir mācību process. LR normatīvie akti paredz izglītojamiem vismaz 30 minūtes garu starpbrīdi pusdienām un 10 minūšu garu pārtraukumu starp nodarbībām.

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Profesionālās izglītības likuma 28.pantā „Profesionālās izglītības īstenošana” 3. daļā noteikts, ka mācību slodze nedēļā vienā profesionālās izglītības programmā nedrīkst pārsniegt:

- 1) izglītojamajiem līdz 18 gadu vecumam — 36 mācību stundas;
- 2) izglītojamajiem, sākot ar 18 gadu vecumu, — 40 mācību stundas.

Dotā likuma panta 4. daļa nosaka, ka mācību stundas ilgums ir no 40 līdz 45 minūtēm, un to nosaka izglītības iestādes vadītājs.

Starpbrīdis skolās ir nepieciešams, lai skolēns varētu atvilkt elpu un sagatavoties nākamai stundai, savukārt garā starpbrīža laikā paēst pilnvērtīgas pusdienas. Tomēr, organizējot mācību iestādes darbību, ir jāreķinās arī ar to, ka garie pārtraukumi var pagarināt mācību dienu.

Latvijas Republikas normatīvajos aktos ir skaidri noteikts garā jeb pusdienu starpbrīža ilgums, kas ir vismaz pusstunda. MK noteikumu Nr.610 "Higiēnas prasības vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēm" 59.punkts noteic, ka izglītojamam ir iespēja vismaz reizi dienā saņemt siltu ēdienu. Pusdienas organizē ne agrāk kā pirms 11.00, un tām paredz vismaz 30 minūšu starpbrīdi. Tāpat starpbrīdis var būt arī garāks par pusstundu. Kā norāda Izglītības kvalitātes valsts dienests (IKVD), ārējie normatīvie akti tiešā veidā nenosaka citu starpbrīžu ilgumu izglītības iestādēs. Izglītības procesa organizācija un vairumā gadījumu arī starpbrīžu ilgums ir paredzēts katras izglītības iestādes nolikumā, tāpēc katrai skolai tas var būt atšķirīgs.

Ja uzņēmums slēdz darba līgumu ar audzēkni, kas jaunāks par 18 gadiem,

Darba likuma 132.p. 4. daļā noteikta darba devēja atbildība un pienākums, „ja personas, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, papildus darbam turpina iegūt pamatizglītību vai profesionālo izglītību, mācībās un darbā pavadītais laiks saskaitāms kopā un nedrīkst pārsniegt septiņas stundas dienā un 35 stundas nedēļā”. DVB mācību īstenošanā slodzes apmēram jāpievērš uzmanību, kad DVB mācību īstenošanas vietā jauniešiem ir jāpakļaujas darba laika organizācijai, kas paredz 12 stundu maiņu darbu, paredzot ilgāku atpūtas laiku nekā 8 stundu noslodzes gadījumā.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

-

3.3. Audzēkņu novērtēšanu DVB sistēmā

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Darba vidē balstītas mācības šo noteikumu ietvaros organizē un īsteno atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātām darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas vadlīnijām, tajā skaitā par dalībnieka novērtēšanas pamatprincipiem un kārtību individuālā plāna apguvei.

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Apmācīt DVB mācību vadītājus uzņēmumā pielietot 10 ballu sistēmu

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Lai arī šodien uzņēmēji izmanto dažādas novērtēšanas sistēmas šeit būtu pilnībā jāpiekrīt pētījumā skaidrotajam: Latvijā izglītojamā sasniegumi tiek vērtēti piešķirot konkrētu atzīmi – ar to raksturojot apguves līmeni. 2000.gada 27.jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr.211 "Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu" ir iekļauti skaitliskā vērtējuma skaidrojumi. Mācību priekšmeta apguve, praktiskās mācības un valsts noslēguma pārbaudījumi tiek vērtēti ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā:

- 1) Augsts apguves līmenis: 10 – izcili, 9 – teicami;
- 2) Optimāls apguves līmenis: 8 – ļoti labi, 7 – labi, 6 – gandrīz labi;
- 3) Vidējs apguves līmenis: 5 – viduvēji, 4 – gandrīz viduvēji;
- 4) Zems apguves līmenis: 3 – vāji, 2 – ļoti vāji, 1 – ļoti, ļoti vāji.

Kvalifikācijas prakse un izglītības programmā noteiktie ieskaites darbi tiek vērtēti vērtējuma skalā – “ieskaitīts” vai “neieskaitīts” — vai ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

-

4. Ar uzņēmuma dalību DVB mācībās saistītie jautājumi

4.1. Prasības mācību videi uzņēmumā

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Uzņēmums, ievērojot vadlīnijas:

1. iepazīstina dalībnieku ar darba vidē balstīto mācību norisi uzņēmumā;
2. nodrošina dalībnieka instruktāžu darba aizsardzības jautājumos, tajā skaitā ievadinstruktāžu un instruktāžu, iepazīstina ar uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumiem;
3. nodrošina dalībniekam darba vidē balstītas mācības atbilstoši individuālajam plānam saskaņā ar uzņēmumā noteiktām darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasībām un sanitāri higiēniskajām normām;
4. nodrošina dalībnieka uzraudzību, līdz dalībnieks apgūst droša darba metodes un paņēmienus;
5. norīko mācību vadītāju uzņēmumā;
6. nodrošina mācību vadītāja uzņēmumā mācības saskaņā ar līgumā noteikto;
7. nosaka dalībnieku skaitu vienam mācību vadītājam uzņēmumā;
8. iesniedz izglītības iestādei ar uzņēmuma vadītāja saskaņotu dalībnieka novērtējumu par individuālā plāna apguvi;
9. nodrošina dalībnieku ar individuāliem darba aizsardzības līdzekļiem, kā arī individuālā plāna īstenošanai nepieciešamajām iekārtām un aprīkojumu;
10. nosaka darba samaksu dalībniekam, ievērojot darba tiesisko attiecību regulējošos tiesību aktus, ja vienojas ar dalībnieku par darba tiesisko attiecību nodibināšanu.

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Uzņēmums nodrošina mācību vietu atbilstoši mācību programmā (kvalifikācijas) prasībām. Modulārās izglītības programmās ir definētas minimālās prasības programmas apguvei.

Uzņēmums nodrošina mācību vietu atbilstoši citu tiesību aktu prasībām:

MK noteikumu Nr.610 39.punktā teikts, ka mācību telpu pēc katras mācību stundas vēdina vismaz 10 minūtes (ziemā – vismaz 5 minūtes). Gaiteni, atpūtas un rekreācijas telpu pēc katra starpbrīža vēdina vismaz 10–20 minūtes (ziemā – vismaz 5 minūtes). Tiesības uz atpūtu ir noteiktas Bērnu tiesību aizsardzības likuma 16.pantā. Kā informē IKVD, no minētā izriet, ka izglītojamajiem starp mācību stundām ir nosakāms 10 minūšu īsais starpbrīdis atpūtai.

Tāpat arī saskaņā ar Izglītības likuma 55.pantu izglītojamajam ir tiesības uz dzīvībai un veselībai drošiem apstākļiem izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos, savukārt izglītības iestādes vadītāja pienākums ir nodrošināt šo un citu izglītojamā tiesību ievērošanu. Katras izglītības iestādes vadītājs ir tiesīgs izdot iekšējo normatīvo aktu – iekšējās kārtības noteikumus, kuros cita starpā drīkst noteikt kārtību un nosacījumus saistībā ar starpbrīžu organizēšanu.

Katrā izglītības iestādē pastāv objektīvi apstākļi (telpu plānojums, teritorijas iekārtojums, ģeogrāfiskais izvietojums u.c.), līdz ar to katra skola savas patstāvības ietvaros organizē gan izglītības procesa netraucētu, gan izglītojamo tiesībām un pienākumiem atbilstošu mācību procesu.

Pirmajā vietā jābūt audzēkņa drošībai

Uzņēmumam jānovērtē riski drošībai

Uzņēmums nodrošina visām likumdošanas un citām prasībām atbilstošu vidi drošai un sekmīgai DVB mācību norisei uzņēmumā

Uzņēmums norīko kvalificētu DVB mācību vadītāju uzņēmumā

Uzņēmums nodrošina un pārbauda audzēkņu instruktāžu, iepazīstina ar prakses vietu un ierādīšana DVB mācību ietvaros paredzētos darbus

Uzņēmumam jānosaka kāds uzraudzības līmenis nepieciešams prakses laikā

Uzņēmumam jāņem vērā prasības ja audzēknis vēl nav sasniedzis pilngadību, piemēram darba dienas garumu

Maksimālais mācekļu skaits uz vienu prakses vadītāju 12 mācekļi

Uzņēmums nodrošina DVB mācību vadītāja uzņēmumā apmācību pedagoģiskajā minimumā (8 stundas?)

Skola novērtē DVB mācību vadītāju uzņēmumā

Uzņēmumam ir jānodrošina individuālie aizsardzības līdzekļi, spectērpi, speciālie apavi, ķiveres cimdi utt.

Normāli uzņēmuma darba vietas atbildīs darba drošības u.c. prasībām

Arī mācību vietām ja tās ierīko atsevišķi ir jāatbilst darba drošības u.c. prasībām

Uzņēmums norīko mācību prakses vadītāju – atbilstošajā profesijā strādājošs prakses vietas pārstāvi, kurš nodrošina teorētisko un praktisko mācību apguvi.

Uzņēmums nodrošina mācekļa apmācību darba aizsardzības jautājumos, tai skaitā ievadapmācību un instruktāžu DVB darba vidē, kā arī veic instruktāžu ugunsdrošībā un nodrošina mācekļa uzraudzību, līdz viņš apgūst drošas darba metodes un paņēmienus.

Uzņēmumam jānosaka kāds uzraudzības līmenis nepieciešams prakses laikā
maksimālais mācekļu skaits uz vienu prakses vadītāju 12 mācekļi

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Ja uzņēmums apņemas nodrošināt DBV praksi tad ir pilnīgi skaidrs ka uzņēmumam jānodrošina viss, lai audzēknis varētu droši un pilnvērtīgi apgūt izvēlēto profesiju. Prakses var notikt vai nu tieši darba vietās uz reālām iekārtām vai arī sākumā uz speciāli sagatavotām mācību darba vietām / tas ir atkarīgs no uzņēmuma specifikas un ir svarīgi, ka prakses laikā netiek nodarīti dažādu veidu zaudējumi ne uzņēmumam ne cilvēkiem.

Ir svarīgi saprast ka DVB mācības no uzņēmuma patērē resursus:

- Dažādu līmeņu un kvalifikāciju darbinieku laiks – ievadišana uzņēmumā, drošības un citas instrukcijas, iekšējās kārtības noteikumi, teorētiskā daļa, praktiskā daļa
- Prakses vadītāja pilns laiks prakses garumā
- Materiālie ieguldījumi:
 - Individuālie līdzekļi
 - Darba vietas
 - Iekārtas
 - Mācību materiāli
 - Materiāli darbu izpildei

No otras puses nav nekāda garantija ka audzēknis paliks uzņēmumā pēc skolas beigšanas. Šeit ir runa par uzņēmumu motivāciju sakārtot vidi un sākt DVB

Saistoši ir 2002.gada 27.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.610 „Higiēnas prasības izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas”

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

-

4.2. Prasības pasniedzējiem ražošanas uzņēmumos

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Darba vidē balstītu mācību vadītājs izglītības iestādē – izglītības iestādes vadītāja norīkots izglītības iestādes pedagogisks darbinieks, kurš nodrošina dalībniekam darba vidē balstītu mācību norisi atbilstoši individuālajam plānam un līgumam; sniedz

metodiska un organizatoriska rakstura atbalstu darba vidē balstītu mācību vadītājam uzņēmumā.

Darba vidē balstīto mācību vadītājam uzņēmumā:

1. ir profesionālā izglītība nozarē vai Latvijas Amatniecības kameras piešķirtā amatnieka kvalifikācija, kas atbilst amata meistara līmenim nozarē, vai ir darba pieredze nozarē vismaz trīs gadus;
2. personai nav no pedagoga darbu reglamentējošu normatīvo aktu normām izrietošu ierobežojumu darbā ar dalībniekiem;
3. ir veikta obligāta veselības pārbaude atbilstoši normatīvajam regulējumam par darbiem, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai un kuros nodarbinātās personas tiek pakļautas obligātajām veselības pārbaudēm;
4. vadlīnijās noteiktā kārtībā ir saņēmis apliecinājumu par pedagoģiskā minimuma apguvi.

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Prakses vadītāja profesionālo kvalifikāciju un atbilstību nosaka uzņēmums. Prakses vadītājam jāiziet minimālā pedagoģisko pamatu apmācība un prakse.

Prakses vadītāja pedagoģisko kvalifikāciju novērtē saistītā skola fiziski piedaloties un ēnojot prakses vadītāju darbībā.

Uzņēmumam jāpārlicinās vai nav reģistrēts Sodū reģistrā + IKVD atļauja – attiecināma uz personu, kas grib strādāt par pedagogu.

Noteicošais kritērijs pasniedzēja atbilstības kritērijs ir profesionālā izglītība nozarē vai Latvijas Amatniecības kameras piešķirtā amatnieka kvalifikācija, kas atbilst amata meistara līmenim nozarē; vai arī praktiskā pieredze atbilstošajā profesijā vairāk kā 3 gadi.

Uzņēmumam kopā ar skolu vai kā citādi jānodrošina atbilstoša pedagoģiskā minimuma apguvi

Jāsaprot kas var un kas organizētu atbilstošas apmācības DVB pasniedzējiem uzņēmumā.

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Uzņēmuma darbinieku sastāvs no kā izvēlēties DBV mācību pasniedzējus:

- Augstākā vadība
- Funkciju / nodaļu vadība
- Grupu / brigāžu vadība
- Dažādu kvalifikāciju izpildītāji, eksperti, speciālisti

Iespēja ka uzņēmuma darbinieku vidū ir kāds ar pedagoģisko izglītību ir visainiecīga. Tas nozīmē ka uzņēmumā trūks tieši pedagoģijas zināšanu un tās saprātīgos ietvaros ir jāapgūst tiem kuri iesaistīsies DVB procesā un būs saskarē ar audzēkņiem.

Audzēknim ienākot uzņēmumā īslaicīgi jāsaskaras ar personāla speciālistu, darba drošības speciālistu, uzņēmuma dažādu līmeņu vadītājiem, lai iepazīstinātu ar uzņēmumu, tā iekšējās kārtības noteikumiem un pārējām normatīvajām lietām. Ilgāka un ikdienas saskare ir ar tiešo prakses vadītāju un ekspertiem kuri dažādos arī lekciju veidos skaidro uzņēmuma procesus, iekārtas, tehnoloģijas un citas lietas.

Kā šīs lietas tiek plānotas un organizētas uzņēmumā. Sākumā tiek sastādīts prakses plāns. Pieejot atbildīgi tiek izvēlēti labākie darbinieki savā jomā un viņiem tiek dots uzdevums pēc labākas sirdsapziņas nodot savas zināšanas un iemaņas DVB audzēkņiem. Tad prakses vadītājam sākas ikdienas darbs kura laikā viņam nākas risināt jautājumus ko pedagogi risina ikdienā – disciplīna, uzmanības noturēšana, ieinteresēšana tēmā utt. Šīs lietas ir jaunas un uzņēmumā iepriekš nepieredzētas it īpaši ja praksē ir 15 – 16 gadīgi audzēkņi. (šeit rodas blakus jautājums no kāda vecuma ir jēga DBV sākt. Mēs pēc divu gadu pieredzes šogad pirmo kursu neņemām jo uzskatām ka tas ir par agru. Tas droši vien ir atkarīgs no specialitātes arī)

Prakšu vadītājiem pedagogija pamatu līmenī ir jāzina.

Profesionālās izglītības likuma 18.pantā ir noteiktas tiesības strādāt par pedagogu profesionālās izglītības iestādē, kas ir personai, kurai ir atbilstoša profesionālā izglītība (kvalifikācija) un pedagogiskā izglītība vai kurai ir atbilstoša profesionālā izglītība (kvalifikācija) un kura apgūst pedagogisko izglītību, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām profesionālās izglītības iestādes pedagoga profesionālās kvalifikācijas prasībām. 2014.gada 28.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.662 „Noteikumi par pedagogiem nepieciešamo izglītību un profesionālo kvalifikāciju un pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kārtību” paredz, ka profesionālās izglītības profesionālo mācību priekšmetu skolotājam ir nepieciešama sekojoša izglītība un profesionālā kvalifikācija:

1)augstākā izglītība nozarē un B programma pedagogijā vismaz 72 stundu apjomā vai profesionālā vidējā izglītība vai

2)Latvijas Amatniecības kameras piešķirtā amatnieka kvalifikācija, kas atbilst amata meistara līmenim nozarē, un B programma pedagogijā vismaz 72 stundu apjomā. Būtiski ir pieminēt, ka prasības par pedagogisko izglītību attiecas uz profesionālās prakses vadītājiem, kuru pedagogiskā darba slodze ir lielāka par 240 stundām gadā, kas īpaši aktuāls jautājums ir DVB mācībās.

Un šo apmācību varētu izdarīt saistītās skolas pedagogs, varbūt pat jau DVB prakses laikā praktiski parādot kā pedagogiski risināt situācijas. Piemēram 8 stundas teorija un tad vairāki gadījumi risināti tieši uz vietas reālā vidē pie reāliem notikumiem prakses vadītājam pieaicinot attiecīgo kvalificēto pedagogu no skolas. Un savukārt prakses vadītāja novērtēšana pedagogijā varētu būt skolas pedagoga vērtējums kā prakses vadītājs risina situācijas reālajā vidē.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

-

5. DVB mācību finansēšanas nosacījumi

5.1. DVB mācību nodrošināšanai nepieciešamie papildu finanšu resursi, finansējuma avoti un piešķiršanas kārtība

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Izglītības iestāde, ievērojot vadlīnijas:

- nodrošina dalībnieka apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem individuālā plāna īstenošanas laikā.

Dalībnieka tiesības :

- saņemt kompensāciju par transporta izdevumiem nokļūšanai līdz individuālā plāna īstenošanas vietai;
- saņemt kompensāciju par obligāto veselības pārbaudi un personas medicīnas grāmatiņu;
- uz arodārsta apmeklējuma izmaksu segšanu;
- saņemt individuālos darba aizsardzības līdzekļus;
- iegūt obligāto apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, īstenojot individuālo plānu;
- iegūt civiltiesisko apdrošināšanu visās profesionālajās kvalifikācijās.

Uzņēmums, ievērojot vadlīnijas:

- nodrošina dalībniekam darba vidē balstītas mācības atbilstoši individuālajam plānam saskaņā ar uzņēmumā noteiktām darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasībām un sanitāri higiēniskajām normām;
- norīko mācību vadītāju uzņēmumā;
- nodrošina dalībnieku ar individuāliem darba aizsardzības līdzekļiem, kā arī individuālā plāna īstenošanai nepieciešamajām iekārtām un aprīkojumu;
- nosaka darba samaksu dalībniekam, ievērojot darba tiesisko attiecību regulējošos tiesību aktus, ja vienojas ar dalībnieku par darba tiesisko attiecību nodibināšanu.

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Vadlīnijās tiek atrunāti katras puses tiesības un pienākumi, finansējuma avoti.

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Pētījumā „Darba vidē balstītu mācību īstenošana profesionālās izglītības attīstībai Latvijā” tika identificētas vairāki problēmjaucējumi, kas radīja grūtības izglītības iestādei un uzņēmumam īstenot DVB mācības, tādēļ nepieciešams noteikt, ka DVB mācībās iesaistītam audzēknim ir jānodrošina: transporta izdevumus uz prakses vietu un atpakaļ; apmaksātu medicīnas grāmatiņu; arodārsta apmeklējumu; obligāto apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem prakses laikā visām specialitātēm; civiltiesisko audzēkņu apdrošināšanu visās kvalifikācijās; individuālie darba aizsardzības līdzekļus.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

- 1) Jāpapildina 2007.gada 2.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.655 „Noteikumi par profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo” iekļaujot papildus izmaksas, kas rodas audzēknim darba vidē balstītās mācībās: transporta izmaksas no/uz DVB mācību īstenošanas vietu, civiltiesiskā apdrošināšana, nelaimes gadījumu apdrošināšana visām profesionālām kvalifikācijām, arodārsta apmeklējums jeb

pirmreizējā veselības pārbaude, medicīniskās grāmatīņas, nepieciešamo vakcināciju veikšana un nosakot izmaksu maksimālo apmēru.

- 2) 2012.gada 20.novembra Ministru kabineta noteikumos Nr.785 „Mācību prakses organizācijas un izglītojamo apdrošināšanas kārtība” obligāto apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem prakses laikā jānosaka visām kvalifikācijām, jānodrošina civiltiesisko apdrošināšanu visām profesionālajām kvalifikācijām.

5.2. Finansiālā sloga mazināšanas iespējas darba devējam

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Dalībniekam ir tiesības:

- 1) saņemt kompensāciju par transporta izdevumiem nokļūšanai līdz individuālā plāna īstenošanas vietai;
- 2) saņemt kompensāciju par obligāto veselības pārbaudi un personas medicīnas grāmatīņu;
- 3) uz arodārsta apmeklējuma izmaksu segšanu;
- 4) saņemt individuālos darba aizsardzības līdzekļus;
- 5) iegūt obligāto apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, īstenojot individuālo plānu;
- 6) iegūt civiltiesisko apdrošināšanu visās profesionālajās kvalifikācijās.

Vadlīnijās nepieciešams norādīt, kuras izmaksas sedz uzņēmums, kuras – profesionālās izglītības iestāde.

Lai uzņēmumi un profesionālās izglītības iestādes varētu nodrošināt dalībniekam plānoto atbalstu DVB mācību īstenošanā, plānots izmantot 8.5.1.SAM “Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā (atbalsta pasākumi)” pieejamo finansējumu, ar kura atbalstu tiks segtas sekojošas izmaksas:

1. audzēkņu apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem
2. obligātās darbinieku veselības apdrošināšanas izdevumus;
3. civiltiesiskās apdrošināšanas izdevumus;
4. izdevumus par individuālajiem drošības līdzekļiem un speciālo darba apģērbu;
5. potes, medicīniskās grāmatīņas, u.c. apliecību saņemšanas izdevumus;
6. transporta un dienesta viesnīcas izdevumu kompensācijas izmaksas audzēkņim, kas DVB dodas vietā, kas atrodas ārpus administratīvās teritorijas, kurā izvietota profesionālās izglītības programmas apguves iestāde;
7. kompensācija uzņēmējam par DVB nodrošināšanu.

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

8.5.1.SAM "Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā (atbalsta pasākumi)" kopējais finansējums ir 21 937 153 EUR, no tiem atbalsts DVB mācībām ir 10 968 576 EUR, praksēm ir 10 975 377 EUR.

Projektā plānotie iznākuma rādītāji:

1. Audzēkņu skaits, kas iesaistīti DVB mācībās vai mācekļībā ESF atbalsta ietvaros - 3 150
2. Audzēkņu skaits, kas piedalījušies darba devēja vadītā mācību praksē uzņēmumā ESF atbalsta ietvaros – 25 671

Atbalstāmās darbības:

DVB mācību ietvaros plānota:

- 1) Fiksēto izmaksu segšana – 225 EUR apmērā uz vienu audzēkni:
 - ✓ audzēkņu apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem; (indikatīvi izdalot sīkāk: max 5 eur)
 - ✓ obligātās darbinieku veselības apdrošināšanas izdevumus; (indikatīvi izdalot sīkāk ap 60-80 eur)
 - ✓ civiltiesiskās apdrošināšanas izdevumus; (indikatīvi izdalot sīkāk max 5 eur)
 - ✓ izdevumus par individuālajiem drošības līdzekļiem un speciālo darba apģērbu; (indikatīvi izdalot sīkāk max 70 eur) potes, medicīniskās grāmatīņas, u.c. apliecību saņemšanas izdevumus; (indikatīvi izdalot sīkāk max 65 eur)
- 2) Mainīgi izmaksu segšana – 70EUR mēnesī uz vienu audzēkni un 100 audzēkņiem gadā:
 - ✓ transporta un dienesta viesnīcas izdevumu kompensācijas izmaksas audzēkņim, kas DVB dodas vietā, kas atrodas ārpus administratīvās teritorijas, kurā izvietota profesionālās izglītības programmas apguves iestāde; (reāli pēc čekiem un biļetēm, nepārsniedzot 70 eur)
- 3) Kompensācija uzņēmējam par DVB nodrošināšanu – max. 270 EUR mēnesī par vienu audzēkni.
- 4) Kompensācija PII iestādēm par administratīvo darbu apkopojot nepieciešamo dokumentāciju projekta vajadzībām 15 EUR gadā par katru projektā iesaistīto audzēkni. (pēc fakta 1x mēnesī vai 1x ceturksnī pret personas kodu)

Prakses ietvaros:

- 1) Fiksēto izmaksu segšana – 225 EUR apmērā uz vienu audzēkni;
- 2) Mainīgo izmaksu segšana – 80 EUR par vienu audzēkni gadā;
- 3) Kompensācija uzņēmējam par atbilstošas mācību prakses nodrošināšanu – 95 EUR par audzēkni gadā.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

Pēc 8.5.1.SAM "Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā (atbalsta pasākumi)" īstenošanas, ir jāpapildina 2007.gada 2.oktobra MK noteikumi Nr.655 „Noteikumi par profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo” iekļaujot papildus izmaksas, kas rodas audzēknim DVB mācībās: transporta izmaksas no/uz DVB mācību īstenošanas vietu, civiltiesiskā apdrošināšana, nelaimes gadījumu apdrošināšana visām profesionālām kvalifikācijām, arodārsta apmeklējums jeb pirmreizējā veselības pārbaude, medicīniskās grāmatīņas, nepieciešamo vakcināciju veikšana un nosakot izmaksu maksimālo apmēru.

6. Pārejas perioda nepieciešamība

Konkrētais teksta priekšlikums MK noteikumiem:
MK noteikumi stājas spēkā ar 2016.gada 31.maiju.

Priekšlikumi Vadlīnijām:

Apraksts un priekšlikumu pamatojums:

Izglītības iestādēm un uzņēmumiem ir nepieciešams prasību un dokumentu noformēšanas sagatavošanas laiks, kā arī iespēju ministrijai sagatavot kvalitatīvas vadlīnijas.

Bez tam – potenciāli būs stājušies spēkā MK noteikumi par DVB SAM. Tas atļaus arī nepieciešamības gadījumā veikt grozījumus šajos MK noteikumos, ja rastos nepieciešamība tos salāgot ar jau apstiprinātajām SAM nostājām.

Konkrēti priekšlikumi citam regulējumam (ja tādi ir):

Ieviest tiesību aktos IKVD pienākumu reģistrēt DVB mācības.

*Projekts 16.11.2015.
(ņemot vērā 06.11.2015. ekspertu
darba grupā izskatītos priekšlikumus)*

2015. gada
Rīgā

Noteikumi Nr.
(prot. Nr. . §)

Kārtība, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības

*Izdoti saskaņā ar
Profesionālās izglītības likuma
7.panta 15.punktu*

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības profesionālās izglītības iestādes (turpmāk – izglītības iestāde) izglītojamajam (turpmāk – izglītojamais), kurš iestādē, pie komersanta, biedrībā vai nodibinājumā (turpmāk – uzņēmums) īsteno darba vidē balstītu mācību individuālo plānu (turpmāk – individuālais plāns) atbilstoši akreditētajai profesionālās izglītības programmai, kuras apguves rezultātā iegūstama profesionālā kvalifikācija, ko īsteno darba vidē balstītu mācību profesionālās izglītības ieguves formā (turpmāk – izglītības programma).

A. *(jauns punkts)* Darba vidē balstītas mācību organizēšanā un īstenošanā piedalās nozaru ekspertu padomes, Latvijas Darba devēju konfederācija, izglītības iestāde, uzņēmums un izglītojamais vai tā likumiskais pārstāvis, ja izglītojamais ir nepilngadīgā persona.

2. Šie noteikumi nav attiecināmi uz Iekšlietu ministrijas un Aizsardzības ministrijas padotībā esošajām valsts profesionālās izglītības iestādēm, ka arī uz Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas profesionālās izglītības programmām, kuras īsteno pēc komersanta pasūtījuma.

B. *(jauns punkts)* Latvijas Darba devēju konfederācija:

B.1. koordinē uzņēmumu sadarbību ar izglītības iestādēm izglītības programmas īstenošanas jautājumos;

B.2. nosaka prasības uzņēmumam dalībai darba vidē balstītās mācībās;

B.3. piedalās darba vidē balstītu mācību organizēšanas līguma (turpmāk - mācību līgums) nosacījumu izstrādē.

4. Darba vidē balstītu mācību organizācijai nepieciešami šādi dokumenti (turpmāk – mācību dokumenti):

4.1. izglītības programmas īstenošanas plāns atbilstoši darba vidē balstītu mācību profesionālās izglītības ieguves formai (turpmāk – īstenošanas plāns);

4.2. individuālais plāns;

4.3. mācību līgums;

4.4. prakses dienasgrāmata;

4.5. grupas nodarbību uzskaites žurnāls;

4.6. līgums par izglītojamā apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem individuālā plāna īstenošanas laikā;

4.7. līgums par izglītojamā civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu.

5. Pirms individuālā plāna izpildes uzsākšanas izglītības iestāde, uzņēmuma pārstāvis un izglītojamais vai tā likumiskais pārstāvis, ja izglītojamais ir nepilngadīga persona, noslēdz mācību līgumu.

C (jauns punkts)

Izglītības un zinātnes ministrija izstrādā un apstiprina īstenošanas plāna izstrādes vadlīnijas (turpmāk – vadlīnijas).

6. Izglītības iestāde:

6.1. izstrādā īstenošanas plānu atbilstoši vadlīnijām;

6.2. sadarbībā ar uzņēmumu izstrādā individuālo plānu izglītojamam, atbilstoši īstenošanas plānam, nosakot izglītības programmas profesionālā satura teorijas un prakses proporciju izglītības iestādē un uzņēmumā;

6.3. izvērtē uzņēmuma atbilstību īstenošanas plānam;

6.4. nodrošina izglītojamo ar uzņēmumu, kurā īstenot individuālo plānu, vai akceptē izglītojamā izvēlētu uzņēmumu, kurā īstenot individuālo plānu;

6.5. iepazīstina izglītojamo ar individuālā plāna mērķiem, uzdevumiem un vērtēšanas kritērijiem, kā arī ar viņa tiesībām un pienākumiem individuālā plāna īstenošanas laikā;

6.6. nosaka atbildīgo personu izglītības iestādē par darba vidē balstītām mācībām, kas kontrolē darba vidē balstīto mācību īstenošanu un sniedz atbalstu izglītojamajam individuālā plāna īstenošanas laikā saskaņā ar īstenošanas plānu un individuālo plānu;

6.7. nodrošina metodisku atbalstu darba vidē balstītu mācību vadītājam uzņēmumā;

6.8. nodrošina darba vidē balstītu mācību grupas nodarbību uzskaites žurnāla aizpildīšanu, pamatojoties uz individuālo plānu un ar uzņēmumu saskaņotu izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtējumu, īstenojot individuālo plānu;

6.9. veic izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtēšanu pēc individuālā plāna apguves;

6.10. nodrošina izglītojamā apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem individuālā plāna īstenošanas laikā un apdrošināšanas objekts ir izglītojamā dzīvība, veselība un fiziskais stāvoklis;

6.11. nodrošina mācību līguma noslēgšanu.

7. Uzņēmums:

7.1. nodrošina izglītojamā instruktāžu darba aizsardzības jautājumos, iepazīstina ar uzņēmuma darba kārtības noteikumiem;

7.2. nodrošina izglītojamajam darba vidē balstītas mācības atbilstoši individuālajam plānam, ievērojot uzņēmumā noteiktās darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasības un sanitāri higiēniskās normas;

7.3. nodrošina izglītojamā uzraudzību, līdz izglītojamais apgūst droša darba metodes un paņēmienus;

7.4. norīko darba vidē balstīto mācību vadītāju uzņēmumā;

7.5. nosaka izglītojamo skaitu vienam darba vidē balstīto mācību vadītājam uzņēmumā;

7.6. iesniedz izglītības iestādei izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtējumu par individuālā plāna apguvi;

7.7. nodrošina izglītojamo ar individuāliem darba aizsardzības līdzekļiem, kā arī individuālā plāna īstenošanai nepieciešamajām iekārtām un aprīkojumu;

7.8. ir tiesības noslēgt ar izglītojamo vai tā likumisko pārstāvi, ja izglītojamais ir nepilngadīga persona, divpusēju līgumu par savstarpējo norēķinu kārtību;

7.9. nodrošina izglītojamā civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu atbilstoši mācību līgumā noteiktajam.

8. Darba vidē balstīto mācību vadītājs uzņēmumā ir persona ar atbilstošu profesionālo izglītību nozarē vai ar Latvijas Amatniecības kameras piešķirtu amata meistara kvalifikāciju un attiecīgo meistara prakses sertifikātu, vai ar darba pieredzi nozarē vismaz piecus gadus, kura nodrošina izglītojamam individuālā plāna īstenošanu uzņēmumā un sagatavo izglītojamā novērtējumu.

9. Izglītojamā tiesības un pienākumi:

9.1. pienākumi:

9.1.1. iepazīties ar mācību dokumentiem;

9.1.2. pirms individuālā plāna īstenošanas uzsākšanas, iepazīties ar uzņēmuma darba kārtības noteikumiem un citiem uzņēmuma iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, darba aizsardzības prasībām un ievērot tās;

9.1.3. izpildīt individuālajā plānā noteiktos uzdevumus un ievērot darba vidē balstīto mācību vadītāja uzņēmumā norādījumus;

9.1.4. noformēt prakses dienasgrāmatu un iesniegt izglītības iestādē;

9.2. tiesības:

9.2.1. izvēlēties uzņēmumu;

9.2.2. saņemt individuālos darba aizsardzības līdzekļus;

9.2.3. saņemt kompensāciju par transporta un dienesta viesnīcas izdevumiem, ja darba vidē balstīto mācību norises vieta atrodas ārpus administratīvās teritorijas, kurā izglītības iestāde īsteno izglītības programmas; individuālo drošības līdzekļu un speciālo darba apģērbu iegādes izdevumiem; izdevumus par nepieciešamo vakcināciju; obligāto veselības pārbaudi un medicīnisko grāmatiņu; arodārsta apmeklējumu un citu nepieciešamo dokumentāciju saņemšanai;

9.2.4. saņemt obligāto apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, izpildot individuālo plānu;

9.2.5. saņemt civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, īstenojot individuālo plānu.

Projekts 21.10.2015

Ministru kabineta noteikumu projekta “Kārtība, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)**I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība**

1	Pamatojums	<p>Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – ministrija) ir sagatavojusi Ministru kabineta noteikumu projektu “Kārtība, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības” (turpmāk – noteikumu projekts), ievērojot:</p> <p>1) Latvijas Nacionālais attīstības plāna 2014. – 2020. gadam (apstiprināts ar Saeimas 2012.gada 20.decembra lēmumu) 296.uzdevumu - Nepieciešamo profesionālo izglītības programmu noteikšana un izstrāde atbilstoši veiktajai un plānotajai nozaru izpētei un noteiktajām pamatprofesijām un kvalifikācijām, nepieciešamo profesiju standartu un programmu noteikšana un izstrāde, iekļaujot mācību programmā profesionālās izglītības prakses vietas sadarbībā ar nozaru uzņēmējiem;</p> <p>2) Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam (apstiprinātas ar Saeimas 2014.gada 22.maija lēmumu „Par Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam apstiprināšanu”) rīcības virziena 1.1. „Uz zināšanu sabiedrībā pieprasītām kompetencēm orientēta, radošumu, inovāciju un veselīga dzīves veida veicinoša izglītības satura pilnveide” ietvaros īstenojamais mērķis: Nodrošināts atbalsts darba vidē balstītu mācību un praksē balstītu mācību attīstībai profesionālajā izglītībā;</p> <p>3) Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību 33.uzdevumu - Uzlabosim profesionālās izglītības pievilcību un skolu darbu, sasaistot ar darba tirgus vajadzībām – pilnveidosim skolu pārvaldību, uzlabosim programmu saturu, celsim skolotāju profesionalitāti un sakārtosim infrastruktūru, iesaistot industrijas un pašvaldības pārstāvjus. Izveidosim atbalsta mehānismu uzņēmējiem un skolēniem prakses vietu</p>
---	------------	---

		<p>izveidošanā un darba vidē balstītu mācību nodrošināšanā;</p> <p>4) Valdības rīcības plāna 118.pasakumu - Nodrošināt atbalstu darba vidē balstītu mācību un prakses attīstībai profesionālajā izglītībā;</p> <p>5) Profesionālās izglītības likuma 7.panta 17.punktu, ka Ministru kabineta kompetencē ir noteikt darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas kārtību;</p> <p>6) Profesionālās izglītības likuma pārejas noteikumu 21.punktu, kas nosaka, ka Ministru kabinets līdz 2015.gada 30.novembrim izdod šā likuma 7.panta 15.punktā minētos noteikumus.</p>																											
2	<p>Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība</p>	<p>Ministrija sadarbībā ar profesionālajām izglītības iestādēm (turpmāk – izglītības iestādes), sākot ar 2013./2014. mācību gadu ir uzsākusi darba vidē balstītu mācību (work-based learning) (turpmāk – DVB mācības) pilotprojektu, lai aprobētu šo pieeju Latvijas kontekstā un identificētu konceptuālus un tiesiskā regulējuma jautājumus, kuru risināšana nepieciešama pirms lēmuma pieņemšanas par DVB mācību ieviešanu Latvijas profesionālās izglītības sistēmā. Pilotprojekts ir uzsākts pēc abu pušu iniciatīvas un par izglītības iestāžu līdzekļiem, ieviešot DVB mācību elementus, paredzot ciešu teorētisko mācību un reālās darba vides sasaisti un nodrošinot 17 profesiju kvalifikāciju ieguves iespējas.</p> <p style="text-align: center;">DVB mācību pilotprojekta galvenie rādītāji¹</p> <table border="1" data-bbox="534 1299 1444 1937"> <thead> <tr> <th></th> <th>2013./2014.m.g.</th> <th>2014./2015.m.g.*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Izglītības iestāžu skaits</td> <td>6</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>Audzēkņu skaits</td> <td>130</td> <td>500</td> </tr> <tr> <td>DVB mācību audzēkņu skaits vidēji uz vienu PII</td> <td>21,7</td> <td>20</td> </tr> <tr> <td>Uzņēmumu skaits</td> <td>29</td> <td>177</td> </tr> <tr> <td>DVB mācību audzēkņu skaits vidēji uz vienu uzņēmumu</td> <td>4,5</td> <td>2,4</td> </tr> <tr> <td>Izglītības programmas</td> <td>17</td> <td>40</td> </tr> <tr> <td>DVB mācību audzēkņu skaits vidēji uz vienu izglītības programmu</td> <td>7,6</td> <td>12,5</td> </tr> <tr> <td>DVB mācību audzēkņu skaita īpatsvars no visiem</td> <td>0,4%</td> <td>1,7%</td> </tr> </tbody> </table>		2013./2014.m.g.	2014./2015.m.g.*	Izglītības iestāžu skaits	6	25	Audzēkņu skaits	130	500	DVB mācību audzēkņu skaits vidēji uz vienu PII	21,7	20	Uzņēmumu skaits	29	177	DVB mācību audzēkņu skaits vidēji uz vienu uzņēmumu	4,5	2,4	Izglītības programmas	17	40	DVB mācību audzēkņu skaits vidēji uz vienu izglītības programmu	7,6	12,5	DVB mācību audzēkņu skaita īpatsvars no visiem	0,4%	1,7%
	2013./2014.m.g.	2014./2015.m.g.*																											
Izglītības iestāžu skaits	6	25																											
Audzēkņu skaits	130	500																											
DVB mācību audzēkņu skaits vidēji uz vienu PII	21,7	20																											
Uzņēmumu skaits	29	177																											
DVB mācību audzēkņu skaits vidēji uz vienu uzņēmumu	4,5	2,4																											
Izglītības programmas	17	40																											
DVB mācību audzēkņu skaits vidēji uz vienu izglītības programmu	7,6	12,5																											
DVB mācību audzēkņu skaita īpatsvars no visiem	0,4%	1,7%																											

¹ Izglītības un zinātnes ministrijas 2014.gada informatīvais ziņojums *Par darba vidē balstītu mācību īstenošanas iespējām Latvijas profesionālās izglītības attīstības kontekstā*. Pieejams: <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40319533>

sākotnējās PII audzēkņiem

*provizoriskas aplēses

Galvenās izmēģinājuma projekta jomas un nozares ir: mehānika un mehatronika, metālapstrāde, enerģētika, elektronika un automātika, transports, tranzīts un loģistika, būvniecība, mežsaimniecība un kokrūpniecība, ķīmiskā rūpniecība un farmācija, tekstilapstrāde, komercdarbība, poligrāfija, veselība un sociālā aprūpe, pakalpojumi (ēdināšana, skaistumkopšana, tūrisms u.c.).

Pilotprojekta ietvaros pašreizējais DVB mācību īstenošanas tiesiskais pamats ir trīspusējs līgums starp izglītības iestādi, izglītojamo vai tā likumisko pārstāvi, ja izglītojamais ir nepilngadīga persona un konkrēto uzņēmumu, ievērojot esošo normatīvo regulējumu, kas nosaka profesionālās izglītības programmu īstenošanas kārtību, t.i.:

1. Izglītības likums;
2. Profesionālās izglītības likums;
3. Ministru kabineta 2000.gada 27.jūnija noteikumi Nr.211 "Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu";
4. Ministru kabineta 2012.gada 20.novembra noteikumi Nr.785 „Mācību prakses organizācijas un izglītojamo apdrošināšanas kārtība”;
5. Ministru kabineta 2007.gada 6.marta noteikumi Nr.165 „Noteikumi par profesionālās izglītības iestāžu pedagoģiskā procesa un eksaminācijas centru profesionālās kvalifikācijas ieguves organizēšanai obligāti nepieciešamo dokumentāciju”;
6. Ministru kabineta 2007.gada 2.oktobra noteikumi Nr.655 „Noteikumi par profesionālās izglītības programmu īstenošanas izmaksu minimumu uz vienu izglītojamo”;
7. Ministru kabineta 2004.gada 24.augusta noteikumi Nr.740 "Noteikumi par stipendijām”;
8. Izglītības un zinātnes ministrijas 2010. gada 11.oktobra iekšējie noteikumi Nr.22 „Profesionālās izglītības programmu izstrādes kārtība”.

Ministriju rīcībā esošie provizoriskie dati (profesionālās izglītības iestāžu aptauja) liecina, ka arī 2015./2016.mācību gadā profesionālās izglītības iestādes ir gatavas iesaistīties DVB mācību īstenošanā vismaz 2014./2015.mācību gada līmenī ar pieaugošu tendenci (vairāk par 500 izglītojamo). DVB mācību atbalstam paredzēts ESF finansējums specifiskā atbalsta mērķa “Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to

dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā” (turpmāk - SAM 8.5.1.) ietvaros. SAM 8.5.1. atbalstāmā darbība DVB mācību ietvaros ir DVB mācību un mācekļības īstenošana, t.sk. izglītojamo apdrošināšanas izdevumus, izdevumus par individuālajiem drošības līdzekļiem un transporta un dienesta viesnīcas izdevumu kompensācijas izmaksas izglītojamam un kompensācija uzņēmējam par DVB mācību nodrošināšanu.

Indikatīvais SAM 8.5.1. mērķa uzsākšanas laiks ir 2016.gada 1.ceturksnis, uzsākot projekta iesniegumu atlasī un noslēdzot līgumus par projekta īstenošanu. Plānots, ka DVB mācībās atbalsta ietvaros līdz 2023.gadam tiks iesaistīti 3150 audzēkņi. Tādējādi paredzot, ka SAM 8.5.1. finansējuma ietvaros varēs atbalstīt vidēji 450 izglītojamus DVB mācībās katru gadu, starpposmā uz 2018.gadu, paredzot iesaistīt 1260 izglītojamus. Iespējamie finansējuma saņēmēji un sadarbības partneri: Latvijas Darba devēju konfederācija, Valsts izglītības satura centrs, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera, izglītības iestādes, pašvaldības, Latvijas Amatniecības kamera.

Noteikumu projekts ir nepieciešams, lai noteiktu tiesisku regulējumu DVB mācību organizēšanai un īstenošanai:

1. DVB mācību nepieciešamo saturu un apjomu (turpmāk – mācību plāns) nosaka Izglītības un zinātnes ministrija. Savukārt izglītības iestāde, ievērojot Izglītības un zinātnes ministrijas norādes par mācību plānā ietveramo nepieciešamo saturu un apjomu, atbilstoši īstenojamai akreditētajai profesionālās izglītības programmai, kuras apguves rezultātā iegūstama profesionālā kvalifikācija (turpmāk – izglītības programma), izstrādā konkrētas izglītības programmas mācību plānu. Veidojot mācību plānu, ņem vērā attiecīgās izglītības programmas profesionālā satura teorijas un prakses pamīšus apgūšanu izglītības iestādē un uzņēmumā. Mācību plānā ietver tā izpildes kārtību. Izglītības iestāde piesaka mācību plānu reģistrēšanai Izglītības kvalitātes valsts dienestā (turpmāk – dienests). Savukārt dienests veic ierakstu akreditētās profesionālās izglītības programmas reģistrā (turpmāk – reģistrs), ka attiecīgajai izglītības iestādes īstenojamai izglītības programmai ir mācību plāns DVB mācību īstenošanas nodrošināšanai.

2. Atbilstoši mācību plānam un, ievērojot Izglītības un zinātnes ministrijas noteikto par DVB mācību individuālajā

plānā nepieciešamo ietveramo saturu un apjomu, izglītības iestāde sadarbībā ar uzņēmumu, sagatavo DVB mācību individuālo plānu, kas tiek izstrādāts, katram izglītības iestādes izglītojamam atsevišķi (turpmāk – individuālais plāns), kurs piedalās DVB mācību ietvaros. Individuālā plānā nosaka izglītības programmas profesionālā satura teorijas un prakses proporciju izglītības iestādē un uzņēmumā. Sagatavojot individuālo plānu, izglītības iestāde sadarbībā ar uzņēmumu nosaka tā izpildes kārtību.

3. Lai izglītības iestādes izglītojamais jeb DVB mācību dalībnieks varētu īstenot savu individuālo plānu DVB mācību ietvaros, izglītības iestāde nodrošina, ka tiek noslēgts DVB organizēšanas līgums (turpmāk – DVB mācību līgums) starp izglītības iestādi, uzņēmumu un dalībnieku vai tā likumisko pārstāvi, ja dalībnieks ir nepilngadīga persona. Pamatojoties uz Izglītības un zinātnes ministrijas noteikto DVB mācību līguma satura nepieciešamo saturu, izglītības iestāde, sadarbojoties ar uzņēmumu un DVB mācību dalībnieku vai tā likumisko pārstāvi, sagatavo DVB mācību līgumu un nodrošina tā parakstīšanu. Izglītības iestāde, sagatavojot minēto līgumu paredz tajā arī tā slēgšanas nosacījumus un grozījumu veikšana kārtību.

4. Lai dalībniekam nodrošinātu individuālā plāna izpildi atbilstošas izglītības programmas ietvaros, tiks noteiktas prasības uzņēmuma atbildīgai personai par DVB mācību īstenošanu darba vides apstākļos, t.i., a) nepieciešamo profesionālo izglītību attiecīgajā nozarē vai nepieciešamo Latvijas Amatniecības kameras piešķirto attiecīgo amatnieka kvalifikāciju, vai ir darba pieredze attiecīgajā nozarē vismaz 3 gadi; b) uz minēto personu būs attiecināmi ierobežojumi, kuri ir noteikti pedagogiem darbā ar izglītojamajiem; c) apliecinājums par pedagoģiskās izglītības minimuma apguvi. Minētā pedagoģiskās izglītības minimuma nepieciešamo saturu un apjomu nosaka Izglītības un zinātnes ministrija.

5. Papildus minētajam par mācību plānu, individuālo plānu, DVB mācību līgumu un pedagoģiskās izglītības minimumu par DVB īstenošanu atbildīgajai personai uzņēmumā, Izglītības un zinātnes ministrija nosaka izglītojamo atlases nosacījumus dalībai DVB mācībās un dalībnieka zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtēšanas pamatprincipus pēc individuālā plāna izpildes; dalībnieka slodzi un nepieciešamos materiālos līdzekļus; nosacījumus par dalībnieka apdrošināšanu DVB mācību ietvaros.6. Prasības izglītības iestādei un uzņēmumam dalībai DVB

		<p>mācībās.</p> <p>7. Dalībnieka tiesības un pienākumi piedaloties DVB mācībās.</p> <p>8. Ievērojot individuālo plānu un mācību līgumu, uzņēmums nodrošinās darba līguma noslēgšanu ar DVB mācību dalībnieku vai tā likumisko pārstāvi, ja DVB mācību dalībnieks ir nepilngadīga persona, pamatojoties uz darba tiesisko attiecību regulējošām tiesību aktu normām, par tādu izpildāmo darbu, ko DVB mācību dalībnieks veic, īstenojot individuālā plāna prakses daļā noteiktos uzdevumus .</p> <p>Noteikumu projekts netiks attiecināts uz Iekšlietu ministrijas un Aizsardzības ministrijas padotībā esošajām valsts profesionālās izglītības iestādēm, ka arī uz Ugunsdrošības un civilās aizsardzības koledžas profesionālās izglītības programmām, kuras īsteno pēc komersanta pasūtījuma.</p> <p>Noteikumu projekts stāsies spēkā ar 2016.gada 1.septembri.</p>
3	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	<p>Ar Izglītības un zinātnes ministrijas 2015.gada 30.jūnija rīkojumu Nr.347 "Par darba grupas izveidi" noteikumu projekta izstrādei ir iesaistīti pārstāvji no Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Izglītības un zinātnes ministrijas, Valsts izglītības satura centra.</p>
4	Cita informācija	<p>Ministrija sadarbībā ar Latvijas Darba devēju konfederāciju, kā arī ar Igaunijas (fonds <i>Innove</i>), un Lietuvas (Lietuvas izglītības un zinātnes ministrija un Kvalifikāciju un profesionālās izglītības attīstības centrs) sadarbības partneriem īsteno Erasmus+ programmas projektu „Nacionālās iestādes mācekļi: Darba vidē balstītas mācīšanās ieviešana Latvijā, Lietuvā un Igaunijā” („<i>National Authorities for Apprenticeships: Implementing Work Based Learning in Latvia, Lithuania and Estonia</i>” (WBL-Balt)) Nr.557236-EPP-1-LV-EPKA3-APPREN (turpmāk – projekts), kura mērķis ir veicināt nacionālās profesionālās izglītības reformas Baltijā, veicinot darba vidē balstītu mācību (turpmāk - DVB mācības) attīstību.</p> <p>Projekta ietvaros tiek veidota profesionālās izglītības Baltijas valstu alianse kā ietvars kopīgai sadarbībai starp trīs Baltijas valstīm, savstarpēji apmainoties ar informāciju un pieredzi profesionālās izglītības reformu ieviešanā, īpaši attiecībā uz DVB mācību profesionālās izglītības un mācekļības ieviešanu, kā arī kopīgi popularizējot labās prakses piemērus. Dotais pētījums ir viena no minētā projekta</p>

	<p>aktivitātēm Latvijā un tā mērķis bija veikt datu un informācijas apkopošanu par darba vidē balstītu mācību īstenošanas iespējām Latvijas profesionālās izglītības attīstības kontekstā.</p> <p>Projekta ietvaros 2015.gadā ir veikts pētījums “Darba vidē balstītu mācību īstenošana profesionālās izglītības attīstībai Latvijā”, apzinot problēmas un iespējas DVB mācību īstenošanai.</p> <p>Projekta ietvaros 2015.gadā Latvijas Darba devēju konfederācijas izveidotā ekspertu darba grupa izstrādājusi ziņojumu “Priekšlikumi risinājumiem darba vidē balstītu mācību tiesiskajā regulējumā.</p>
--	---

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Profesionālās izglītības iestādes, tās darbinieki, izglītojamie un izglītojamo vecāki; pašvaldības; publisko personu iestādes, biedrības, nodibinājumi un komersanti un tajos nodarbinātie.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	<p>Jo lielāks audzēkņu skaits tiek iesaistīts DVB apmācībā, jo lielāks pozitīvais efekts sagaidāms tautsaimniecībā. Jāņem vērā, ka jebkuri pasākumi, kas veicina jauniešu interesi par profesionālo izglītību un to iesaisti DVB apmācībā, dod papildus piensumu tautsaimniecībai, augstāku ienākumu un zemāka bezdarba riska veidā starp DVB mācību absolventiem darba dzīves garumā. Tāpat jāņem vērā netiešie efekti, kas saistīti ar šiem faktoriem – līdz ar augstāku DVB mācību absolventu nodarbinātību, valstij mazāk līdzekļu nākotnē būtu jāizdod par pabalstiem (piemēram, bezdarba gadījumā), zemāka ekonomiskā emigrācija u.c..</p> <p>Ieviešot noteikumu projektu, ar SAM 8.5.1. atbalstu DVB mācībās līdz 2023.gadam tiks iesaistīti 3150 audzēkņi. Iesaistoties DVB mācību procesā, SAM 8.5.1. ietvaros tiek plānots, ka finansiālu atbalstu gūs tie uzņēmumi, kas nodrošinās profesionālās izglītības iestādes izglītojamo ar darba vietu jeb darba vidi DVB mācību ietvaros. SAM 8.5.1. ietvaros plānoti līdzekļi 2016. – 2022.gadam. Kopumā lielākā daļa no līdzekļiem paredzēti uzņēmumu atbalstam, nodrošinot finansējumu uzņēmējam, materiāliem, darba aizsardzības līdzekļiem. Vērtējot noteikumu projektu īstenošanas ietekmi uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām, nav identificēts administratīvā sloga palielinājums.</p>

3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Noteikumu projekta īstenošanai papildus līdzekļi no valsts vai pašvaldību budžeta nav nepieciešami. Izmaksas DVB mācību īstenošanai noteikumu projekta ietvaros segs izglītības iestāde no saviem finanšu līdzekļiem, Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta un SAM 8.5.1. finansējuma ietvaros.
4.	Cita informācija	Nav

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Rādītāji	2015. gads		Turpmākie trīs gadi (euro)		
	saskaņā ar valsts budžetu kārtējam gadam	izmaiņas kārtējā gadā, salīdzinot ar valsts budžetu kārtējam gadam	2016.g.	2017.g.	2018.g.
			izmaiņas, salīdzinot ar kārtējo (2016.g.) gadu	izmaiņas, salīdzinot ar kārtējo (2017.g.) gadu	izmaiņas, salīdzinot ar kārtējo (2018.g.) gadu
1	2	3	4	5	6
1. Budžeta ieņēmumi:	0	0	0	0	0
1.1. valsts pamatbudžets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi					
1.2. valsts speciālais budžets					
1.3. pašvaldību budžets					
2. Budžeta izdevumi:	0	0	0	0	0
2.1. valsts pamatbudžets					
2.2. valsts speciālais budžets					
2.3. pašvaldību budžets					
3. Finansiālā ietekme:	0	0	0	0	0
3.1. valsts pamatbudžets					
3.2. speciālais budžets					
3.3. pašvaldību budžets					

4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšanai (kompensējošu izdevumu samazinājumu norāda ar "+" zīmi)	X	0	0	0	0	
5. Precizēta finansiālā ietekme:	X	0	0	0	0	
5.1. valsts pamatbudžets						
5.2. speciālais budžets						
5.3. pašvaldību budžets						
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā):	Nav					
6.1. detalizēts ieņēmumu aprēķins						
6.2. detalizēts izdevumu aprēķins						
7. Cita informācija	<p>DVB mācību īstenošana atbilstoši noteikumu projektam neradīs ietekmi uz valsts budžetu. DVB mācību īstenošana nav obligātā kārtā ieviešamas, bet gan kā viena no profesionālās izglītības ieguves formām (klātie; neklātie; pašizglītība; DVB mācības), kuru izglītības iestāde pati nosaka.</p> <p>DVB mācības izglītība iestāde ievieš:</p> <ol style="list-style-type: none"> sava budžeta ietvaros; atbilstoši projektam, ko tā īsteno atbilstoši normatīvajam regulējumam, kura ietvaros tiks īstenots SAM 8.5.1.; Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta ietvaros. <p>SAM 8.5.1. atbalstāmās darbības DVB mācībām, kas tiks tiek plānotas šādi:</p> <ol style="list-style-type: none"> fiksēto izmaksu segšana – 225 euro apmērā uz vienu audzēkni: <ol style="list-style-type: none"> audzēkņu apdrošināšanas pret nelaimes gadījumiem; obligātās darbinieku veselības apdrošināšanas izdevumus; civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas izdevumus; 					

- d) izdevumus par individuālajiem drošības līdzekļiem un speciālo darba apģērbu; nepieciešamā vakcinācija, medicīniskās grāmatīņas, un citu nepieciešamo dokumentāciju saņemšanas izdevumus;
- 2) mainīgo izmaksu segšana – 70 *euro* mēnesī uz vienu audzēkni un 100 audzēkņiem gadā:
- a) transporta un dienesta viesnīcas izdevumu kompensācijas izmaksas audzēknim, kas DVB mācībās dodas uz darba vietu, kas atrodas ārpus administratīvās teritorijas, kurā izvietota profesionālās izglītības programmas apguves iestāde (reāli pēc čekiem un biļetēm, nepārsniedzot 70 *euro*);
- 3) kompensācija uzņēmējam par DVB mācību nodrošināšanu – maksimāli 270 *euro* mēnesī par vienu audzēkni.
- 4) kompensācija profesionālās izglītības iestādēm par administratīvo darbu, apkopojot nepieciešamo dokumentāciju projekta vajadzībām 15 *euro* gadā par katru projektā iesaistīto audzēkni. (pēc fakta 1x mēnesī vai 1x ceturksnī pret personas kodu).

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

1.	Nepieciešamie saistītie tiesību aktu projekti	Nepieciešami Ministru kabineta noteikumi par 8.5.1.SAM “Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā (atbalsta pasākumi)” īstenošanu.
2.	Atbildīgā institūcija	Izglītības un zinātnes ministrija
3.	Cita informācija	Nav

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Tiek organizētas regulāras sanāksmes un uzturēta komunikācija ar.... Sabiedriskā apspriešana Atsauce uz noteikumu projekta izsludināšanu Valsts sekretāru sanāksmē Noteikumu projekts publicēts Izglītības un zinātnes ministrijas mājas lapā.....
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Turpinās sadarbība ar Profesionālās izglītības biedrību, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību un Latvijas Darba devēju konfederācijas
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti

4.	Cita informācija	Nav
VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām		
1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Izglītības un zinātnes ministrija, izglītības iestādes, uzņēmēji.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem.	Izglītības iestādes īstenos noteikumu projektu esošo pieejamo cilvēkresursu ietvaros. Netiks veidotas jaunas institūcijas, netiks likvidētas vai reorganizētas esošās.
3.	Cita informācija	Nav

Anotācijas V sadaļa neskar noteikumu projektu.

Iesniedzējs:
Izglītības un zinātnes ministre

Mārīte Seile

Vizē:
Valsts sekretāre

Līga Lejiņa

ES projekta “Valsts pārvaldes institūciju atbalsts mācekļībai: darba vidē balstītu mācību īstenošana Latvijā, Lietuvā un Igaunijā”
līgums Nr. 557236-EPP-1-2014-1-LV-EPPKA3-APPREN

DVB nodrošināšanā iesaistīto pušu lomu un pienākumu analīze (RACI)

R – Responsible (Atbildīgs par darba izpildi, darba darītājs)

A – Accountable (Galvenā atbildīgā iestāde; tā, kas nepieciešamības deļegē darba izpildi citiem)

C – Consulted (Tie, kuru viedoklis tiek ņemts vērā)

I – Informed (Tie, kuri saņem informāciju, bieži vien tikai par uzdevuma izpildi un rezultātiem, vien-virzienu komunikācija)

	Iesaistītās puses							
	Izglītības iestāde	Prakses vadītājs izglītības iestādē	Izglītojams (māceklis)	Izglītojamā pilnvarotā persona	Uzņēmums	Prakses vadītājs uzņēmumā	IZM	
Profesionālās izglītības programmas izstrāde	R	I	I	I	C	I	A	
Profesionālās izglītības programmas licencēšanas un akreditācija								
DVB individuālā plāna izstrāde	A/R	C	I	I	C	I		
DVB individuālā plāna apstiprināšana	A	C	I	I	R	I		
Audzēkņu atlase iesaistei DVB	R	C	C	I	A	I		
Uzņēmuma atbilstības pārbaude	A	C			C	C		
Uzņēmuma prakses vadītāja apmācības organizēšana	R				I		A	
Uzņēmuma prakses vadītāja apmācības	C?				A	R		
Līguma izstrāde	I	I	I	I	I	I	A	
Līguma slēgšana	A	I	R	R	R	I		
DVB mācību īstenošana	I	C	R	I	A	R		
DVB mācību kvalitātes uzraudzība	A	R	I	I	R	R		
DVB mācību rezultātu novērtēšana	I	C/I	I	I	A	R		
Audzēkņa darbā pieņemšana noteiktos gadījumos (ja tiek pārsniegtas mācību slodze vai vakances gadījumā uzņēmumā.	I	I	R	I	A	I		
Kvalifikācijas piešķiršana								

24.11.2015.

Amatizglītības vieta Latvijas izglītības sistēmā

Šobrīd Latvijā pastāv divas paralēlas profesionālās izglītības sistēmas:

1. valsts profesionālās izglītības sistēma;
2. Latvijas Amatniecības kameras amatizglītības sistēma.

Valsts profesionālās izglītības sistēma

Valsts profesionālās izglītības sistēmu regulē Izglītības likums, Profesionālās izglītības likums, saistošie Ministru Kabineta noteikumi un Izglītības un zinātnes ministrijas iekšējie noteikumi.

Profesionālās izglītības likums nosaka profesionālās izglītības pakāpes, profesionālās kvalifikācijas līmeņus, profesionālo kvalifikāciju iegūšanas nosacījumus un salīdzināmību ar ārvalstīs iegūstamo profesionālo izglītību un profesionālo kvalifikāciju (norādi uz Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru), radot iespējas izglītojamajiem turpināt izglītību ārvalstīs un konkurēt starptautiskajā darba tirgū.

Saskaņā ar 2005.gada 21.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.451 „Kārtība, kādā izsniedzami valsts atzīti profesionālo izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecinājoši dokumenti un akreditētas profesionālās izglītības programmas daļas apguvi apliecinājoši dokumenti” profesionālo izglītību un profesionālo kvalifikāciju apliecina: apliecība par profesionālo pamatizglītību, atestāts par arodizglītību, diploms par profesionālo vidējo izglītību. Profesionālo kvalifikāciju apliecina profesionālās kvalifikācijas apliecība, kuru izsniedz saskaņā ar vienotu veidlapu (Ministru kabineta noteikumu Nr.451 4.pielikums). Tajā norāda iegūto kvalifikāciju un tās atbilstību pirmajam vai otrajam vai trešajam profesionālās kvalifikācijas līmenim.

Kopš 2011.gada Latvijā darbiniekam ir iespēja novērtēt ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenci, kas atbilst pirmā, otrā vai trešā profesionālās kvalifikācijas līmeņa profesionālajai kompetencei, kārtojot profesionālās kvalifikācijas eksāmenu. Pretendentam, kurš profesionālās kvalifikācijas eksāmena vērtējumā saņēmis atzīmi, ne mazāku par "5 – viduvēji", profesionālās kompetences novērtēšanas institūcija izsniedz valsts atzītu pirmā, otrā vai trešā līmeņa profesionālo kvalifikāciju apliecinājošu dokumentu - profesionālās kvalifikācijas apliecību.

Profesionālās kvalifikācijas apliecību izsniedz izglītojamajam, kurš nokārtojis profesionālās kvalifikācijas eksāmenu un izpildījis vienu no šādiem nosacījumiem:

- 1) apguvis akreditētu profesionālās tālākizglītības programmu;
- 2) daļēji apguvis akreditētu profesionālās izglītības programmu;
- 3) apguvis attiecīgu profesionālās izglītības programmu pašizglītības formā.”

Tas nozīmē, ka kvalifikācijas apliecību var iegūt tikai tad, ja ir nokārtots kvalifikācijas eksāmens (vai nu apgūstot programmu profesionālās izglītības iestādē, vai nu pašmācības ceļā).

Latvijas Amatniecības kameras amatizglītības sistēma

Latvijas normatīvajos aktos netiek minēts vai lietots termins “māceklība”. Neskatoties uz šī termina neesamību, ar māceklību Latvijā tiek saprasta Latvijas Amatniecības kameras organizētā apmācības sistēma, kad amata māceklis, kas nolūkā apgūt amatu iestāties amatniecības uzņēmumā vai mācību

Erasmus+

Projekts „NACIONĀLĀS IESTĀDES MĀCEKLĪBAI: DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪŠANĀS
IEVIEŠANA LATVIJĀ, LIETUVĀ UN IGAUNIJĀ” (WBL-Balt)

5.pielikums

iespējas jauniešiem apgūt to amatus jeb kvalifikācijas, kurās nav nepieciešams liels skaits darbinieku,
un saņemt valsts atzītu dokumentu - profesionālās izglītības kvalifikācijas apliecību.

Izmantotie avoti:

Latvijas Amatniecības kameras mājas lapa: www.lak.lv.

LR tiesību aktu portāls: www.likumi.lv.

11.02.2016.

Darba vidē balstītu mācību organizēšanas un īstenošanas vadlīnijas

Izdots uz MK noteik Nr. X

I Vispārīgie jautājumi

Vadlīnijas nosaka darba vidē balstītu mācību (turpmāk – DVB mācību) organizēšanas un īstenošanas kārtību, kur izglītojamais izglītības programmas profesionālā satura teoriju un praksi pārmijus apgūst izglītības iestādē un uzņēmumā.

Darba vidē balstītu mācību individuālais plāns (turpmāk – individuālais plāns) ir, pamatojoties uz mācību plānu, izglītības iestādes izstrādāts un ar uzņēmumu saskaņots, konkrētam izglītības iestādes izglītojamajam paredzēts individuālais plāns.

II Izglītības programmas izstrāde un licencēšana

1. Profesionālās izglītības programmu izstrādā saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas 2010. gada 11. oktobra iekšējiem noteikumiem Nr. 22 “Profesionālās izglītības programmu izstrādes kārtība”, **klātienēs profesionālās vidējās izglītības programmās, arodizglītības programmās, profesionālās pamatizglītības programmās un profesionālās tālākizglītības programmās** (turpmāk – profesionālās izglītības programmas) papildus izveidojot DVB mācību plānu”, kurā ar papildus ailai norāda nedēļu skaitu DVB mācībās.

2. Profesionālās izglītības programmas licencē saskaņā ar Ministru kabineta 2009. gada 14. jūlija noteikumiem Nr.775 “Vispārējās un profesionālās izglītības programmu licencēšanas kārtība”.

3. Ja Profesionālās izglītības programmai ir licence, tad izveido papildus mācību plānu DBV īstenošanas formai, un iesniedz IKVD reģistrēšanai VIIS sistēmā.

4. Visām 1. punktā profesionālās izglītības programmām ir piemērojamas DVB mācības vismaz 50% no kopīgā stundu skaita (1. pielikums).

5. Darba vidē balstītu mācību organizācijai nepieciešami šādi dokumenti:

- individuālais plāns, kas paredz veikt konkrētu īstenošanas plāna daļu;
- mācību līgums par individuālā plāna īstenošanu;
- grupas nodarbību uzskaites žurnāls;
- līgums par izglītojamā apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem individuālā plāna īstenošanas laikā;
- līgums par izglītojamā civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu individuālā plāna īstenošanas laikā.

6. Atbilstoši licencētai profesionālās izglītības programmai katram izglītojamajam uz izglītības iestādes tiek veidots individuālais plāns, ievērojot veicamo pamatdarbus vai pamatprocesus (2. pielikums).

III Individuālā plāna izstrāde

7. Individuālajā plānā nosakot:

- profesionālās izglītības programmas kods, nosaukums un iegūstamā kvalifikācija;
- kurss, semestris, DVB mācību periods, kurā mācās izglītojamais;
- izglītības programmas profesionālā satura teorijas un prakses proporciju izglītības iestādē un uzņēmumā;
- profesionālā satura mērķis, uzdevumi un mācību priekšmetu/ mācību kursu daļa, kā arī izglītojamā DVB mācību stundu apmeklējuma uzskaite.

8. Izglītojamā sasniegumi individuālajā plānā tiek vērtēti piešķirot konkrētu atzīmi katrai tēmai vai apakštēmai. 2000. gada 27. jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr.211 "Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu" ir iekļauti skaitliskā vērtējuma skaidrojumi. Mācību priekšmeta apguve, praktiskās mācības un valsts noslēguma pārbaudījumi tiek vērtēti ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā:

- Augsts apguves līmenis: 10 – izcili, 9 – teicami;
- Optimāls apguves līmenis: 8 – ļoti labi, 7 – labi, 6 – gandrīz labi;
- Vidējs apguves līmenis: 5 – viduvēji, 4 – gandrīz viduvēji;
- Zems apguves līmenis: 3 – vāji, 2 – ļoti vāji, 1 – ļoti, ļoti vāji.

9. Kvalifikācijas prakse un izglītības programmā noteiktie ieskaite darbi tiek vērtēti vērtējuma skalā – "ieskaitīts" vai "neieskaitīts" — vai ar atzīmi 10 ballu vērtējuma skalā.

10. Izglītojamā iegūtais vērtējums, atbilstoši individuālajam plānam, ir jāieliek grupas nodarbību uzskaites žurnālā.

11. Pirms individuālā plāna izpildes uzsākšanas izglītības iestāde, uzņēmuma pārstāvis un izglītojamais vai tā likumiskais pārstāvis, ja izglītojamais ir nepilngadīga persona, noslēdz mācību līgumu.

IV Izglītības iestāde

12. Nodrošina DVB mācību procesa dokumentāciju– profesionālās izglītības programmas, stundu (nodarbību) saraksti, mācību nodarbību uzskaites žurnālu, individuālo mācību plānu, mācību līgumu.

13. Papildina lietu nomenklatūru ar dokumentiem, kuros nepieciešams dokumentēt mācību procesa organizāciju DVB mācību īstenošanas formu.

14. Sadarbībā ar uzņēmumu izstrādā individuālo plānu izglītojamam, atbilstoši DVB mācību plānam, nosakot izglītības programmas profesionālā satura teorijas un prakses proporciju izglītības iestādē un uzņēmumā.

15. Iepazīstina izglītojamo ar individuālā plāna mērķiem, uzdevumiem un vērtēšanas kritērijiem, kā arī ar viņa tiesībām un pienākumiem individuālā plāna īstenošanas laikā.

16. Nodrošina atbildīgo personu izglītības iestādē par darba vidē balstītām mācībām, kas koordinē darba vidē balstīto mācību īstenošanu un sniedz atbalstu izglītojamajam individuālā plāna īstenošanas laikā saskaņā ar īstenošanas plānu un individuālo plānu.

17. Nodrošina metodisku atbalstu darba vidē balstītu mācību vadītājam uzņēmumā.

18. Nodrošina mācību līguma noslēgšanu, tai skaitā pārbauda uzņēmuma atbilstību īstenošanas plānam.

V Prasības izglītojamajam dalībai DVB

19. Profesionālās izglītības likuma 28. pantā „Profesionālās izglītības īstenošana” 3. daļā noteikts, ka mācību slodze nedēļā vienā profesionālās izglītības programmā nedrīkst pārsniegt:

- 1) izglītojamajiem līdz 18 gadu vecumam — 36 mācību stundas;
- 2) izglītojamajiem, sākot ar 18 gadu vecumu, — 40 mācību stundas

Profesionālās izglītības likuma 28.panta ceturtajā daļā noteikts, ka “mācību stundas ilgums ir no 40 līdz 45 minūtēm”. Šie nosacījumi attiecas arī uz profesionālās izglītības programmas īstenošanu uzņēmumā jeb darba vidē.

20. Ja uzņēmums slēdz darba līgumu ar izglītojamo, tad darba tiesiskās attiecības regulē Latvijas Republikas Satversme, Latvijai saistošās starptautisko tiesību normas, Darba likums un citi normatīvie akti, kā arī darba koplīgums un darba kārtības noteikumi.

Darba likums nosaka speciālu regulējumu attiecībā uz personām vecumā no 15 līdz 18 gadiem (pusaudzis Darba likuma izpratnē):

- 1) Darba likuma 132.panta trešā daļa „pusaudžus nedrīkst nodarbināt ilgāk par septiņām stundām dienā un vairāk par 35 stundām nedēļā”.
- 2) Darba likuma 132.panta ceturta daļa „ja personas, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, papildus darbam turpina iegūt pamatizglītību vai profesionālo izglītību, mācībās un darbā pavadītais laiks saskaitāms kopā un nedrīkst pārsniegt septiņas stundas dienā un 35 stundas nedēļā”.
- 3) Darba likuma 37.pants ceturta daļa „aizliegts nodarbināt pusaudžus darbos īpašos apstākļos, kas saistīti ar paaugstinātu risku viņu drošībai, veselībai, tikumībai un attīstībai. Darbus, kuros aizliegts nodarbināt pusaudžus, un izņēmumus, kad nodarbināšana šajos darbos ir atļauta saistībā ar pusaudža profesionālo apmācību, nosaka Ministru kabinets¹.”
- 4) Darba likuma 37.pants piektā daļa „darba devējam ir pienākums pirms darba līguma noslēgšanas informēt vienu no bērna vai pusaudža vecākiem

¹ 2002.gada 28.maija Ministru kabineta noteikumi Nr.206 „Noteikumi par darbiem, kuros aizliegts nodarbināt pusaudžus, un izņēmumi, kad nodarbināšana šajos darbos ir atļauta saistībā ar pusaudža profesionālo apmācību”. Pieejami: <http://likumi.lv/doc.php?id=62644>

(aizbildni) par darba vides riska novērtējumu un darba aizsardzības pasākumiem attiecīgajā darba vietā.”

- 5) Darba likuma 37.pants sestā daļa „personas, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, pieņem darbā tikai pēc iepriekšējas medicīniskās apskates, un tām līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai ik gadu jāveic obligātā medicīniskā apskate”.

21. Izglītojamajam ir tiesības:

- saņemt kompensāciju par transporta izdevumiem nokļūšanai līdz individuālā plāna īstenošanas vietai;
- saņemt kompensāciju par obligāto veselības pārbaudi un personas medicīnas grāmatīņu;
- uz arodārsta apmeklējuma izmaksu segšanu;
- saņemt individuālos darba aizsardzības līdzekļus;
- iegūt obligāto apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, īstenojot individuālo plānu;
- iegūt civiltiesisko apdrošināšanu visās profesionālajās kvalifikācijās.

22. Izglītojamajam ir pienākumi:

- iepazīties ar mācību dokumentiem;
- pirms individuālā plāna īstenošanas uzsākšanas, iepazīties ar uzņēmuma darba kārtības noteikumiem un citiem uzņēmuma iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, darba aizsardzības prasībām un ievērot tās;
- izpildīt individuālajā plānā noteiktos uzdevumus un ievērot darba vidē balstīto mācību vadītāja uzņēmumā norādījumus;
- iesniegt izglītības iestādē aizpildītu individuālo plānu;
- informēt izglītības iestādi un uzņēmumam par DVB mācību kavējumu.

23. Izglītojamo atlase darba vidē balstītām mācībām un kritēriju noformulēšana ir konkrēta uzņēmuma kompetence.

24. Nepieciešamības gadījumā tiek paredzēta tikšanās starp izglītotāju, izglītības iestādes un uzņēmumu par papildus nosacījumiem.

VI Prasības uzņēmumam dalībai darba vidē balstītās mācībās

25. Uzņēmumam ir pienākums:

- iepazīstināt dalībnieku ar darba vidē balstīto mācību norisi uzņēmumā;
- nodrošināt dalībnieka instruktāžu darba aizsardzības jautājumos, tajā skaitā ievadinstruktāžu un instruktāžu, iepazīstina ar uzņēmuma iekšējās kārtības noteikumiem;
- nodrošināt dalībniekam darba vidē balstītas mācības atbilstoši individuālajam plānam saskaņā ar uzņēmumā noteiktām darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasībām un sanitāri higiēniskajam normām;
- nodrošināt dalībnieka uzraudzību, līdz dalībnieks apgūst droša darba metodes un paņēmienus;

- norīkot mācību vadītāju uzņēmumā;
- nodrošināt mācību vadītāja uzņēmumā mācības saskaņā ar mācību līgumā noteikto;
- noteikt dalībnieku skaitu vienam mācību vadītājam uzņēmumā;
- iesniegt izglītības iestādei ar uzņēmuma vadītāja saskaņotu novērtējumu par individuālā plāna apguvi;
- nodrošināt dalībnieku ar individuāliem darba aizsardzības līdzekļiem, kā arī individuālā plāna īstenošanai nepieciešamajām iekārtām un aprīkojumu;
- noteikt darba samaksu dalībniekam, ievērojot darba tiesisko attiecību regulējošos tiesību aktus, ja vienojas ar dalībnieku par darba tiesisko attiecību nodibināšanu.

26. Uzņēmumam ir tiesības ziņot izglītības iestādei par izglītojamā pārkāpumiem un citiem izglītības procesa īstenošanas un norises jautājumiem.

27. Uzņēmumam nodrošinot profesionālā satura teorētiskās un praktiskās daļas apguvi, ir saistoši 2002. gada 27. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.610 „Higiēnas prasības izglītības iestādēm, kas īsteno vispārējās pamatizglītības, vispārējās vidējās izglītības, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības vai profesionālās vidējās izglītības programmas”.

VII Prasības mācību vadītājam uzņēmumā

28. Prakses vadītāja profesionālo kvalifikāciju un atbilstību nosaka uzņēmums.

29. Darba vidē balstītu mācību vadītājam uzņēmumā:

- ir profesionālā izglītība nozarē vai Latvijas Amatniecības kameras piešķirtā amatnieka kvalifikācija, kas atbilst amata meistara līmenim nozarē, vai ir darba pieredze nozarē vismaz pieci gadi;
- personai nav no pedagoga darbu reglamentējošu normatīvo aktu normām izrietošu ierobežojumu darbā ar dalībniekiem “(ja prasība iekļauta DVB mācību īstenošanas normatīvā regulējumā)”;
- ir veikta obligāta veselības pārbaude atbilstoši normatīvajam regulējumam par darbiem, kas saistīti ar iespējamu risku citu cilvēku veselībai un kuros nodarbinātās personas tiek pakļautas obligātajām veselības pārbaudēm;

30. Prakses vadītāja pedagoģisko kompetenci apliecina apliecība par pedagoģiskā minimuma apguvi (16 kontakstundu apjomā).

Profesionālo izglītības programmu īstenošanas ilgums un apjoms Darba vidē balstītās mācībās.

Profesionālās izglītības programmas veids un profesionālās kvalifikācijas līmenis	Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	Programmas īstenošanas ilgums (gados)	Programmas apjoms (stundās)	Programmas apjoms (mācību nedēļās)	Programmas apjoms DVB max (nedēļās)*
1	2	3	4	5	6
Profesionālās vidējās izglītības programmas – trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis	Pamatizglītība	4	5768	156	68
	Arodizglītība (3 gadi)	2	3120	76	36
	Vidējā izglītība	1,5	2120	53	36
	Vidējā izglītība	2	3120	78	54
Arodizglītības programma – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis	Pamatizglītība	3	4260	119	68
	Pamatizglītība (no 17 gadu vecuma)	1	1560	39	30
	Vidējā izglītība	1	1560	39	30
Profesionālās pamatizglītības programmas – pirmais profesionālās kvalifikācijas līmenis	Pamatizglītība	1	1428	40	26
Profesionālās tālākizglītības programma - trešais profesionālās kvalifikācijas līmenis	Vidējā izglītība vai arodizglītība	--	960	24	12
Profesionālās tālākizglītības programma – otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis	Bez izglītības ierobežojumiem	--	640	16	8
Profesionālās tālākizglītības programma - pirmais profesionālās kvalifikācijas līmenis	Bez izglītības ierobežojumiem	---	480	12	8

* maksimālais izglītības programmas apjoms DVB mācībās uzņēmumā, kuru precizē 10 procentu apjomā no izglītības programmas īstenošanas individuālā plāna izpildei

Ieteicamais sadalījums pa semestriem Darba vidē balstītās mācībās

Profesionālās vidējās izglītības programmās (īstenošanas ilgums 4 gadi)

kurss	semestris	I		II		III		IV	
		1	2	3	4	5	6	7	8
Mācību nedēļu skaits kopā	156 nedēļas (5768 mācību stundas)	16 (576 mācību stundas)	24 (864 mācību stundas)	16 (576 mācību stundas)	23 (828 mācību stundas)	16 (576 mācību stundas)	23 (828 mācību stundas)	14 (560 mācību stundas)	24 (960 mācību stundas)
DVB nedēļas	68 nedēļas	2	4	3	9	5	10	11	24

Profesionālās vidējās izglītības programmās (īstenošanas ilgums 1,5 gadi)

1.variants					
kurss	semestris	I		II	
		1	2	3	4
Mācību nedēļu skaits kopā	53 nedēļas (2120 mācību stundas)	16 (640 mācību stundas)	23 (920 mācību stundas)	14 (560 mācību stundas)	
DVB nedēļas	36 nedēļas (1440 mācību stundas)	10	12	14	
2 variants					
Mācību nedēļu skaits kopā	53 nedēļas (2120 mācību stundas)		30 (1200 mācību stundas)	15 (600 mācību stundas)	8 (320 mācību stundas)
DVB nedēļas	36 nedēļas (1440 mācību stundas)		20	8	8

Profesionālās vidējās izglītības programmās (īstenošanas ilgums 2 gadi)

kurss	semestris	I		II	
		1	2	3	4
Mācību nedēļu skaits kopā	78 nedēļas (3120 mācību stundas)	16 (640 mācību stundas)	23 (920 mācību stundas)	15 (600 mācību stundas)	24 (960 mācību stundas)
DVB nedēļas	54 nedēļas (2160 mācību stundas)	8	10	12	24

Arodizglītības programmās (īstenošanas ilgums 3 gadi)

Kurs	semestris	I		II		III	
		1	2	3	4	5	6
Mācību nedēļu skaits kopā	119 nedēļas (4260 mācību stundas)	16 (576 mācību stundas)	24 (864 mācību stundas)	16 (576 mācību stundas)	23 (828 mācību stundas)	16 (576 mācību stundas)	24 (840 mācību stundas)
DVB nedēļas	68 nedēļas (2424 mācību stundas)	2	8	9	14	11	24

Arodizglītības programmās (īstenošanas ilgums 1 gadi)

1/2 variants				
kurss	semestris	I		
		1	2/1	2
Mācību nedēļu skaits kopā	39 nedēļas (1560 mācību stundas)	15 (600 mācību stundas)	24/19 (960 mācību stundas)/ (760 mācību stundas)	20 (800 mācību stundas)
DVB nedēļas	30 nedēļas (1200 mācību stundas)	11	19/14	16

Profesionālās pamatizglītības programmās (īstenošanas ilgums 1 gads)

Kurs semestris		I	
		1	2
Mācību nedēļu skaits kopā	40 nedēļas (1428 mācību stundas)	16 (576 mācību stundas)	24 (852 mācību stundas)
DVB nedēļas	26 nedēļas (924 mācību stundas)	8	18

Uz PII veidlapas

Darba vidē balstītu mācību individuālais plāns

Profesionālās izglītības programmas kods un nosaukums _____

Piešķiramā kvalifikācija _____

____. kurss ____ semestris / Mācību periods _____

Izglītojamais _____
Vārds, uzvārds, Izglītojamā reģ. Nr. PII

DVB mācību īstenošanas vieta _____
(Uzņēmuma nosaukums, adrese, reģ Nr.)

DVB mācību vadītājs izglītības iestādē _____
Amats, vārds, uzvārds

DVB mācību vadītājs uzņēmumā _____
Amats, vārds, uzvārds

Mērķis:
Nodrošināt DVB izglītojamajam iespēju apgūt _____

Uzdevumi (Sasniedzamie rezultāti)

- _____
- _____
- _____ (utt.)

Darba vidē balstītu mācību individuālā plāna saturs

N.p.k.	Mācību priekšmeti /Mācību kursi (Tēma/ apakštēma)	Stundu skaits		Vērtējums (ballēs)	Datums	Mācību vadītāja uzņēmumā paraksts
		Mācību plānā	T.sk. DVB			
1.	1.mācību priekšmets 1.Tēma Apakštēma Apakštēma 2.Tēma Utt.					
2.	2.mācību priekšmets Tēma Apakštēma Tēma Utt.					
3.	3.mācību priekšmets Tēma Apakštēma Tēma Utt.					
<i>Kopā:</i>						

Nepieciešamie mācību līdzekļi:

Saskaņots:
Mācību vadītājs uzņēmumā _____
Paraksts, datums

PII prakses vadītājs _____
Paraksts, datums

PII direktora vietnieks izglītības jomā/ struktūrvienības vadītājs _____
Paraksts, datums

Izglītojamā DVB mācību stundu apmeklējuma uzskaitē

Datums Mēnesis	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	Mācību prakses vadītāja paraksts		

Norādījumi par ierakstiem „Darba vidē balstītu mācību individuālajā plānā” un tā lietotānu

1. Izglītojamā „Darba vidē balstītu mācību individuālais plāns” (turpmāk – individuālais plāns) nodrošina plānveidīgu profesionālās izglītības programmas mācību satura īstenošanu atbilstoši tās īstenošanas formai - darba vidē balstītas mācības (turpmāk – mācības).
2. Individuālā plāna sadaļu “Mācību priekšmeti / Mācībukurss” aizpilda izglītības iestāde, tēmas/apakštēmas saskaņojot ar uzņēmumu.
3. “Mācību periodā” norāda kursu un semestri.
4. Individuālais plāns atspoguļo mācību priekšmetu/ mācību kursu saturu apguves izpildi un izglītojamā sasniegumu uzskaiti.
5. Ierakstus individuālā plāna sadaļā „Mācību novērtējums” veic prakses vadītājs. Izglītojamā zināšanas, prasmes un iemaņas novērtē ar vērtējumu 10 ballu skalā. Mācību prakses vadītājs katru ierakstu apliecina ar savu parakstu.
6. Individuālajā plānā izlikto vērtējumu dokumentēšanu Grupas mācību uzskaites žurnālā nodrošina izglītības iestāde ne retāk kā 1 x mēnesī.
7. Sadaļu “Izglītojamā DVB mācību stundu apmeklējuma uzskaitē” aizpilda mācību prakses vadītājs, atzīmējot izglītojamā apmeklētās DVB stundas atbilstošajā datumā.
8. Aizpildītais individuālais plāns semestra beigās/ IP moduļa noslēgumā jāiesniedz izglītības iestāde.

Prakses un DVB salīdzinājums

Erasmus+ Erasmus+

Projekts „NACIONĀLĀS IESTĀDES MĀCEKLĪBAI: DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪŠANĀS IEVIEŠANA
LATVIJĀ, LIETUVĀ UN IGAUNIJĀ” (WBL-Balt)

Prakses un darba vidē balstītu mācību (DVB) salīdzinājums profesionālā vidējā izglītībā

Autori:
I.Šikova, R.Porniece
ar IZM DVB Ekspertu grupas atbalstu
2016.gada janvāris

 Erasmus+

Prakses & DVB salīdzinājums

<p>Kopīgais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nodrošina profesionālās izglītības programmas (PIP) satura apguvi. • Tiek slēgts trīspusējs līgums starp profesionālās izglītības iestādi (skola), audzēkni, uzņēmumu. 	<p>Atšķirīgais:</p> <ul style="list-style-type: none"> • DVB ietvaros uzņēmums māca gan PIP profesionālā satura teoriju (ideāli, ja vesela moduļa formā), gan praktisko daļu, kas tiek īstenots «pārmijus» gan uzņēmumā, gan skolā. • Audzēknim DVB pavadītais laiks uzņēmumā ir lielāks salīdzinot ar praksē pavadīto laiku uzņēmumā. • Pamats DVB = individuālais mācību plāns, kuru izstrādā skola sadarbībā ar uzņēmumu. • Skola DVB īstenošanas procesā sniedz metodisko atbalstu DVB vadītājam uzņēmumā. • DVB - ikmēneša rezultāta novērtējums (atzīme), ne tikai ieskaite prakses beigās.
---	---

 Erasmus+

Definīcijas

Prakse (2)

Kvalifikācijas prakse — attiecīgās PIP praktiskās daļas (profesionālo iemaņu un prasmju) apguves noslēdzošā daļa pirms valsts pārbaudījuma profesionālās kvalifikācijas iegūšanai;

Mācību prakse — attiecīgās profesionālās izglītības programmas praktiskās daļas apguve izglītības iestādē vai ārpus tās, izņemot kvalifikācijas praksi.

(Profesionālās izglītības likums)

DVB

PIP ieguves forma skolas izglītojamajam, kurš iestādē, pie komersanta, biedrībā vai nodibinājumā (turpmāk – uzņēmumā) īsteno DVB individuālo plānu atbilstoši akreditētai PIP, kuras apguves rezultātā iegūstama profesionālā kvalifikācija.

Izglītojamais PIP profesionālā satura teoriju un praksi pārmijus apgūst skolā un uzņēmumā.

(MK noteikumu projekts)

Īstenošanas plānošana un mācību saturs

Prakse

Izglītības iestāde izstrādā un apstiprina praktikanta prakses programmu, kurā ir noteikti mācību prakses mērķi un uzdevumi.

DVB

- Skola izstrādā PIP īstenošanas plānu, ievērojot DVB vadlīnijas.
- Skola sadarbībā ar uzņēmumu izstrādā individuālo plānu izglītojamam, nosakot PIP profesionālā satura teorijas un prakses proporciju skolā un uzņēmumā.

Mācību kvalitātes nodrošināšana

Prakse

- Prakses vadītājs prakses vietā - uzrauga kvalifikācijas prakses norisi, apstiprina praktikanta ierakstus prakses dienasgrāmatā vai prakses pārskatā un sagatavo *praktikanta raksturojumu*.
- Prakses vadītājs izglītības iestādē - kontrolē mācību prakses norisi un sniedz atbalstu praktikantam mācību prakses laikā saskaņā ar PII apstiprināto prakses programmu.

DVB

- Prakses vadītājs prakses vietā - uzrauga un ir līdzatbildīgs par prakses norisi, apstiprina izglītojamā ierakstus prakses dienasgrāmatā un dokumentē DVB procesu *individuālajā plānā*.
- Prakses vadītājs izglītības iestādē - kontrolē DVB norisi un sniedz atbalstu izglītojamam un prakses vadītājam uzņēmumā DVB īstenošanas laikā saskaņā ar skolas apstiprināto individuālo plānu.

Mācību rezultāta novērtēšana

Prakse

- Skola pēc mācību prakses, pamatojoties uz praktikanta iesniegtajiem prakses dokumentiem (prakses programma, prakses dienasgrāmata vai pārskats, praktikanta raksturojums) novērtē mācību praksi.

DVB

- Uzņēmums iesniedz skolai izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtējumu par individuālā plāna apguvi.
- Skola nodrošina DVB izglītojamajam grupas nodarbību uzskaites žurnāla aizpildīšanu, pamatojoties uz individuālo plānu un ar uzņēmumu saskaņotu izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtējumu, īstenojot individuālo plānu.

Skolas pienākumi

Prakse

Skola:

- nodrošina praktikantu ar prakses vietu vai akceptē praktikanta izvēlētu prakses vietu;
- ieceļ prakses vadītāju skolā - darbinieku, kurš kontrolē mācību prakses norisi un sniedz atbalstu praktikantam mācību prakses laikā saskaņā ar PII apstiprināto prakses programmu;
- nodrošina praktikanta apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem mācību prakses laikā, ja saskaņā ar 20.11.2012. MK noteikumiem Nr.785 praktikants obligāti apdrošināms.

DVB

Skola:

- izstrādā īstenošanas plānu atbilstoši DVB vadlīnijām;
- sadarbībā ar uzņēmumu izstrādā individuālo plānu izglītojamam, nosakot PIP profesionālā satura teorijas un prakses proporciju PII un uzņēmumā;
- izvērtē uzņēmuma atbilstību īstenošanas plānam;
- nodrošina mācību līguma noslēgšanu;
- nodrošina praktikanta apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem individuālā plāna laikā.

Skolas pienākumi (2)

Prakse

Prakses vadītājs skolā:

- iepazīstina praktikantu ar mācību prakses mērķiem, uzdevumiem un vērtēšanas kritērijiem, kā arī ar viņa tiesībām un pienākumiem mācību prakses laikā;
- pēc mācību prakses, pamatojoties uz praktikanta iesniegtajiem prakses dokumentiem, novērtē mācību praksi.

DVB

DVB atbildīgā persona skolā:

- metodisku atbalstu DVB vadītājam uzņēmumā.
- nodrošina DVB grupas nodarbību uzskaites žurnāla aizpildīšanu, pamatojoties uz individuālo plānu un ar uzņēmumu saskaņotu izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtējumu, īstenojot individuālo plānu,
- izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtēšanu pēc individuālā plāna apguves.

Uzņēmuma pienākumi

Prakse

- nodrošina praktikantam prakses programmai, kā arī darba aizsardzības prasībām, ugunsdrošības un sanitāri higiēniskajām normām atbilstošu darba vietu;
- norīko prakses vadītāju ;
- nodrošina praktikanta apmācību darba aizsardzības jautājumos, tai skaitā ievadapmācību un instruktāžu prakses vietā, kā arī veic instruktāžu ugunsdrošībā un nodrošina praktikanta uzraudzību, līdz viņš apgūst drošas darba metodes un paņēmienus.

DVB

Papildus:

- nodrošina izglītojamo ar individuāliem DA līdzekļiem, kā arī individuālā plāna īstenošanai nepieciešamajām iekārtām un aprīkojumu;
- nodrošina izglītojamā civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu atbilstoši mācību līgumā noteiktajam.

Prasības prakses/DVB vadītājiem

Prakse

Prakses vadītājs prakses vietā ir atbilstošajā profesijā strādājošs prakses vietas pārstāvis, kurš uzrauga kvalifikācijas prakses norisi, apstiprina praktikanta ierakstus prakses dienasgrāmatā vai prakses pārskatu un sagatavo praktikanta raksturojumu.

DVB

DVB vadītājs uzņēmumā ir persona ar:

- 1) atbilstošu profesionālo izglītību nozarē vai
- 2) Latvijas Amatniecības kameras piešķirtu amata meistara kvalifikāciju un attiecīgo meistara prakses sertifikātu vai
- 3) darba pieredzi nozarē vismaz piecus gadus, kura nodrošina izglītojamam individuālā plāna īstenošanu uzņēmumā un sagatavo izglītojamā novērtējumu.

Audzēkņa pienākumi

Prakse

- iepazīties ar mācību prakses dokumentiem;
- pirms mācību prakses iepazīties ar iekšējās kārtības un darba aizsardzības prasībām prakses vietā un ievēro tās;
- izpildīt prakses programmā noteiktos uzdevumus un ievērot prakses vadītāju norādījumus;
- noformēt prakses dienasgrāmatu vai pārskatu un kopā ar praktikanta raksturojumu iesniegt profesionālās izglītības iestādē.

DVB

- iepazīties ar mācību dokumentiem;
- pirms individuālā plāna īstenošanas uzsākšanas iepazīties ar uzņēmuma darba kārtības noteikumiem un citiem uzņēmuma iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, darba aizsardzības prasībām un ievērot tās;
- izpildīt individuālajā plānā noteiktos uzdevumus un ievērot DVB vadītāja uzņēmumā norādījumus;
- noformēt prakses dienasgrāmatu un iesniegt skolā.

Audzēkņa tiesības

Prakse

Saņemt apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem mācību prakses laikā, ja saskaņā ar 20.11.2012. MK noteikumiem Nr.785 praktikants ir obligāti apdrošināms.

DVB

- izvēlēties uzņēmumu;
- saņemt individuālos darba aizsardzības līdzekļus;
- saņemt kompensāciju par transporta un dienesta viesnīcas izdevumiem, ja DVB norises vieta atrodas ārpus administratīvās teritorijas, kurā PII īsteno PIP; individuālo drošības līdzekļu un speciālo darba apģērbu iegādes izdevumiem; izdevumus par nepieciešamo vakcināciju; obligāto veselības pārbaudi un medicīnisko grāmatīņu; arodārsta apmeklējumu un citu nepieciešamo dokumentāciju saņemšanai;
- saņemt obligāto apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem, izpildot individuālo plānu;
- saņemt civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu, īstenojot individuālo plānu.

Secinājumi

- DVB - jauna pieeja mācību procesam, kā apgūt profesionālo izglītību.
- Akreditētas profesionālās izglītības programmas (PIP) apgaves laikā izglītojamam ir iespēja izvēlēties īstenošanas formas:
 - Klātie,
 - DVB.
- DVB – motivēta iesaistīto pušu (izglītojamais, skola, uzņēmums) izvēle.
- DVB – iesaistās tie uzņēmumi, kuri ir gatavi veltīt laiku potenciālo darbinieku apmācīšanai.
- DVB – paaugstinās uzņēmuma loma PIP satura izstrādē, aktualizēšanā un atbildība tās īstenošanā.
- DVB – ātrāka potenciālā darba ņēmēja iekļaušanās darba tirgū. Prognozējama uzņēmuma kvalificēta darbaspēka rekrutēšanas izmaksu samazināšanās.

Secinājumi (2)

- DVB – ātrāka spēja reaģēt uz tendencēm darba tirgū; darba tirgus pieprasījuma izpēte un iespēja izstrādāt sabalansētu pieprasījuma (vidējā līmeņa speciālistu sagatavošana, tālākizglītība) plānošanas mehānismu ilgtermiņā.
- Mērķtiecīga audzēkņu izglītošana atbilstošā profesionālajā jomā (iespēja mācīties skolā un vienlaikus uzņēmumā).
- Jaunu kompetenču apguve izglītojamiem:
 - Socializācijas prasmes (motivēta un iespējami agrīna iekļaušanās darba vidē);
 - Pieredze līdzekļu pārvaldīšanā (atalgojums par DVB kā atšķirīga un būtiska DVB pazīme)*.
- Nepieciešams valsts atbalsts DVB īstenošanai.

*Atalgojums DVB ietvaros ir vēlamais iznākums, ko veicina caur pastiprinātu uzņēmumu iesaisti jauniešu (kā potenciālo darbinieku) apmācībās, nevis nosaka kā obligātu nosacījumu, kas atturētu uzņēmumus no iesaistes DVB mācībās.

Paldies!

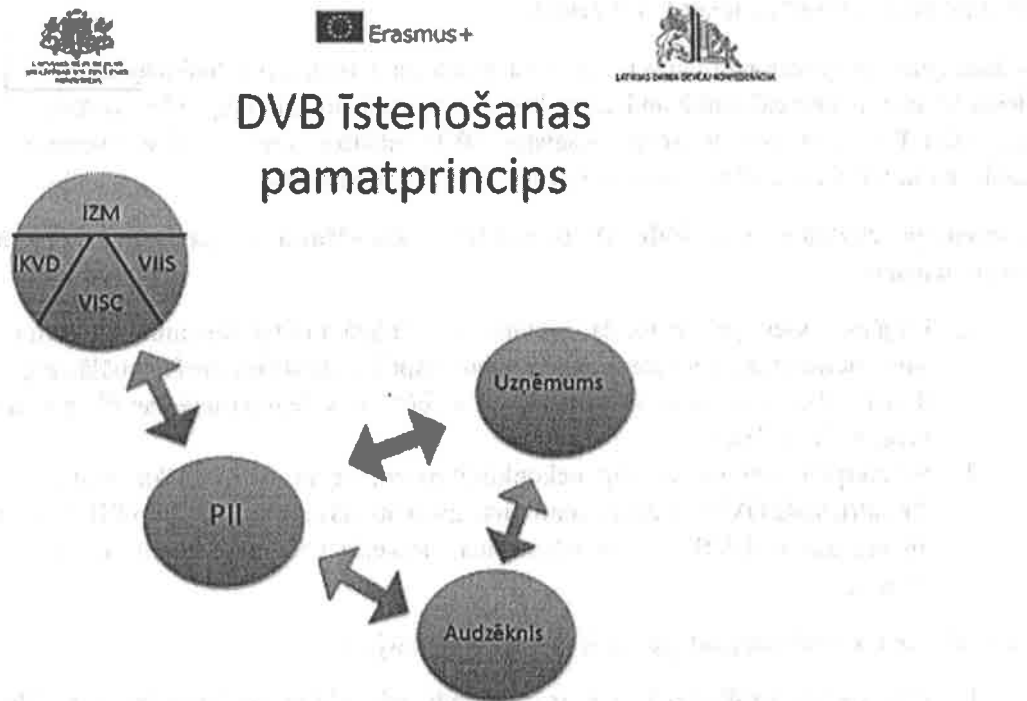
Darba vidē balstītu mācību (DVB) piedāvātais finansēšanas modelis saistībā ar Erasmus+ projekta “WBL-Balt” ietvaros izstrādātām konceptuālām pieejām DVB īstenošanā

Ko mēs saprotam ar jēdzienu – darba vidē balstītas mācības? (piedāvātais formulējums, kas redakcionāli var mainīties atbilstoši pēc MK noteikumu izsludināšanas un komentāru saņemšanas Valsts sekretāru sanāksmē (VSS)).

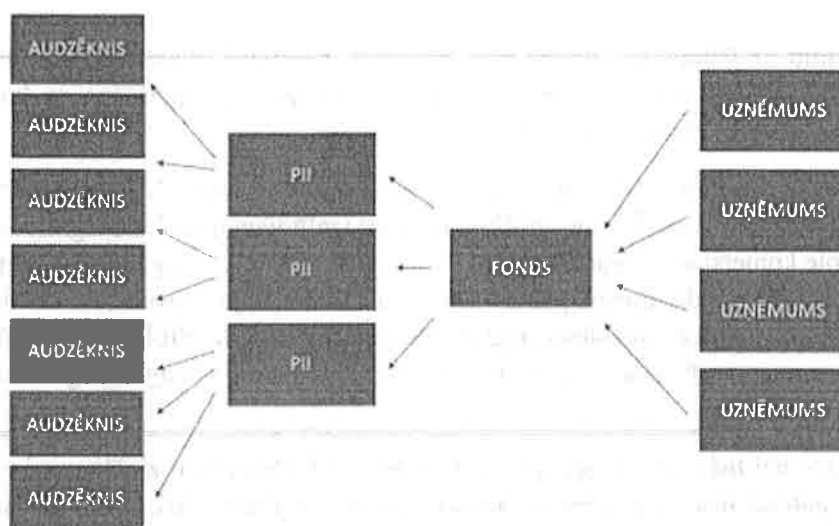
Noteikumi nosaka kārtību, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības kā profesionālās izglītības ieguves formu izglītības iestādes izglītojamajam, kurš izglītības iestādē, kā arī iestādē, pie komersanta, biedrībā vai nodibinājumā (turpmāk – uzņēmums) īsteno darba vidē balstītu mācību individuālo plānu atbilstoši akreditētajai profesionālās izglītības programmai, kuras apguves rezultātā iegūstama profesionālā kvalifikācija. Izglītojamais izglītības programmas profesionālā satura teoriju un praksi pārmiņus apgūst izglītības iestādē vai uzņēmumā.

Pamatjautājums – vai mēs visi (procesā iesaistītās puses: Izglītības un zinātnes ministrija un ministrijas pakļautības institūcijas, profesionālās izglītības iestādes (PII), uzņēmēji, audzēkņi, audzēkņu vecāki) vienādi saprotam/izprotam jēdzienu, ka **darba vidē balstītas mācības ir mācību forma, nevis nodarbinātības forma?**

Attēls nr. 1

DVB mācību FINANSĒŠANAS MODELIS 1

DVB finansēšanas modeļa (1) apraksts.

Uzņēmēji vienojas, ka veido fondu, kurā uzņēmēji atbilstoši fonda nosacījumiem, ieskaita finansējumu, ar mērķi īstenot DVB mācības.

Finansējums proporcionāli katra uzņēmuma ieskaitījumam un atbilstoši uzņēmuma vajadzībai iesaistīt savā uzņēmējdarbībā audzēkni, kas mācās profesionālajā izglītības iestādē (PII), tiek novirzīts PII, kura pēc audzēkņa iesaistes DVB mācībās veic izmaksu stipendijas veidā audzēkņim par viņa dalību konkrētajā uzņēmumā DVB mācībās.

Uzņēmēju viedoklis par šādu DVB mācību finansēšanu ir pamatots ar vairākiem argumentiem:

1. Uzņēmēji vienojas par fonda izveidošanu – tādējādi radot uzņēmumu kopumu, kuri ar savu piemēru parāda citiem uzņēmējiem iespēju iesaistīties profesionālās izglītības un darba vides jautājumu salāgošanā, kā arī būt vienotiem sarunās ar PII par apmācību procesa īstenošanu.
2. Savstarpēji lieki, nevajadzīgi nekonkurēt uz potenciālo darba spēka resursu.
3. Ar katru šāda DVB mācību īstenošanas gadu attīstās sadarbība starp PII, uzņēmumiem un paplašinās DVB mācību īstenošanas aptverto uzņēmēju skaits, kā arī audzēkņu iesaiste.

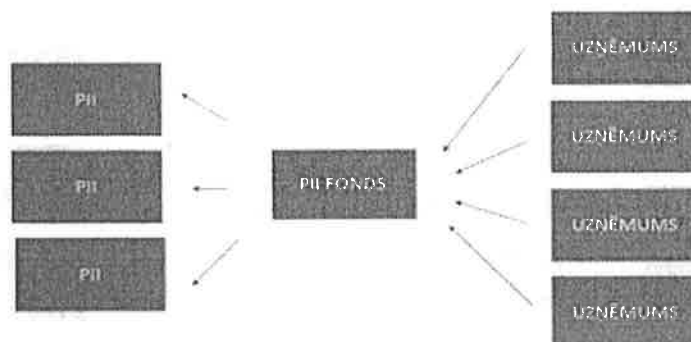
Neskaidrie un problēmjautājumi/ iespējamie risinājumi:

1. Fonda administrēšanas izmaksas – ja fonds tiek veidots pēc biedrību un nodibinājumu likuma, tad administrēšanas izmaksas nosedz paši tā dibinātāji – proti šajā gadījumā uzņēmēji. Var rasties situācijas, kad uzņēmēji, kuri jau tā veic iemaksas PII audzēkņu stipendijām, nevēlēties segt vēl papildus fonda administratīvos izdevumus. Iespējamais risinājums – administrēšanas izmaksas tiek pieprasītas no valsts budžeta, kā speciāls projekts. Jāveic aprēķini cik lielas varētu būt fonda administrēšanas izmaksas.
2. Nav skaidrs, kā notiek datu uzkrāšana par DVB mācībās iesaistītajiem audzēkņiem. Iespējamais risinājums – datus uzkrāj un Izglītības un zinātnes ministrijai noziņo PII.

Tad ir nākamais saistītais jautājums – kā notiek atgriezeniskās saites un komunikācijas ar citiem uzņēmējiem veidošana.

Attēls nr.3

DVB mācību FINANSĒŠANAS MODELIS 2

DVB finansēšanas modeļa (2) apraksts.

Katra PII veido fondu, kurā uzņēmēji atbilstoši fonda nosacījumiem, ieskaita finansējumu, ar mērķi īstenot DVB mācības.

Finansējums proporcionāli katra uzņēmuma ieskaitījumam un atbilstoši uzņēmuma vajadzībai iesaistīt savā uzņēmējdarbībā audzēkni, kas mācās profesionālajā izglītības iestādē (PII), PII pēc audzēkņa iesaistes DVB mācībās veic izmaksu stipendijas veidā audzēkņim par viņa daļību konkrētajā uzņēmumā DVB mācībās.

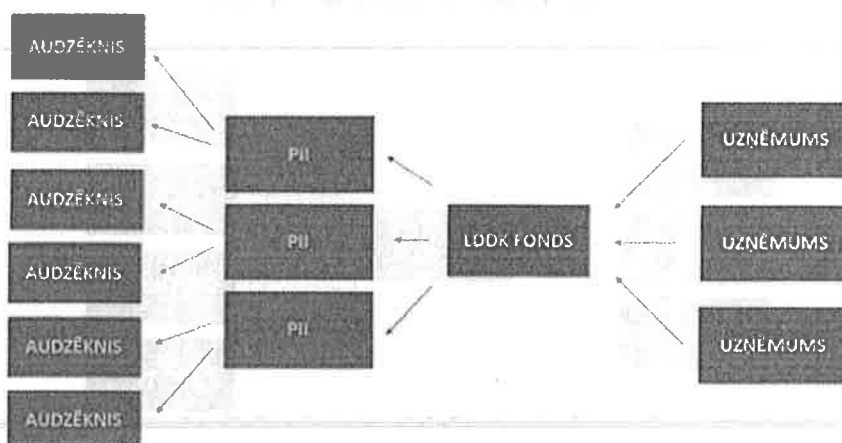
Uzņēmēju viedoklis par šādu DVB mācību finansēšanu ir pamatots ar vairākiem argumentiem:

1. Uzņēmējiem nav nekāda administratīvā sloga – viņi veic iemaksu PII izveidotā fondā, un pēc savstarpējas vienošanās (līguma) veic PII audzēkņa iesaisti DVB mācībās savā uzņēmumā.
2. PII veic izmaksu stipendijas veidā PII audzēkņim.
3. Datu uzkrāšanu par DVB mācībās iesaistītajiem audzēkņiem Izglītības un zinātnes ministrijai noziņo PII.

Neskaidrie un problēmjaucājumi/ iespējamie risinājumi:

1. Fonda administrēšanas izmaksas – ja fonds tiek veidots pēc biedrību un nodibinājumu likuma, tad administrēšanas izmaksas nosedz paši tā dibinātāji – proti šajā gadījumā PII. Šobrīd PII nav bijuši plānoti šādi izdevumi, kas nākotnē būtu laicīgi jāaprēķina un jāplāno.
2. Ļoti sadrumstalota sistēma – katrai PII savs fonds – gan no administrēšanas viedokļa, gan tāpēc, ka var būt situācijas, kad viens uzņēmums veic iemaksas dažādu PII fondos, kas var radīt paša uzņēmuma uzskaitē sarežģījumus.
3. Kā notiek atgriezeniskās saites un komunikācijas ar citiem uzņēmējiem veidošana – vai to dara PII? Iespējamais risinājums – PII veic to sadarbībā ar LDDK nozaru ekspertu padomēm (NEP).

DVB mācību FINANSĒŠANAS MODELIS 3

DVB finansēšanas modeļa (3) apraksts.

LDDK veido fondu, kurā uzņēmēji atbilstoši fonda nosacījumiem, ieskaita finansējumu, ar mērķi īstenot DVB mācības.

LDDK slēdz līgumus ar PII par DVB mācību īstenošanu.

Finansējums proporcionāli katra uzņēmuma ieskaitījumam un atbilstoši uzņēmuma vajadzībai iesaistīt savā uzņēmējdarbībā audzēkni, kas mācās profesionālajā izglītības iestādē (PII), tiek novirzīts PII. PII pēc audzēkņa iesaistes DVB mācībās veic izmaksu stipendijas veidā audzēknim par viņa dalību konkrētajā uzņēmumā DVB mācībās.

Uzņēmēju viedoklis par šādu DVB mācību finansēšanu ir pamatots ar vairākiem argumentiem:

1. Uzņēmējiem nav nekāda administratīvā sloga – viņi veic iemaksu LDDK izveidotā fondā, un pēc savstarpējas vienošanās (līguma) veic PII audzēkņa iesaisti DVB mācībās savā uzņēmumā. Uzņēmējiem vienkāršāk saprast arī administratīvo izmaksu nepieciešamību un tās nav tik lielas, jo nav tik sadrumstalotas kā finansēšanas modelī nr.1 un nr.2.
2. PII veic izmaksu stipendijas veidā PII audzēknim.
3. Datu uzkrāšanu par DVB mācībās iesaistītajiem audzēkņiem Izglītības un zinātnes ministrijai noziņo LDDK sadarbībā ar PII.
4. Notiek aktīva atgriezeniskās saites veidošana ar uzņēmumiem, jo to veic LDDK NEP koordinatori.
5. Notiek aktīva jaunu (citu) uzņēmumu iesaiste DVB mācību īstenošanā, līdz ar to notiek ar vien lielāka DVB mācību popularizēšana izmantojot LDDK NEP koordinatorus.

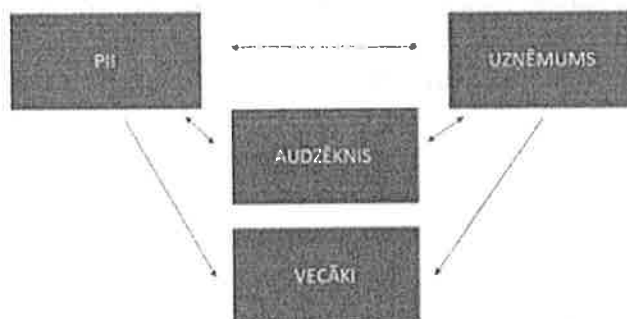
Neskaidrie un problēmjautājumi/ iespējamie risinājumi:

1. Fonda izveidošana - vai tas varētu būt LDDK speciālais fonds, vai arī tiek veidota vēl viena LDDK administratīvā vienība– ja fonds tiek veidots pēc biedrību un

nodibinājumu likuma. Iespējamais risinājums - precedents ir LBAS jauniešu organizācija, kas darbojas pēc līdzīgiem principiem.

Attēls nr.5

DVB mācību FINANSĒŠANAS MODELIS 4

DVB finansēšanas modeļa (4) apraksts.

Uzņēmums slēdz līgumus ar PII par DVB mācību īstenošanu un ar audzēkni (un/vai ar viņa vecākiem) par iesaisti DVB mācībās konkrētajā uzņēmumā.

Uzņēmēju viedoklis par šādu DVB mācību finansēšanu ir pamatots ar vairākiem argumentiem:

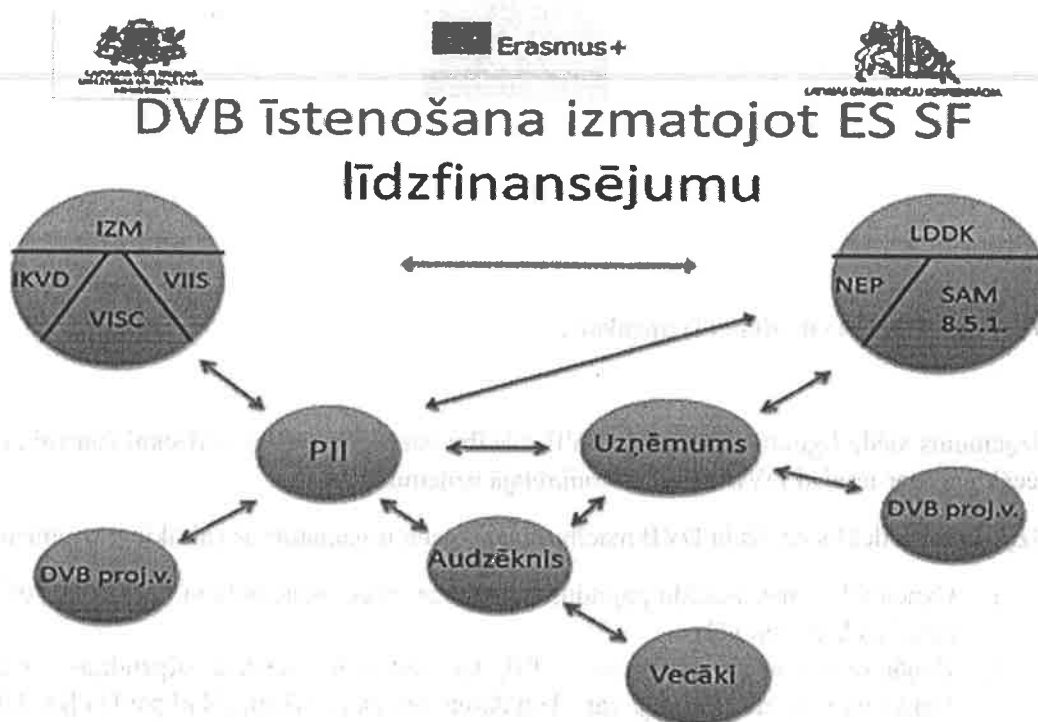
1. Uzņēmējiem nav nekādu papildus saistību ar citiem uzņēmējiem un var īstenot DVB mācības kad vien vēlas.
2. Uzņēmums var slēgt līgumu ar PII, kas tad veic izmaksu stipendijas viedā PII audzēknim vai arī uzņēmējs var slēgt darba līgumu ar PII audzēkni par DVB mācībām, šādā gadījumā uzņēmumam sadarbība ar PII paliek tikai par DVB mācību procesu un PII audzēkņu atlasī.
3. Datu uzkrāšanu par DVB mācībās iesaistītajiem audzēkņiem Izglītības un zinātnes ministrijai noziņo PII.

Neskaidrie un problēmjaudājumi/ iespējamie risinājumi:

1. Viss administratīvais slogs ir uzņēmējam.
2. Ja nav aktīvs uzņēmējs vai PII nenotiek aktīva atgriezeniskās saites veidošana ar uzņēmumu, līdz ar to DVB mācību īstenošanai ir gadījuma raksturs, nevis secīga pēctecība un ilglaicība. Iespējamais risinājums – LDDK NEP koordinatori aktīvi komunicē ar nozares uzņēmējiem, taču, ja uzņēmums, kas piedalās DVB mācību īstenošanā nav neviens nozares asociācijas biedrs, var gadīties, ka nenotiek pilnīgi nekāda informācijas apmaiņa starp šo uzņēmumu un nozari, līdz ar to kopumā DVB īstenošanā iztrūkst informācijas par šādiem gadījumiem.
3. Nenotiek aktīva jaunu (citu) uzņēmumu iesaiste DVB mācību īstenošanā, jo nenotiek domu apmaiņa starp uzņēmējiem, uzņēmēju organizācijām.

Analizējot vairākus DVB mācību finansēšanas modeļus un apspriežot tos ar PII pārstāvjiem, uzņēmējiem, secināts, ka pamatojoties uz to, ka DVB ir jauna mācību forma, kuras rezultātā audzēknis iegūst profesionālo izglītību un pamatojoties uz Eiropas Savienības (ES) Struktūrfondu (SF) 2014. -2020 Darbības programmas (DP) "Izaugsme un nodarbinātība" 8.5.1.specifiskā atbalsta mērķa (SAM) "Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā" īstenošanu (īstenošanas uzsākšana plānota 2016.gada vidū), tiek piedāvāts DVB mācību finansēšanas modelis ar SAM 8.5.1. līdzfinansējumu.

Attēls nr.6

Kopējais finansējums 8.5.1.SAM ietvaros - 21 937 153 EUR

Mērķa auditorija:

Izglītības iestāžu audzēkņi, kas mācās sākotnējās profesionālās izglītības programmās

Iznākuma rādītāji:

Audzēkņu skaits, kas iesaistīti DVB mācībās vai mācekļībā ESF atbalsta ietvaros - 3 150

Audzēkņu skaits, kas piedalījušies darba devēja vadītā mācību praksē uzņēmumā ESF atbalsta ietvaros – 25 671¹

Atbalstāmās darbības:

1. DVB mācību īstenošanai:

Fiksēto izmaksu segšana – 225 EUR apmērā uz vienu audzēkni;

¹ SAM 8.5.1. paredz arī prakšu īstenošanai finansiālu atbalstu

Mainīgi izmaksu segšana – 70 EUR mēnesī uz vienu audzēkni un 100 audzēkņiem gadā;

Kompensācija uzņēmējam par DVB nodrošināšanu – max. 270 EUR mēnesī par vienu audzēkni;

Kompensācija PII par administratīvo darbu – 15 Eur/par projektā iesaistīto audzēkni gadā.

2. Prakses īstenošanai:

Fiksēto izmaksu segšana – 225 EUR apmērā uz vienu audzēkni;

Mainīgo izmaksu segšana – 80 EUR par vienu audzēkni gadā;

Kompensācija uzņēmējam par atbilstošas mācību prakses nodrošināšanu – 95 EUR par audzēkni gadā.

Finansējuma detalizācija atbilstoši SAM 8.5.1. aktivitātēm darba vidē balstītu mācību īstenošanai:

1. izmaksas audzēkņim:

1.1. **fiksētās izmaksas**, nepārsniedzot kopējo izmaksu apmēru 225 euro uz vienu projektā iesaistīto audzēkni:

apdrošināšanas izmaksas pret nelaimes gadījumiem;

obligātās darbinieku veselības apdrošināšanas izmaksas;

civiltiesiskās apdrošināšanas izmaksas;

normatīvajos aktos par darba aizsardzības prasībām, lietojot individuālos līdzekļus, paredzēto individuālo aizsardzības līdzekļu izmaksas ne vairāk kā 50 euro apmērā vienam audzēkņim, uzsākot darbu;

potes, ja nepieciešams;

normatīvajos aktos par obligātajām veselības pārbaudēm paredzēto veselības pārbaūžu izmaksas;

citas izmaksas, kas saistītas ar audzēkņa dalību darba vidē balstītās mācībās²;

1.2. **mainīgās izmaksas**: transporta un dienesta viesnīcas izdevumu kompensācijas izmaksas, ikmēneša kompensācijai nepārsniedzot 70 euro;

1.3. izmaksas uzņēmējam: ikmēneša kompensācija uzņēmējam par darba vidē balstītu mācību nodrošināšanu 270 euro apmērā;

1.4. izmaksas izglītības iestādei: administratīvā darba izmaksu kompensācija par katru projektā iesaistīto audzēkni 15 euro apmērā.

² Izmaksas var rasties papildus un var būt atšķirīgas gan finanšu apjoma ziņā, gan veidā atkarībā no nozares.

Atbildību detalizācija atbilstoši SAM 8.5.1. aktivitātēm darba vidē balstītu mācību īstenošanai:

Izglītības iestāde, uzņēmuma pārstāvis un izglītojamais vai tā likumiskais pārstāvis, ja izglītojamais ir nepilngadīga persona, noslēdz mācību līgumu. Mācību līgumu slēdz uz vienu semestri vai uz visu šīs programmas īstenošanas termiņu.

1.audzēknis (izglītojamais):

1.1. iepazīties ar mācību dokumentiem;

1.2. pirms individuālā plāna īstenošanas uzsākšanas iepazīsties ar uzņēmuma darba kārtības noteikumiem un citiem uzņēmuma iekšējiem normatīvajiem dokumentiem, darba aizsardzības prasībām un ievērot tās; 1.3. izpildīt individuālajā plānā noteiktos uzdevumus un ievērot darba vidē balstīto mācību vadītāja uzņēmumā norādījumus;

2.uzņēmējs:

1.2. norīko darba vidē balstīto mācību vadītāju uzņēmumā;

1.3. mācību līguma noteiktajā termiņā un kārtībā nodrošina izglītojamā instruktāžu darba aizsardzības jautājumos, iepazīstina ar uzņēmuma darba kārtības noteikumiem;

1.4. nodrošina izglītojamajam darba vidē balstītas mācības atbilstoši individuālajam plānam, ievērojot uzņēmumā noteiktās darba aizsardzības, ugunsdrošības un elektrodrošības prasības un sanitāri higiēniskās normas;

1.5. nodrošina izglītojamo ar individuāliem darba aizsardzības līdzekļiem, kā arī individuālā plāna īstenošanai nepieciešamajām iekārtām un aprīkojumu;

1.6. veic izglītojamā uzraudzību, līdz izglītojamais apgūst droša darba metodes un paņēmienus;

1.7. nosaka izglītojamo skaitu vienam darba vidē balstīto mācību vadītājam uzņēmumā;

1.8. iesniedz izglītības iestādei izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtējumu par individuālā plāna apguvi mācību līgumā noteiktajā kārtībā un apjomā;

1.9. noslēdz ar izglītojamo vai tā likumisko pārstāvi, ja izglītojamais ir nepilngadīga persona, **darba līgumu,**

1.10. nodrošina izglītojamā civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu individuālā plāna īstenošanas laikā atbilstoši mācību līgumā noteiktajam;

3.izglītības iestāde:

3.1. izstrādā īstenošanas plānu un nodrošina tā un citas nepieciešamās informācijas iesniegšanu Izglītības kvalitātes valsts dienestā atbilstoši normatīvajam regulējumam par Valsts izglītības informācijas sistēmas saturu, uzturēšanas un aktualizācijas kārtību;

3.2. sadarbībā ar uzņēmumu izstrādā un apstiprina individuālo plānu izglītojamam atbilstoši īstenošanas plānam, nosakot izglītības programmas profesionālā satura teorijas un prakses proporciju izglītības iestādē un uzņēmumā;

3.3. pārbauda uzņēmuma atbilstību īstenošanas plānam;

3.4. nodrošina izglītojamo ar uzņēmumu, kurā īstenot individuālo plānu, vai akceptē izglītojamā izvēlētu uzņēmumu, kurā īstenot individuālo plānu;

3.5. nodrošina mācību līguma noslēgšanu;

- 3.6. iepazīstina izglītojamo ar individuālā plāna mērķiem, uzdevumiem un individuāla plāna saturu, kā arī ar individuālā plāna satura izpildes un izglītojamā mācību sasniegumu vērtēšanas pamatprincipiem, kā arī ar viņa tiesībām un pienākumiem individuālā plāna īstenošanas laikā;
- 3.7. organizē izglītojamo ar transportu un dienesta viesnīcu individuālā plāna īstenošanas laikā;
- 3.8. nosaka izglītības iestādē par darba vidē balstītām mācībām atbildīgo personu, kas koordinē darba vidē balstīto mācību īstenošanu izglītības iestādē un uzņēmumā;
- 3.9. nodrošina metodisku atbalstu darba vidē balstītu mācību vadītājam uzņēmumā, kurš vada izglītojamā individuālā plāna īstenošanu;
- 3.10. nodrošina nodarbību uzskaites žurnāla aizpildīšanu, pamatojoties uz individuālā plāna saturu un ar uzņēmumu saskaņotu izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtējumu individuālā plāna īstenošanas laikā;
- 3.11. veic izglītojamā zināšanu, profesionālo iemaņu un prasmju novērtēšanu, ievērojot profesionālās vidējās izglītības un arodizglītības vērtēšanas pamatprincipus un kārtību atbilstoši normatīvajam regulējumam par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu;
- 3.12. nodrošina izglītojamā apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem individuālā plāna īstenošanas laikā, kur apdrošināšanas objekts ir izglītojamā dzīvība, veselība un fiziskais stāvoklis.

LDDK veic visu DVB mācībās iesaistīto pušu savstarpēju koordināciju (izmantojot NEP un reģionālos koordinatorus) un veic izmaksas atbilstoši SAM 8.5.1. budžetam un attaisnojošajai dokumentācijai.

Problēmjasutājumi un priekšlikumi par DVB mācību īstenošanu un finansēšanu:

1.DVB mācību finansēšanas modelis, kuru līdzfinansē SAM 8.5.1., paredz, ka uzņēmējam jāslēdz ar izglītojamo vai tā likumisko pārstāvi, ja izglītojamais ir nepilngadīga persona, darba līgumus.

Šis nosacījums jau ilglaicīgi tika diskutēts gan projekta “Valsts pārvaldes institūciju atbalsts mācekļībai: darba vidē balstītu mācību īstenošana Latvijā, Lietuvā un Igaunijā” (WBL Balt projekts, granta līgums Nr. 2014-3566/001-001) izstrādes darba grupā, gan tiekoties ar uzņēmēju pārstāvjiem (gan ar lielajiem uzņēmumiem – tiem kuriem virs 250 darbinieku, gan ar vidējiem un mazajiem uzņēmējiem, kā arī gan ar uzņēmumiem Rīgā, gan ārpus Rīgas) un uzņēmēji iebilst pret šādu nosacījumu.

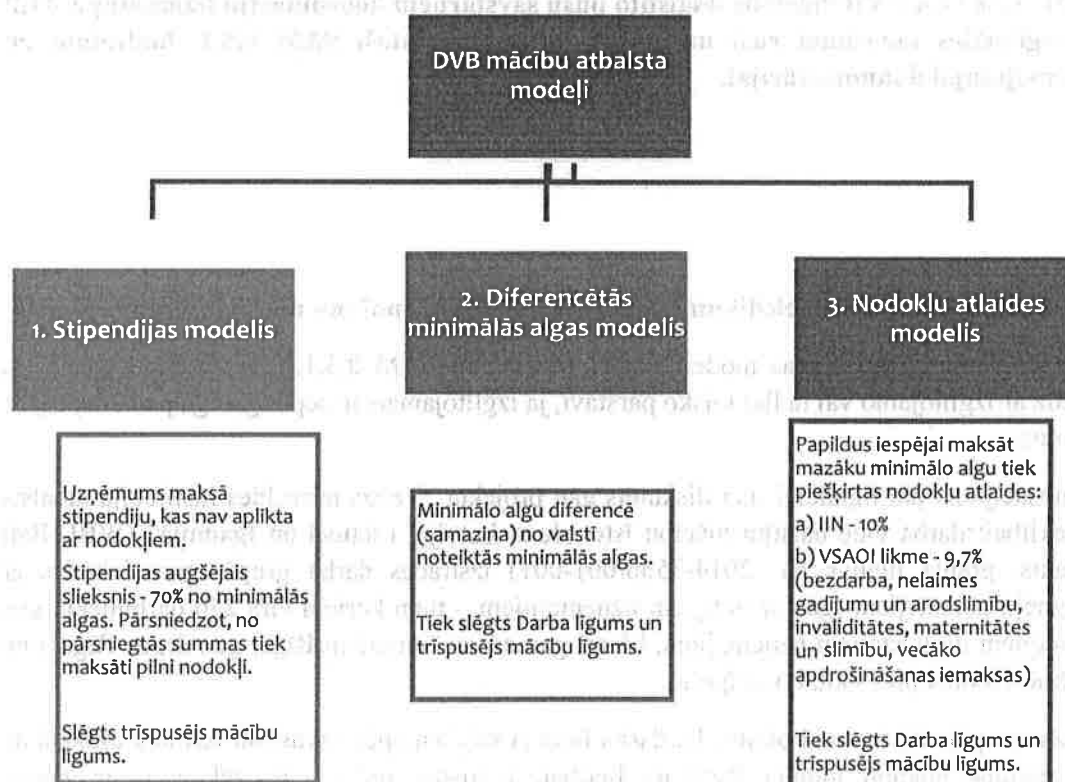
Iebildumu pamatā ir skaidrojums, ka darba līguma slēgšana pēc savas būtības nav uzskatāma un neatbilst mācību līguma jēgai un būtībai. Iesaistīto pušu – audzēkņa un uzņēmēja savstarpējās attiecības DVB mācību ietvarā ir definējamas, kā izglītojamā vienīgais un galvenais uzdevums darba vidē balstītu mācību formā/procesā gūt zināšanas un praktisku pieredzi, kuru mācību dalībnieks var izmantot savas profesionālās izglītības pilnveidošanai un nākotnē iespējamās darba attiecībās ar potenciālo darba devēju.

Darba līgumam un mācību līgumam un attiecīgo līgumu dalībniekiem ir atšķirīgs mērķis, uzdevumi, tiesību un pienākumu apjoms. Uzņēmēji uzskata, ka šādas prasības iekļaušana radīs

virtni sarežģītumu un neskaidrību attiecībā uz Darba likuma piemērošanu praksē, jo esošā Darba likuma redakcija neatspoguļo un nerisina jautājumus, kas saistīti ar izglītojamā un darbinieka sakritumu vienā personā. DVB mācību īstenošana jau tāpat paredz virtni darba devēju atbildību kvalitatīvas profesionālās izglītības īstenošanai uzņēmumā, kas ievērojami palielina uzņēmumu ieguldījumu (jau plānotajam SAM 8.5.1.) DVB mācību nodrošināšanā, salīdzinot ar mācību praksi (piemēram, DVB mācību vadītāja apmācība; darba laiks, ko DVB mācību vadītājs veltīs audzēknim un individuālā mācību plāna īstenošanai, regulārai audzēkņa novērtēšanai; darba vietas nodrošinājums un individuālie aizsardzības līdzekļi; izglītojamā civiltiesiskās atbildības apdrošināšana). Prasība par obligātu darba līgumu nesamērīgi palielina darba devēju finanšu un administratīvo slogu, un ir praktiski nerealizējama uzņēmumos ar noslēgtiem koplīgumiem un reglamentētās profesijās. Šāds nosacījums var būtiski atturēt lielu skaitu darba devējus no iesaistes DVB, tādējādi liedzot profesionālās izglītības audzēkņiem iegūt profesionālo izglītību DVB mācību veidā.

Ekonomikas ministrija (EM) ir izstrādājusi “Informatīvo ziņojumu par darba devēju atbalsta pasākumu iesaistīties darba vidē balstītā izglītības sistēmā fiskālo ietekmi uz valsts budžetu” un informējusi sabiedrību. Lai motivētu darba devējus iesaistīties DVB mācību īstenošanā, ir izvērtēti trīs atbalsta modeļi³ – **stipendijas modelis, nodokļu atlaides modelis un diferencētās minimālās algas modelis, kuru mērķis ir mazināt uzņēmēja izdevumus.** Vienlaikus šie pasākumi paredz finansiāli atbalstīt audzēkni izglītības procesā, kamēr tiek iegūta profesionālā kvalifikācija, palīdzot segt izdevumus, kas radušies DVB mācību laikā.

Attēls nr.7

³ Detālai informācijai iepazīties ar “Informatīvais ziņojums par darba devēju atbalsta pasākumu iesaistīties darba vidē balstītā izglītības sistēmā fiskālo ietekmi uz valsts budžetu” Ministru kabineta (MK) mājas lapā <http://tap.mk.gov.lv/lv/mk/tap/?pid=40365295&mode=mk&date=2015-08-25>

Analizējot ierobežojošos faktorus, secināms, ka būtiskākais šķērslis uzņēmumu iesaistei DVB mācību sistēmā ir iespējamās izmaksas, kas saistītas gan ar mācību vides iekārtošanu, darbaudzinātāju nodrošināšanu, materiāltehniskajiem izdevumiem u.c. Turklāt uzņēmumiem, īstenojot DVB apmācības, būtu ieteicams ieviest atlīdzību audzēkņiem – izmaksājot algu vai uzņēmuma stipendiju. Visas procesā iesaistītās puses atzīt, ka ir ļoti svarīgi, lai samaksu DVB mācību sistēmā veic darba devējs (nevis profesionālās izglītības iestāde kā starpnieks), jo tādējādi tiek nodrošināta saite starp darba devēju un audzēkni, nostiprināta pārliecība par reālu darba vidi.

Pašreizējais DVB mācību īstenošanas tiesiskais pamats ir trīspusējs līgums starp izglītības iestādi, audzēkni un konkrēto uzņēmumu. Izmaksājot atlīdzību audzēkņim, uzņēmumam būtu jāveido darba tiesiskās attiecības ar audzēkni un jāslēdz darba līgums, kas rada papildus administratīvo slogu uzņēmumam. Pilotprojekta pieredze gan rāda, ka esošie normatīvie akti pieļauj arī citus veidus kā uzņēmumam izmaksāt atlīdzību audzēkņim netiešā veidā (neslēdzot darba līgumu). Piemēram, SIA „Bucher Municipal”, kas iesaistīts DVB mācību pilotprojektā, papildus trīspusējam līgumam ar Ventspils Tehnikumu ir noslēguši Nodomu protokolu, kas ietver vienošanos, ka uzņēmums pārskaita mērķziedojumu audzēkņu stipendijām Ventspils Tehnikumam un izglītības iestāde attiecīgi – audzēkņiem. SIA „Bucher Municipal” ir veicis aprēķinus, ja audzēkņi būtu jāmaca pamatojoties uz noslēgtiem darba līgumiem, un kategoriski iebilst par šādu uzstādījumu (skat pielikumu nr.1). Savukārt AS „Valmieras stikla šķiedra” un Valmieras profesionālā vidusskola vienojušies par speciāla fonda izveidi, kas ir institucionalizēts nodibinājums juridiskajā formā un ko administrē izglītības iestāde, uz kuru uzņēmums pārskaita mērķziedojumu, no tā attiecīgi tiek izmaksātas stipendijas audzēkņiem.

Šī brīža sistēmā darba devējs DVB mācību laikā audzēkņim var gan maksāt atlīdzību par paveikto darbu (slēdzot darba līgumu), gan nemaksāt audzēkņim par paveikto, ja to nepieprasa noslēgtais trīspusējais līgums. Īpaši nosacījumi attiecībā uz atlīdzības izmaksu vai citi atbalsta pasākumi DVB mācību procesa īstenošanai ne uzņēmumiem, ne audzēkņiem Latvijas normatīvajos aktos šobrīd nav paredzēti.

Trūkst vienotas atlīdzības sistēmas, kas no vienas puses ļautu audzēkņiem ciešāk integrēties darba vidē, saņemot kaut nelielu atlīdzību par paveikto prakses laikā, bet no otras puses neatturētu uzņēmumus iesaistīties DVB mācību sistēmā.

Priekšlikums:

1.izvērtēt iespēju, ka tiek noslēgts ar izglītojamo vai tā likumisko pārstāvi, ja izglītojamais ir nepilngadīga persona, līgumu par savstarpējo norēķinu kārtību, ar ko saprotam **iespēju maksāt stipendiju**, lai nodrošinātu iespējas uzņēmējiem tiešā veidā finansiāli atbalstīt un motivēt izglītojamos atbilstoši to mācību sasniegumiem DVB laikā un ierosināt Finanšu ministrijai veikt izmaiņas likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli", paplašinot 9.panta pirmās daļas 8.punktu, iekļaujot darba vidē balstītās mācībās iesaistītos izglītojamos ar nodokli neapliekamo stipendiju saņēmēju lokā;

2.izvērtēt iespēju DVB mācību īstenošanai pielietot diferencēto minimālās algas modeli un nodokļu atlaides modeli, kā vēl alternatīvus veidus, lai pēc iespējas vairāk ieinteresētu uzņēmējus īstenot DVB mācības.

2. DVB mācību finansēšanas modelis, kuru līdzfinansē SAM 8.5.1., paredz, ka uzņēmējam tiek izmaksāta ikmēneša kompensācija par darba vidē balstītu mācību nodrošināšanu 270 euro apmērā.

Saskaņā ar ekspertu intervijām visbūtiskākie ierobežojošie faktori uzņēmumu iesaistei DVB mācību īstenošanā ir:⁴

- uzņēmumiem DVB mācību īstenošana saistās ar papildus izmaksām darbaudzinātājiem un audzēkņiem;
- augsts administratīvais slogs;
- riski un zaudējumi, kas var iestāties, ja audzēknis sabojā uzņēmuma iekārtas, materiālus u.tml.;
- nepieciešamība nodrošināt darbaudzinātāju un audzēkņu veiktā darba uzraudzību.

Uzņēmējiem esošajā DVB mācību finansēšanas modelī kompensācijas saņemšana, kas saistīta arī ar audzēkņa disciplinētību (savlaicīgu ierašanos DVB mācību vietā, individuālā plāna izpildi, umtal.) vieš bažas par situācijām, ja audzēknis, piemēram pēc pirmajām 2 nedēļām DVB mācību norises vietā nesāk ierasties uzņēmumā, kā arī neinformē par neierašanās iemesliem ne PII, ne uzņēmumu – kas tādās situācijās notiek ar uzņēmuma atbildību par šo procesu, kā arī ar uzņēmēja papildus ieguldītajām finansēm un arī darba spēka, kas atbild par DVB mācību norisi plāniem.

Priekšlikums:

1.pirms projekta īstenošanas šādās situācijās ir jāidentificē un jāapraksta vadlīnijās, kā rīkoties gan projekta ieviesējiem, gan uzņēmējiem, gan PII, gan audzēkņim;

2.sadarbības līgumā atrunāt visu pušu atbildību un finansējuma atpakaļ piedziņas (ja tas nepieciešams) mehānismu.

3.par izlieto to finansējumu un par DVB mācību procesu – izstrādāt un ieviest vienkāršu un nesarežģītu atskaitīšanās sistēmu un dokumentāciju

Secinājumi un iespējas īstenot DVB mācības:

1.No aptaujātajiem uzņēmumiem puse ir gatavi apsvērt iespēju piedalīties DVB mācību īstenošanā savos uzņēmumos, ja tiek ievēroti nosacījums- precīzi definētas visu iesaistīto pušu saistības.

2.DVB mācības īstenojot gan IZM, gan PII un audzēkņim ir jāapzinās, ka uzņēmējs papildus finansējumam, ko saņem no SAM 8.5.1. iegulda savu līdzfinansējumu (cilvēkresursos, iekārtās utaml.). Uzņēmējam jāapzinās, ka īstenojot DVB mācības ir iespēja sagatavot sev atbilstoši uzņēmuma profilam darbinieku.

3. Veidojot MK noteikumus, kuri regulē DVB mācību īstenošanu, ievērtēt ekspertu sniegtos viedokļus un regulējumu veidot pietiekami elastīgu, lai DVB mācību īstenošana realizējam dažādiem uzņēmumiem.

4.Valstī sadarbojoties IZM, EM, Finanšu ministrijai (FM), Labklājības ministrijai (LM), PII, uzņēmējiem un uzņēmēju organizācijām, jauniešiem un viņu vecākiem jāveicina DVB mācību formas īstenošana, lai sasniegtu mērķi – nodarbinātības palielināšanos un profesionālo izglītību atbilstoši darba tirgus pieprasījumam.

⁴ Ekspertu viedoklis, kas pausts "Informatīvais ziņojums par darba devēju atbalsta pasākumu iesaistīties darba vidē balstītā izglītības sistēmā fiskālo ietekmi uz valsts budžetu" un projekta tikšanās reizēs.

4. Mūsu Uzņēmums „Bucher Municipal „ pamatojoties uz Nodomu protokolu *Par darba tirgus orientētas profesionālās izglītības apmācības ieviešanu*, ir noteicis katram kursam stipendiju lielumu kādu ir iespējams saņemt. Motivācijas stipendijas lielums atkarīgs no audzēkņa darba vidē balstītu mācības apmeklējuma, darba kvalitātes, disciplīnas, darba vadītāja atsauksmes.

Mēs nevaram Latvijā pārņemt “viens pret vienu” tādu pašu modeli kā Vācijā, Šveicē u.c valstīs, kur notiek DVB mācību prakses, ka visiem DVB audzēkņiem tiek maksātas darba algas. Mums vēl līdz tādām līmeņiem ir daudz darbi jāpadara.

Pieņemot darbā audzēkņus, tas samazinātu mūsu kapacitāti plānojot ražošanas darbus. Mūsu praksē ir piemēri, kad mēs slēdzam darba līgumus ar audzēkņiem, ja viņš sevi jau ir pierādījis kā labu speciālistu ar savu ieguldījumu, bet darba līgumu slēgšana ar DVB audzēkņiem nevar būt kā obligāts punkts. Audzēkņu atalgojumam ir jābūt kā stipendijai, kuru var sadalīt pēc noteiktā zināšanu līmeņa, piemēram kurā kursā mācās u.c.

Sagatavoja:

Bucher Municipal SIA

Simona Groša

simona.grosa@buchermunicipal.com

tālr. 63661050, 29719846